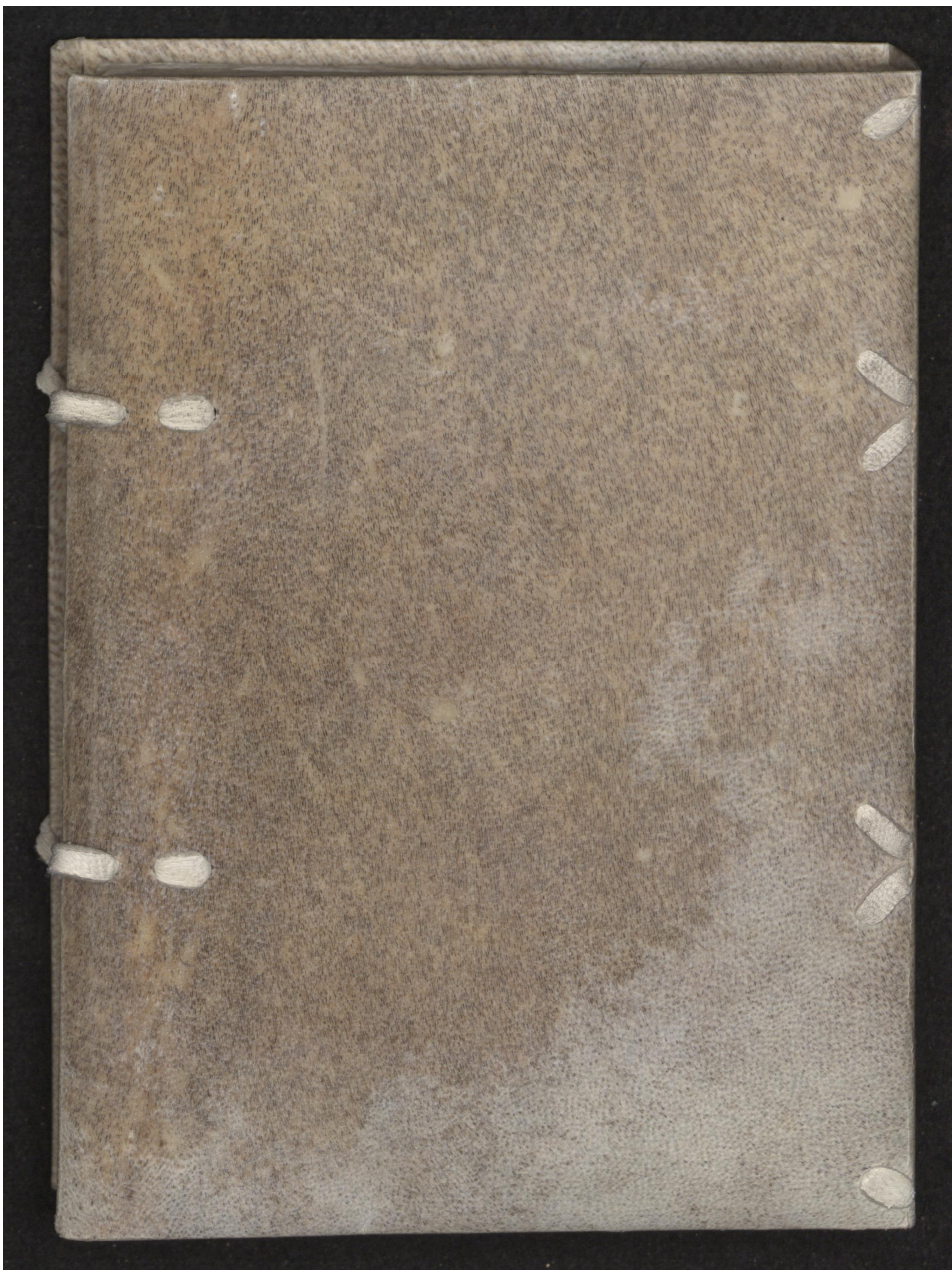

1
6
47

1. 6. 47

B

VI

AESO
fab. et
ABST.

A

c1

Aesopi Phrygis Fabulae: ccviii. e graeco in latinum conuersæ.

Eiusdem Fabulæ. xxxiii. p Laurentium Vallam virum Clarissimũ versæ.

1.6.47

Laurentii Abstemii Maceratensis Hecatomythium primum, hoc est Fabulæ centum.

Eiusdem Hecatomythium secundũ, hoc est Fabulæ centum.

Eiusdem Libellus de verbis Communibus.

Domicus Palladius Soranus ad lectorem.

O vtinam sese posset spectare latinum
Nobis qui græce tradidit ista prior.
Diceret is, credas, hinc græca Thalia recede,
Cultius hæc quoniam musa latina canit.

Aesopi Fabulatū tabula.

A

B

C

F I N I S

Tabula in triginta tribus Aesop. Fabulis per Laurentium Vallã e græco in latinum conuersis.

FINIS.

Laurentii Abstemii Fabularum tabula in Hecatomyth. Primo.

F I N I S

Laurentii Abstemii Fabularū Tabula in Hecatomyth. scdo.

FINIS.

Ioannis Andreæ Turriani in Aeſopi Fabulas Carmen.

Iam tandem paſſus tineas cariemq; libelle
Exi, quid dubitas, Rhinocerota times?
Te tuus excipiet ſumptis Maſſarius armis
Donec ſecuro te ſinat ire gradu.
O cedro decorande liber, frons pumice leui
Ornetur, nitida & cornua fronte geras,
Nam cum te toto laudet Maſſarius orbe
Viuere te claro ſidere certus eris.
Interea infauſtis auibus ducatur in æuum
Nobile tentarit lædere ſiquis opus.

FINIS.

Franciscus Massarius Venetus Ioanni Andreæ Turriano suo Salutem.

Complures Turrianæ iucundissime mihi tecum amoris causæ itercedũt,& hæ magni quidem sunt ponderis, quæ ad te quodã animi affectu complexandũ, amandũq; me compellere, ac quodam modo cogere uidentur. Sed me magis,ac magis istæc tua florens in iuuenili ætate facundia mouet, pcipue rerum,ac literarum institutio, quam tuis continuis vigiliis, tuo frequenti, ac assiduo studio tibi maxima cum laude comparasti me mirum in modũ excitat, arctatq;. Ea enim te adeo clarum, & illustrem reddidit, vt qui tecum sit comparandus, non facile est repperire. Nẽpe virtutes animi omnino fuluo sunt auro ptiosiores, quibus sine, natura hominis est admodũ cæca. Vnde ille peripateticorum princeps Aristoteles ad Alexandrũ scribẽs, inqt, Longe enim pulchrius est, ac regale magis, aĩo esse bene cõstituto, quam habitum corporis vestibus ornatũ pulchris intueri. Tu vero id prudentissime obcallens, ad animum virtutibus excolendũ semp ĩcubuisti, cognoscẽs hoĩem iure appellari neminẽ, nisi qui diuina propemodũ ĩsignitus virtute refulgeat. Non igit(vt opinor) miraberis si quos vehemẽti quodam animi studio, atq; iucunditate Aesopi Phrygis apologos, elegãtia fictionis illustres plegerim, eosq; miris qbusdã laudibus extollere soleam, quũ psertim viri multi, in literarum cultu nõ ignobiles, in huiusmodi interpretãdis apologis insudauerint, pcæteris Laurẽtius Vallẽsis literis homo multis, rerũq; græcarum plurima,

atq; varia scientia p̄ditus, cuius libri nō īcelebres ferūtur, tres & trigīta Aesopi fabulas e græco ī latinū uertit sermonē, haud medius fidius vsqueq̄q; asp̄nādū. Guarinus etiā Veronēsis, Oībonus Leonicenus, cōpluresq; alii viri ætatis suæ doctissimi, īgenioq; amœnissimo, & græca facūdia celebres. Romulus & q̄dā etiā elego uersu ad eruditionē Tibertini filii nō nullos Aesopi apologos e græco trāstulit ī latinū. De quo Phrygæ hoc egregio fabulatore, haud pauci nō extremæ classis authores, mētionē fecerūt. Nam Macrobius uir & græca facūdia, & cōsulari honore p̄dit⁹, Aesopi apologos adhortatiōis in bonā frugem gratia receptos eē testat̄. Quid & A. Agellius florētis hō facundiæ, & rex̄, literarūq; uetex̄ īpense doctus de Aesopo locutus est: his vsus uerbis. Aesop⁹ ille e Phrygia fabulator haud īmerito sapiēs æstimatus est, quū q̄ vtilia monitu, suasuq; erant, nō seuere, nō īperiose p̄cepit, & censuit, ut philosophis mos est, sed festiuos, delectabilesq; apologos cōmentus, res salubriter, ac ꝓspiciēter aīaduersas in mētes aīosq; hominū cū audiendi quadam illecebra induit. Horatium quoq; poetax̄ elegātissimū, Aesopiā fabulam adducere, suoq; carmini adnectere nō puduit, quū cecinerit. Olī q̄d Vulpes ægroto cauta Leoni. Cæterx̄ vt alios tam poetas, q̄ philosophos clarissimos omittā. Aristoteles p̄stabilis hō sapiētiæ, eiusq; oībus exhibēdæ prōptissimus, quē omnes, tum græci, tū latini, ingenii, studii, doctrinarūq; noīe sūme reueriti sunt, ī Rethoricis ad Theodectē oñdit, Oratorē p̄ vt res, & locus exigit, ad exēpla, si̅litudines, fictosq; apologos recurrere oportere, aliq̄ adducēs exēpla. Ait eni, Ste

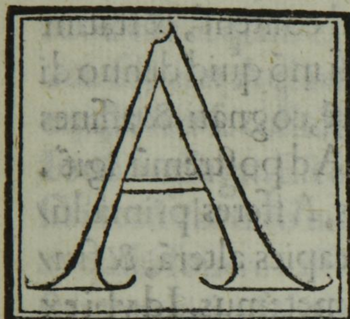
ſichorus,quom himerei Phalarim ĩperatorẽ cõſtituiſſet,
cuſtodeſq; corporis daturi eẽnt,poſtq̃ alia diſſeruit,apolo
gum eis dixit.Equus ĩquit prata ſolus obtĩebat, quorum
quũ Ceruus aduenĩẽs paſcua deuaſtaſſet,de ultiõe Cerui
hominẽ cõſuluit.At ille facile inqt, ſi frænum patieris,&
ego in te haſtã tenẽs aſcẽdero. Accepit Equus cõditiõem.
aſcẽdit ĩ ipſũ Homo.Ita ꝑ ultiõe,hoĩ Equ⁹ ſeruiuit.Quã
ob rẽ & vos inqt cauete,ne quũ velitis hoſtẽ vlciſci, idẽ qđ
Equus patiamini.Frænũ iam recepiſtis,ꝙ ĩperatorẽ dicta
torem conſtituiſtis,ſi uero cuſtodiam quoq; dederitis, ac
aſcendere ꝑmiſeritis,ſeruietis profecto Phalaridi. Aeſo//
pus autem quom in Samo primatem quendam populi ca
pitis accerſitum defenderet,dixit, Vulpẽ quum fluuium
tranſiret ĩ foueam decidiſſe,eiq; longo ibi tempore quum
exire non poſſet afflictæ multas caninas muſcas inſediſſe.
eam tranſiẽns aſpexit Hericius:miſertuſq; rogauit, ſi uel/
let,ut ab ea caninas muſcas euelleret, quũq; ipſa negaſſet,
cauſam miratus quærebat. Tunc illa iam inquit,hæ ſatura
tæ,parum ſanguinis trahunt,ꝙ ſi has tu excuties fameſcẽ/
tes venient aliæ,quæ quod mihi ſanguinis reſtat,totũ ebi/
bent.Sic igitur dixit,vobis quoq; viri ſamii,nihil iam iſte
locupletatus officit:ſi vero hunc interimetis,pauperes alii
locum eius occupabunt,qui ciuitatis pecuniam facile ra/
piendo conſument.Huiuſmodi itaq; apologi ad populũ
maxime accõmodati ſunt.Quemadmodum.M.Meneni
us Agrippa,quom plebẽ a ſenatu diſſentire videret, ſapiẽ
ter ĩ cõcione locutus eſt,atq; eũ huiuſmodi cõciliauit apo
logo.Olim inqens qrites, humani artus ventrẽ ocioſum:

& desidé ítuétes, ab eo discordarūt, nec amplius illi cibum administrare decreuerūt. Sed quū ipsi quoq; alimenta illi denegādo, q̄ per mēbra oīa deferuntur, deficerēt, cū eo in gratiā redierūt. Eodē inqt modo senatus & populus, qua si vēter & mēbra, alteꝝ alterius auxilio indigent, & vt dis/cordia ítereūt, ita cōcordia valēt. Quo apologo Populus reuocatus cū senatu amice vixit. Nō minori quoq; ígenio Demades p̄stantissimus Orator, quom Athenis cōciona retur, nec attētas populi haberet aures, quādā fabulam se dictuꝝ eē pollicitus est. Adhibuerūt illi actutū aures. Ille subdidit. Ceres, Hirūdo, & Anguilla iter faciebāt, quom vero ad fluuiū quendā appropinq̄ssent. Hirūdo euolauit, Anguilla se in aqs ímersit. his dictis, Demades conticuit. Instabant illi rogātes, qd Cereri accidit. Stomachata est í/quit, ꝑpterea q̄ ad audiēdas fabulas vacatis, res necessari/as ciuitatis negligitis. Hos igitur Aesopi apologos vna cū his, q ab Abstemio viro eruditissimo editi sūt, diligēti cu/ra, ac studio emēdatos, nō veluti rem leuiculā tibi dedica/re volui cognoscēs haud dubie tibi maxime profuturos, quom oratoriæ facultati operā nauiter impenderis. ꝓfu/turos etiā arbitror his oībus, in quorū manus ꝑuenerint, quādoqdē multa, atq; varia insunt, quæ ad vtilitatem atq; ad audientium voluptatem spectare videmus. Eosq; hila/ri, ac festiua frōte suscipias oro, vt indices sint apertissimi amoris mei erga te summi, vtq; quātum te obseruo: ac ve/neror, cum multis quidē de causis (vt dixi) tum maxime ob insignē tui animi virtutē, non sub obscure intelligas.

VALE.

ÆSOPI Phrygis pulcherrimi ac delectabiles Apologi feliciter incipiunt.

De Cassita I.

VICVLA est parua, nomen est Cassita, habitat nidulaturq; in segetibus, id ferme temporis, vt appetat messis, pullis iamiam plumantibus, ea Cassita in sementes forte concesserat tẽpestiuiores. propterea frumẽtis flauescentibus, pulli etiã tunc iuolucres erant. Quum igitur ipsa iret cibum pullis quæsitũ, monet eos, vt siqd ibi nouæ rei fieret, diceretur ve animaduerterent, idq; sibi vbi redisset, renũtiarent. Dominus postea segetum illaꝝ filium adulescentem vocat, & vides ne inquit hæc ematuruisse? & manus iam postulare? Iccirco die crastino vbi primũ diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant, operãq; mutuam dent, & messem hanc nobis adiuuent, hæc illæ vbi dixit, discessit, atq; vbi rediit Cassita, pulli trepiduli circũstrepere, orareq; matrem, vt statim iam properet, atq; alium in locum sese asportet, nã dominus inqunt misit, qui amicos rogaret, vti luce oriente veniant, & metant. Mater iubet eos a metu ociosos eẽ. Si enĩ Dominus inquit messem ad amicos reiicit, crastino seges non metetur, neq; necesse est hodie vti vos auferam. Die igitur postero mater in pabulũ volat. Dominus quos rogauerat opperitur, sol feruit, & fit nihil, & amici nulli erãt. Tum ille rursum ad filium, amici isti inqt magnã in partẽ cessatores sũt, quin potius imus, & cognatos, affinesq; no

ſtros oramus, vt adſint cras tempori ad meten dum? Itidē hoc pulli pauefacti matri nūciāt. Mater ortat̄, vt tū quoq; ſine metu, ac ſine cura ſint, cognatos, affineſq; nullos tā obſeqbiles eē ait, vt laborē capeſcēdū nihil content̄, & ſtatim dicto obediāt. Vos mō inqt aduertite, ſi mō quid denuo dicet̄. Alia luce orta auis in paſtū ꝑfecta ē, cognati, & affines operā, quā dare rogati ſūt ſupſederūt. Ad poſtremū igit̄. Dn̄s filio valeant inqt amici cū ꝓpinqs, Afferes prima luce falces duas, vnā egomet mihi, & tu capies alterā, & frumētū nos metipi manibus noſtris cras metemus. Id vbi ex pullis dixiſſe dn̄m mater audiuit, tp̄s inquit eſt cedendi, & abeūdi. fiet nunc dubio ꝓcul qđ futuꝝ dixit. In ipſo .n. iā vertit̄, cuia eſt res, nō in alio, vn̄ petit̄. Atq; ita Caſſita nidum migrauit, & ſeges a Dn̄o demeſſa ē. Hæc qdē eſt fabu bula, de amicoꝝ, & ꝓpīquoꝝ læui plærūq; & īani fiducia.

De Aquila, & Graculo. II.

Aquila ex alta deuolans rupe, Agnū rapuit, Graculus id cōſpicatus, æmulatiōe rem imitari voluit. Delatus igitur magno ſtrepitu, Veruecē aggreſſus eſt, & defixis ī vellere vnguibus, cū inde ſe tollere neqret, in caſſum volitabat, dum Opilio re aīaduerſa, accurrēs eū cōphēdit, eiuſq; pēnas circūcidit, ad veſperā deniq; ad ſuos filios attulit, qbus rogantibus, q̄ auis illa eēt. Inqt, vt ego certo ſcio Graculus ē, vt ipe ſibi voluit Aqla. Fabula innuit, certamē aduerſus ꝑſtātiores, ꝑterq̄, q̄ nihil efficit, in calamitatē quoq; plærūq; decidere ſolet.

De Aquila, & Cantharo. III.

Aquila inſectabat̄ Leporē. Ille auxilio deſtitutus, ad Can/

tharũ supplex venit. At Cantharus bono aĩo esset Lepori dixit. Verũ, vt Aquilã appropinquãtẽ vidit, Orabat ne ab se supplicẽ auelleret. At aqla, paruitate Cãthari despecta, corã Leporẽ deuorauit. Inde simultatẽ, & odiũ Canthar⁹ aduersus Aqlam exercebat, obseruabatq; ĩdies eã, & si qñ oua foueret Aqla discedẽte, sublimis Ille elatus, voluebat oua, & ĩter se collidẽdo frãgebat. Hoc pacto læsa Aqla, ad Iouẽ confugit. Est enĩ Aqla Iouis sacra auis, orauit, daret sibi locũ vbi tuto nidificaret. In suo gremio Iuppiter oua Aquilã fouere iussit. vbi Cantharus id resciuit, globo ex stercore facto subuolauit, atq; ĩ Iouis gremiũ sese de repẽ/te ĩmisit. Dũ Iuppiter stercus excutere contendit, oblitus quid gestaret, oua decidũt: atq; frãgunt̃. Inde vsq; ad hũc diem Aqla, tũc oua excludere aiũt, cũ Cãthari absunt. Fa/bula ĩnuit, neminẽ cõtẽnere oportere q̃libet paruum. Nullus enĩ tã est ĩbecillis, qn lacessitus, aliqua ratione possit se vlcisci.

De Debitore, & Creditore. IIII.

Cogebatur Athenis a Creditore debitor, vt æs alienum dissolueret. Rogabat, obsecrabatq; prĩo debitor, vt paululum tpis ad soluẽdum sibi prorogaretur, ostẽdebatq; ino/piam, Verum, vbi nihil persuadere videbat su em, produ/xit: q̃ sola ei erat: & Creditore pñte vẽdebat, accessit Em/ptor, rogat an sus fæcũda sit. Ait ille nõ mõ eã eẽ fæcundã, sed mira quoq; id rõne ipsi cõtingere. Nã initioꝝ tpe, fœ/minas enitit̃, ĩ mineualib⁹ mares. Cũ Ille nouitate rei stu/pesceret, addidit creditor, noli admirari. Nã tibi si eã eme ris in bacchanalibus et hedos enitit̃. Fabula ĩnuit. plærosq;

studio lucri haud q̄q̄ pigere etiã iis, quæ fieri nequeant, testimonio suo falso astipulari. De Pastore. V.

Pastor Capellas ad pabulum egit, cũ conspexisset plærasq; feras ĩmixtas suis, facto vespere, vniuersas ĩ suũ cõpulit stabulũ, postridie ingenti exorto frigore, cũ feras educere ad cõsueta pascua nõ posset, ĩtus curabat, at suis parꝝ p̄bebat alimẽti. Hactenus. s. ne fame perirẽt, foris abundãtius ꝓponebat cibũ remissa hieme, vt cũctas ad pabulũ eduxit, e uestigio feræ, vt montes nactæ sũt diffugierũt. Incusabat Pastor, & ingratitudinẽ exprobrabat, si qdẽ diligẽtiore cura saginatæ ip̄m relinquãt. cõuersæ dixerũt, hoc magis nobis cruẽdũ est. Si enĩ nos alienas, & feras, vt accessimus diligẽtius curãdas cõsueuisti, q̄ illas q̄ tuæ erãt, liq̄t vtiq;, si posthac accesserint, te illas nobis p̄latuꝝ. De Icthide. VI.

Icthis vt audiuit cortales aues morbo laborare, in spem medici apportãs idonea ad medẽdũ instrumẽta affuit, astititq; ꝓ foribus cortis rogabat vt ualerent illæ, p q̄ cõmode pulchre inqunt, modo tu hinc habeas. Ita improbi hoĩes prudẽtes nõ latent, etiã si admodũ ꝓbitate præ se ferant.

De Paupere Deis impossibilia ꝓmittente. VII.

Homo inops ægrotabat, maleq; vexabatur, vt medici desperarẽt salutẽ. Deos orare cœpit, pollicitus, si sanitatẽ rursus ei restituãt, centũ boues in sacrificium ipsis se allaturũ. Rogante Vxore vbi tot boum haberet, si sanus fieret? Inquit Ille. Putas ne me hinc surrectuꝝ, vt Dii vota hæc a me exigant? Fabula innuit, plærosq; facile polliceri, quæ re perficere posse non sperant. De Vulpe, & Hirco. VIII.

Vulpes forte in puteum decidit, stabatq; anxia pro eo, q̇ ra

tionē p ascensum euadendi nullā sibi pponi videbat. Siti cōpulsus Hircus ad os puthei accessit, vt Vulpē vidit ro/gat an bo na sit aqua. Illa sortē amplexa libens longā lau/dem aquæ detexuit, pulchrā eē inquiēs, & gustu suauem. Hortariqꝫ eum cœpit, ne cunctaretur quin descenderet. Ille stulte desiluit, cupidinē bibendi cum extinxisset, ad ascē sum respexit, cum exire nō posset, Vulpem cōsulit. Quid nam agendū ei videretur. Illa pulchrum inqt excogitaui consiliū ad salutem, mō tu velis. Si primores pedes muro appuleris, deinde proclinatis cornibus ego per tergus va/dens tuū. Vbi ascer dero te quoqꝫ sursum attrahā. Ille alte rum hoc quoqꝫ admittit cōsiliū alacer obsequitur. Hac ra tiōe Vulpes p crura: tergusqꝫ Hirci, innixa cornibus ascē/dit: & ad os putei adstitit. Hircūqꝫ saluere iubens abituræ similis videbatur. Exposcebat ille quāobrē promissa trans grederetur. Conuersa Vulpes respondit. Heus tu si tantū mentis quātū pilloꝝ in mento haberes, non prius descen/disses: q̄ de ascensu considerasses. Ratio fabulæ est, prudē/tia, & mente præditos homines, finem rerum prius animo excogitare debere, deinde dare eis operam incipere.

De Vulpe. IX.

Vulpes esuriens conspexit pendentes racemos de quibusdā ramusculis, quos capere magnopere voluit quidē, Sed mi nime potuit. Inde cassa absedens, secū dixit, bene est nōdū erant maturi. Hac rōne plæriqꝫ homines, quæ maxime ve/lint, cum assequi nequeant, tempora causantur.

De Vulpe. X.

Vulpes laqueo capta, abscisa cauda fugit. Turpe id sibi pu/

tans carere cauda. Cōstituit id ipm cæteras Vulpes facere sūmopere adhortari. Nēpe, vt cōi calamitate suā ipsa obtegeret turpitudinē. Cōgregatis oībus Vulpibus, cōcionata est, suadēs caudas oēs abscīdere, nō enī indecēs hoc ē dūtaxat mēbrū, Imo etiā supuacaneū, & oneri aptū. Excepit vetula q̄dā Vulpes. heus tu, certe nisi hoc cōduceret tibi, nobis id vt faceremus nequaq̄ cōsuleres. Fabula innuit, improbos hoīes nō beniuole consulere amicis, Sed ad cōmodū, vsumq; suū.

De Homine oculis capto. XI.

Homo oculis captus. Cōsueuit qcqd in manus suas veniret, tactu disqrere, q̄le id eēt. Traditus aliqn̄ ei est Lupinus Catulus, quē tactu identidē tractās, quid nā eēt ambigēs, deniq; dixit, Canis ne, an Vulpis? an eiuscemodi aīantis foetus? hoc sit eqdē nescio. Illud certe scio, hoc qcqd est aīalis ad gregē ouiū adducere nō e re eē. Fabula īnuit, affectationes intimas īprobo℞ sæpenumero, qualitate, dispositōeq; corpis dignosci.

De Agricola, & Filiis ipsius. XII.

Homo agricola iā morti finitimus, cū uoluisset suos Filios ad amorē agri collēdi incendere, accersitis ad se eis dixit: filioli mei, Ego iā de vita demigro, qcqd mihi patrimonii est, In vinea nostra īuenietis. Illi Patre vita defuncto, Rati thesau℞ in vinea eē abscōditū, ligonibus, falcibus amputatoriis, similibusq; acceptis, vineā enixe' effoderunt, atq; penitus expurgarūt, & thesau℞ qdē nusq̄ adepti sunt. Vinea vero bene defossa, diligēterq; expurgata, multiplices, & vberes attulit fructus, & possessores locupletauit. Fabula īnuit. Laborē & industriā pro thesauro mortalibus eē.

De Astrologo, & Viatore. XIII

Consueuit qspiã siderũ,corporũq; sublimiũ Cõtẽplator,sin gulis diebus prima nocte sidera,& cælũ suspicere,& meatus eius diligẽter explorare. Accidit semel ei,vt dũ in suburbiis cõtẽplatiõi huiusmodi penitus ĩtẽderet,in puteũ iprouiso caderet,cœpit lamẽtari,& auxiliũ ĩclamare, Hac vociferatiõe,quidã ꝑtereundo admonitus,accessit. Quid rei sit sciscitat̃,casum deniq; didicit. Cõuersus ad Astrologum. Heus inqt tu, quæ in cælo sunt cõspicari conatus,q̃ ĩ terra,& ꝓpe pedibus sũt,nõ cernis. Fabula innuit,ꝙ plæriq;,quom pñtia nesciãt,futura cognoscere gloriantur.

De Vulpe,& Cane. XIIII.

Vulpes in gregem ingressa ouiũ Agnũ lactentem apprehẽdit,eumq; deosculari fingebat. Rogauit canis quãobrem id faceret. Alludo inquit,atq; amplector præ amore. Atq respondit Canis,nisi actutũ Agnum dimiseris, Canem tibi adducam,qui cum ludas. Ad hominem vafrum,& deceptorẽ Fabula opportuna,& idonea est.

De Lupo,& Vetula. XV.

Lupus esuriens circuibat quærendo cibum, profectus autẽ ĩ locum quendam,audiuit plorantem Puerulum, eiq; Vetulam dicentem,desine plorare,sin minus,hac hora te Lupo tradam. Ratus autem Lupus Aniculam serio dicere. Expectabat ad multam horam. Postq̃ autem successit vespera,audit rursus vetulam blandientem Puerulo, & dicẽtẽ,si Lupus huc venerit, ĩterficiemus eũ fili. Hæc audiens Lupus abeundo dicebat. in hoc tugurio,alia quidem dicunt,alia autem faciunt. Fabula,in eos, quorum facta,verbis minime rñdent.

De Hirundine, & Luscinia. XVI.

Lusciniæ consulebat Hirūdo, vellet cum hominibus cōsue/scere, atq; vna habitare, quēadmodū ipsa faceret. Respon/dit Illa, nolo dolorē iā antiquatæ calamitatis reminisci, q̄/obrē solitudine me oblecto. Fabula innuit, potius sine do lore viuere in desertis, q̄ cū malis habitare in Ciuitatibus.

De Capella, & Asello. XVII.

Capellam, & Asellū Homo qdā domi pascebat. cōmota est inuidia Capella ꝓ eo, q; plus cibi Asello subministrabat. Accedit ad eū, atq; ei curā ptendens, heus, nimis inqt labo ras: nūc molādo, nūc ferēdo sarcinas, quamobrē tibi consu lo, fingas te īsanū, & morbo siatico captū, atq; subinde ī ali quā foueā te deiicias, vt aliqn̄ quietis particeps fias. Credi dit Asellus, & ī foueā se pcipitās, pene crura fregit. Acces sit Dn̄s, & vocato Medico, vt opem ferret Asello orabat. At Medicus inqt, pulmone Capellæ opus ē, quē macera/tū, & aq̄ dillutū Asello des, deinde cōualescet. Occisa post hac Capella, & pulmone euulso, medicamēta ex pscripto Medici Asello pbent. Qui aduersus alteꝝ dolos astruit, suoꝝ ipsius maloꝝ auctor fit.

De Pastore, & Capella. XVIII.

Reuocabat ad stabula Capellas Pastor caprarius, vna earū relicta, pene ē suauitate pabuli retēta. Iecit Pastor lapidē, vt eā īde aduocaret, adeptus ē, & cornu fregit, deīde impē se Capellā rogabat vt nihil diceret Dn̄o. At Capella. Et si ego inquit tacuero, res ipsa palam est, & cornu fracto faci nus indicat. Qui sibi sunt malorum suorū causa, culpā te/mere, & stulte sortito ascribere volunt.

Incusabãt acriter Iouem Querc⁹, cur nos ꝑduxisti? cur īter reliquas arbores satas, eductasq; voluisti? an vt quotidie cædamur? Respondit Iuppiter, vos ipse estis in causa, quã obrem cædamini, nisi enim surculos: atq; ramos produceretis, nũquã securis vobis admoueretur. Fabula innuit, ꝙ Nemo debeat fortuna, & fortitudine nimium gloriari, quom plerũq; etiam infelicitas saluos faciat.

De Hero, & Ancilla. XX.

Amore turpis, & male moratæ Ancillæ captus est Herus. Illa petito auro, splendide semetipsam ornabat. Et Heræ pugnas texebat, veneri deniq; rem sacram crebro faciebat, gratiasq; agebat q̃si quæ se formosam: & pulchrã faceret. Visa ẽ per quietem Ancillæ Venus dicere. Noli gratiam mihi habere, perinde ac honestam te faciã. Quãdo equidem illi cui tu pulchra videris vehemẽter irascor, atq; succenseo. Non decet efferri nimis eos: qui turpiter dictantur maxime vero maiori sunt turpitudini obnoxii, qui sunt natura deformes atq; degeneres.

De Gallis. XXI

Duo Galli gallinacei acriter de Gallinis inter se pugnabãt, quippe quos aiunt æque hominibus irasci. horũ alterũ victus in angulo quodã delituit, alter uictoria elatus, sonorum cecinit, atq; ad tectũ salto volauit. Vnde Aquila continuo ipsum rapuit. Ille alter, qui sese abdidit citra periculum incolumis, cũ reliquis auibus versabatur. Affabulatio. Facile saluus cõparatur ex nimia calamitate, contra, q ingẽti felicitate ꝑdit⁹ ẽ, raro fit, vt īmunis ꝑiculorũ euadat.

Exercebat inimicitias qdã aduersus Vulpem, propterea ꝙ sibi dãno esset, eam aliquando adeptus cõphendit, & vt maiore supplicio eam vlcisceretur stupas oleo ibuit, easq; caudæ Vulpis alligauit, subinde ignẽ admouit, & ardere cœperũt eam, sors ĩsegetes eiusmodi vlterius ĩduxit. Erat aũt tempus messis. Ille sequebatur plangendo, lamentandoq;, ꝙ fructus tãtũ non in manibus positos ꝑdidisset. Anteq̃ incipias, finem experiri oportet. Hac ratiõe enĩ plæriq; se saluos faciunt. Facilem oportet esse, nec nimis irasci: ex nimia enim ira, magna detrimenta sæpenumero accidunt morosis, & iracundis.

De duobus contendentibus. XXIIII.

Contendebãt inter se duo, vter maior eẽt Theseus, An Hercules. Dii propterea irati, vterq; vtriusq; agros vlciscendo vastauit. Subditorum cõtentio, heros prouocat, vt aduersus se iracundi sint,

De Sagittario,& Leone,& Vulpe. XXV.

Ascendit Quidã in montẽ sagittandi peritus, feras figendi studio. Reliq̃ feræ nusq̃ sunt. Leo duntaxat apparuit, atq; eum ꝓuocauit ad pugnã. Ille emisso telo, Leoni vulnus ĩfixit, adiecitq;. Vide quẽ tibi ꝓmitto nũtiũ: dein qualis ipse ad te accedam considera. Leo ictus, fugere cœpit. Vulpes hortabatur eum ne fugeret. Respondit Leo nequaq̃ me decipies. Qñ enim tantope est amarus nuntius, quid faciã si ipse aduersus me venerit? Fabula innuit, Non quid persuasores sentiant, ac iubent, sed quid pro viribus ipsi possumus considerare oportere.

De Equo, & Asino. XXVI.

Homo quidã Asinum Equũq; habebat, dum ambo iter fa/cerẽt. Dixit Asellus Equo: Si me saluum, & reducem uis, Tolle aliqd oneris, alioqui morior. At ille abnuit. Subin/de Asinus defatigat⁹, mortuus cecidit. Herus sublato vni uerso onere, Equo imposuit. Insuper & ipm̃ Aselli coriũ. Ingemuit Equus, dicens, væ mihi, parum sarcinæ tollera/re nolui, nũc vero necessitate coactus vniuersã substineo. Fabula ĩnuit. Si magni cũ paruis, quæ sunt in vita cõicant, & vna labores substinẽt, vtriq; salui fiunt.

De Vrso, & Vulpe. XXVII.

Vrsus magnopere gloriabatur, se hoĩum eẽ studiosum: quã do quidẽ humanũ cadauer nõ attigit, nec carnib⁹ eiusmo/di vescitur, Ad quem inquit Vulpes, satius esset mortuos trahere, q̃ viuos lacerare. Fabula innuit, simulatos, & ina nis gloriæ cupidos, rei veritas facile arguit:

De Agrĩcola, & Ciconia. XXVIII.

Agricola quidã in agro tetẽdit retia Grues capturus, quæ sementem, corrumperent, comprehensæ sunt plæræq;. In ter quas capta est forte Ciconia, quæ enixe orabat, vt di/mitteretur, negabat se Gruẽ, Ciconia sum inquit pietate p̃ ditum animal & qdem parentes colo: & eis inseruio. En vide colorẽ, nõ par est, nõ similis gruibus. Respõdit Agri cola. Quis nã scis nescio, te captã cũ inimicis certe scio, cũ qbus vna te perdere mihi consilium est. Fabula innuit, nõ esse coeundum cum improbis, pulchrũ eos fugere, ne qñ insons in eadẽ discrimina cum sontibus incidas.

De viro Misticapillo, & duabus amicis. XXIX.

Adulescés quidam duabus vtebatur Mulieribus, quarum Altera anus erat, Altera iunior, hui⁹ capillos nigros An⁹ vellicabat. quippe quæ sené eum uideri volebat. Illa q̃ natu erat iunior, contra, canos vellicabat: donec utraq; uellicatione factus est caluus, & res ei probro euenit. Fabula innuit miserum esse eum, qui mulieri se committit. Mulier enim mari assimilatur, quod quandoq; tranqllũ est, & aridere videtur, qñq; tumescit & inuadentes suffocat.

De Vulpe, & Leone. XXX

Vulpes, quæ nódum conspexit Leoné, vt casu in eum incidisset, ita primũ exterrita est, vt pene vita excideret, cũ iterum eum vidisset, territa é illa quidé, sed nó vt prius. Tertio cum conspexisset, ita contempsit, vt accedens, eum allocuta sit. Fabula innuit. vsum atq; consuetudinem res formidolosas faciles tractu solere reddere.

De Icthide, & Gallo. XXXI

Icthis cũ cepisset Gallũ Gallinaceũ, eum comedere voluit, non sine aliqua ratione honesti, cœpit itaq; accusare eum, molestus es inquiens hominibus, noctu vociferãdo, eosq; suaui somno priuando. Respódebat Ille vsui hoc esse hominibus, vt qui cantu huiusmodi excitati ad consueta accederint opa. Rursus Ictis alterum infert crimen, Impius inquit es atq; scelerosus, qui cum matre, cũq; sororib⁹ coire haud vereris. Etiã hoc inquit Ille lucro dominis accedit, quãdo ea ratione pleraq; oua eis quotidie pariuntur. Deniq; Icthis dixit, & si maxime tui defendédi copia abũdas, minime tamé ego incibatus manebo. Subinde illũ comedit. Fabula innuit, hominé natura improbum & causas malefaciendi

ſas maleſaciendi quærentem, ſi nulla honeſti ſpē id facere poteſt, aperte tamen improbitate, & ſcelere vtitur.

De Vulpe, & Rubo. XXXII.

Vulpes dum ſepem ſcandere niteretur, vt aīaduertit per lubricū vadere, & iam iam caſuram eſſe, apprehendit Rubū, ſed nihil ꝓficit, quādo ſtimulis, aculeis compuncta ſangui nolenta vehementer dolere cœpit. Conuerſa vero ad Rubum, me miſeram inquit, ad te cōfugi auxilium petens, deterius tu me affeciſti. Sed heus tu inquit Rubus erraſti q̄ me apprehendere conata es, cū ipſa conſueuerim alio app̄hendere. Fabula innuit. ſtultitiam argui hoīum, cum ſui īuadendi gratia, ad eos confugiunt, quibus īnatum eſt male alio afficere.

De vulpe, & Crocodilo. XXXIII.

Cum de nobilitate Vulpes, & Crocodilus cōtenderēt, Crocodilus multa ſuperbe de ſplēdore maiorū diſſeruit, & p̄ſertim ꝙ ludis, & certaminibus gymnicis p̄fuerat. Excipiens Vulpes ſodes inquit, etiam ſi tu id non dicas pellis tn̄ iſta tua pſpicue id teſtatur te iam īde a ſuperioribus annis exercitatū. Fabula īnuit, mēdaces facile a rebus ipis refelli.

De Gallis, & Perdice. XXXIIII.

Tenebat domi Quidā Gallos gallinaceos, emit quoq; Perdicē, & vt vna paſcerent īmiſcuit, ꝑcutiebant identidē illam galli, atq; abſe abigebant. Moleſtiſſime Illa ferebat, hoc putās ꝓpterea id ſibi accidere, ꝙ nō eiuſdē gētis, eiuſdēq; generis cum Gallis eſſet. Vt paulo poſt gallos vidit inter ſe pugnātes, acriterq; percutiētes, ſollicitudine, & dolore ſoluta. At eqdem inquit, non iam amplius mihi rem hanc moleſte putabo, quādo video hos īterſe tam acriter

digladiari. Fabula innuit, prudentes facile aliorum ferre i/iurias, quando vident illos ne a domesticis quidem absti/nentes.

De Vulpe, & Capite reperto. XXXV.

Ingressa est Vulpes domū Histrionis, & dum singula vasa contractat atq; disquirit, Caput repperit, larue, apte, & af/fabre factnm, quod cum in manibus accepisset, o inquit q̃le Caput, & cerebro caret. Fabula accōmodat̃ ad eos, qui conspectu, & corpe magnifici, sunt aīo atq; īgenio stolidi.

De Carbonario, & Fullone. XXXVI.

Habitabat quandā domū Carbonarius, rogauit, quoq;. Ful/lonē, vt vna habitare secum uellet. At Fullo inquit, id eq/dem facere nequeo. timeo enim, ne quæ ipse de albarem tu carbonaria aspergīe fuscares. Fabula īnuit, oē dissimile na/tura esse insociabile.

De Piscatoribus. XXXVII.

Piscatores trahebant sagenā grauē, & difficilē tractu, rati mul titudinem piscium captam gaudebant exultabantq;. Ve℞ vt ad litus extractum est rete piscium quidē conspexerunt parum, saxum inmane inuenerūt. cœperunt ilico dolere, & aīo angi, non tā ob paucitatē piscium q̃ q; secus res eue/nerit q̃ existimarint, inter quos quidā grādior natu, Noli te inquit amici moleste rem ferre. Videtur enim voluptas esse germana dolori, Quāobrē necesse fuit, nos prius volu ptate affectos deniq; in dolorē incidere. Fabula docet, non esse dolendum accepta repulsa.

De Homine iactabundo. XXXVIII.

Homo qdā peregre ꝓfectus, in terrā reuersus patriā rediit, & iactabūdus. plærasq; plærisq; ī locis fortiter fecisse, gloria

batur. Immo vero etiã rhodi strenuũ fecisse saltum, qualẽ nemo ex p̄sentibus potuisset facere, huic rei testes adducebat eos, qui tunc præsentes fuissent. Excepit qdã, dixitq; illi amice, si vera dicis non est opus testibus. En Rhodus, en saltus. Fabula innuit, frustra citari testes, quando rei actio in promptu non est.

De Maligno Apollinem tentante. XXXIX.

Improbus quidam homo irreligiosusq; venit Delphos tentaturus Apollinem, accepit in manu pascerculum, quẽ sinu vestis tegebat. Stetitq; ad tripodem, consuluitq; deum, o Rex Apollo, quod fero in manibus, vtrũ viuit, an spiritu caret? certo volens: vt si spiritu careret responsum foret, viuũ ostendere pascerculum. sin spiritu p̄ditũ, confestĩ suffocatũ, p̄ducere mortuũ. At deus calliditatẽ agnoscẽs ei⁹, r̃ndit. Vtrum vis o homo facere, facito, penes te est, siue viuum siue mortuũ velis quod tenes ostẽdere. Fabula docet, diuinitatẽ nunq̃ decipi posse, nihil eam latere.

De Piscatoribus. XL.

Piscatores iuerant piscatum, & cũ diu laborãssent, nihil cœperãt quamobrem anxii, mœstiq; redire relicta piscatione volebant. Ecce autem Thũnus in nauiculam insiluit, quẽ grandiusculi pisces insectabantur, hoc capto læti abierũt. Fabula innuit, sæpe q̃ ars non p̄buit ea donasse. Fortunã.

De Deceptore. XLI.

Homo quidem ægrotans vouit Diis immortalibus, si euasisset sanus, centum boues sacrificaturus. Dii vero tentandæ mentis eius causa morbo liberarunt. Sanus postea factus cum votum soluere nequiret, centum boues fictos,

& in aram perlutos igne consumpsit. Dii irati volentes eũ vlcisci per quietẽ ei astiterunt, dixerũtq; surge, & abi ĩ quẽdam locum vbi inuenies auri talenta cẽtum, Ille experrectus præ gaudio gestiens in locũ, ei per quietem nominatum curriculo peruenit perquirẽs auꝝ. At in Latrones incidit, qui eum cõphenderũt, quos ille rogabat, dicẽs, dimitte me, & dabo vobis mille talenta auri. Fabula innuit, mendacibus hominibus Deos esse infensos.

De Hero, & Canibus. XLII.

Homo quidã præ hieme extra vrbẽ relictus; inopia cibi primum oues, quas habebat comedit. Deinde capellas, Inualescente autẽ hieme, aratores etiã boues interemit, atq; comedit. Canes vt hoc explorauerũt, inter se collocuti sũt, profugiendũ est nobis hinc, quãdo .n. Dñs aratoribus bobus nequaq̃ pepercit, quonammodo nobis pepercerit? Fabula innuit, eos magnopere esse auertẽdos, qui ne adomesticis quidem abstinent.

De Diuite, Ansere, & Holore. XLIII

Homo locuples Anserem, Holorẽq; vna nutriebat, nõ tamẽ eiusdem rei causa. Alteꝝ enim cantus, alterũ mẽlæ gratia, cum vero. Anseri cædes ĩmineret, q̃obrẽ alebatur, & ob noctem, & tenebras facultas dignoscendi nõ daretur, Holor pro Ansere abactus, cœpit modulationẽ canere quãdam, velut mortis exordiũ. Vnde factũ est, vt cantu ĩdicaret naturam, mortem euitauerit modulatione. Fabula ĩnuit, musicam sæpe mortem posse differre.

De Aethiope. XLIIII.

Aethiopem emit quidã, ratus hoc Illum esse colore prio

ris incuria domini, quum domum adduxisset, omnia affe rebat, quibus nigredo abstergi posset. At colorem mutare nequiuit, morbum uero ei induxit. Fabula innuit, quæ innata sunt permanere quemadmodum initio prodierunt.

De Alcedine. XLV.

Alcedo auis, est solitudinis studiosa, atque amica litoribus. Hæc fertur uenationes hoĩum uitabunda obseruare, atq; propterea in scopulis nidificare. Accidit aliquando, ut iuxta saxum, quod litori adiacebat pullos excluserit, ut uero ad pabulũ profecta esset, mare tẽpestate ingruente, ac fluctibus tumescẽtibus superauit nidum, atq; pullos inundatione corrumpit. Illa reuersa, ut rem explorauit, me miseram inquit, quæ terrestres uitans insidias, ad mare cõfugi, quod mihi se longe infidelius exibuit. Fabula docet, plærosq; homines, dum inimicos declinat in difficiliores, molestioresq; amicos, q̃ inimici fuissent incidere.

De Piscatore. XLVI.

Piscator quidam in fluuio captabat pisciculos, iactis retibus utrinq; circũdedit fluctus, deinde funiculo alligauit lapidem, quo aquã percutiebat, nẽpe, ut pisciculi territi, in laqueis incauti incurrerent. Quidam ex acolis, ut hoc cõspexit incusabat Piscatorẽ, ut qui fluuiũ pturbaret, & lucidã aquã haurire minus pmitteret. Cui Piscator rñdit. Eníuero nisi hoc pacto fluuius turbaret̃, me fame perire erit necesse. Fabula ĩnuit, adulatores in ciuitatıb⁹ tũ maxime q̃stũ facere, cũ ciues & populares perturbatos in seditiones concitant.

De duabus Ranunculis. XLVII.

Duæ Ranunculæ pascebant̃ in lacu æstiuo tpe, siccato aũt

lacu præ æstu, relinquentes illam alteram cōquirebāt, Forte ad puteū puenerūt, quē ut conspexit altera dixit alteri, descendamus in puteū. Excepit Illa, & si aq̄ hic quoq; defecerit, qbus artibus ascēdemus? Fabula īnuit, nō incōside rate res eē aggrediēdas.

De Bubone. XLVIII.

Dependebat ex fenestella Bubo, accedens Vespertilio quærebat, quid eēt in causa, q̄ interdiu quiesceret, noctu cantaret. nō ab re inquit Ille, neq; incassum id facio, cum enim aliquando interdiu canerem captus fui, pro eo castigatus ut uides nunc taceo. excepit Vespertilio, nō enim nūc tibi est p̄cauendū, quando nulla est tibi utilitas, sed priusq̄ cōprehēsus esses. Fabula īnuit, post errata stultum esse pœnitentiā.

De Bobus. XLIX.

Trahebant plaustrū Boues, stridebat Axis, cōuersi Boues, heus tu inqunt, nos totā sarcinā sustinemus, & stridis. Fabula innuit, plures hoīes lamētari, & ægre ferre aliis laborantibus.

De Bubulco. L.

Errabāt aliquando Boues, & inter pascedū, Bubulcus amisit Vitulū, cum quæsiuisset, nec inuenire potuisset. Iouem præcatus est, si furem inueniret, hædum ipsi in sacrificium allaturū. Ingressus nemus, cū Leonē conspexisset lacerātē Vitulū, exterritus, sublatis ad cælū manibus, Iuppiter dn̄e inquit, mō tibi hædum in sacrificium afferre promiseram, si inuenissem furem, nunc taurum me sacrificaturum polliceor, si manus furis euasero. Fabula innuit, non inconside rate, nec temere uota Diis facere oportere īstāte molestia.

De Borea, & Sole. LI.

Hibern⁹ Boreas aduersus Solē cœpit cōtēdere, uter prior ue

ſtē cuidā Viatori auferret. Boreas prior ſperauit poſſe ueſtem Viatori auferre, ſi uehemētius flare cœpiſſet, At Viator, ut ſenſit frigus, ambabus manibus ueſtē cōtinuit, & caput in quodā foramine petræ īmiſit, relictis foris clunib⁹. Sol ſubinde primo tpe īmiſſo, uiatorē a frigore recreauit, deinde æſtu adducto, coegit eū iā in ſudorē reſolutū ueſtē exuere, quo factū ē, ut Boreas uictus abiret. Fabula īnuit: cōſueſcere eos, q ob imbecillitatē re cupita nō potiunt' mēdacio id obtigere uelle, & tamen rei ueritate redargui.

De Ranunculis Regē ab Ioue petētibus. LII.

Ranūculæ moleſte ferebāt ſe ſine Rege degere, miſerūt legatos ad Iouē, ſupplicesq; ſibi Regē dare petierūt. At Ille, ut eaꝝ cōſpexit leuitatē, lignū in media palude penitus fixit, cōfeſtim pauefactæ Ranūculæ in fundū ſeſe merſerūt, tráſacto m'lto tpe, ut lignū aīaduerterēt īmobile, abiecto timore, adeo rē cōtēpſerūt, ut ſcādētes inſiderēt, indigne ferētes eiuſmodi Regē hēre, miſerūt iteꝝ ad Iouē, Rogātes alteꝝ det Regē, q pfecit illis Anguillā, Cōſpicatæ uero ſtoliditatē eius admittere noluerūt, qn tertio ad Iouē uenerūt, petebātq;, ut aliū daret. Stomachat⁹ Iuppiter, Colubrū eis miſit, q ſtatim ſingulas cōphēdēs ad unā comedebat. Fabula innuit, ſatius eē Deo obtēperare, q̄ malos, & turbatos hēre Prīcipes.

De Paſtorib⁹, & Muliere, & Filio. LIII.

Immolabāt ī agro Paſtores Caprā, aderat forte Mulier paupercula, & una Filius, inter epulādū cœpit Puer lamētari, qppe cuius ſtomachus refertus carnib⁹, & īteſtinis ītumuerat, o Mater inqēs diſrūpor dolore, atq; laboro ex īteſtinis. Rn̄dit Mater nō ex tuis filiole, ſed ex aliēis īteſtinis, dolor

iste prouenit, q̃ tu paulo auidius hausisti. Fabula innuit, hominem obæratum facile accipere & cõflare æs alienum reposcẽte creditore, quasi sua, nõ aliena redditurus dolet.

De Sene, & Morte. LIIII.

Senex quidam cũ ligna cecidisset in mõte, & humeris sustulisset, intereundũ grauatus sarcinulam, fessus ligna qdẽ deposuit, mortẽ uero inclamare cœpit. astitit ilico Mors, rogabatq;, quãobrẽ accersita eẽt, Non inqt mi Mors, ut me perimas, sed ut sarcinã sustollas, & mihi rursus imponas te accersi. Fabula innuit, natura homines uitæ esse studiosos, & si mille pericula ingruant, uiuere tamen uolunt.

De Anu, & Medico. LV.

Anus quædã dolebat ex oculis, uocauit Medicũ, pactaq; est mercedẽ haud inuita solutura si cõualuisset, si minus nihil datura. cœpit Medic⁹ medicamẽta afferre, & quotidie frequens domum Aniculæ ueniebat, liniebatq; oculos, ita ut nihil uidere posset. Interea consueuit aliqd ex uasculis surripere, conualuit Anicula, & cũ animaduertisset nihil esse domi relictum, omnia interrepta, cogereturq; a Medico, ut pactam mercedẽ solueret, quippe quæ clare uideret adductis ad hoc quoq; testibus. Respondit nequaq̃ uideo, nihil est enim domi relictum quod uideam, dum dolebã oculos, multa domi meæ uidebam, Nunc ut tu ais ualentibus oculis nihil est quod uideam. Fabula ĩnuit, improbos homines ex iis quæ callide agunt, plærunq; improbitatem suam solere arguere.

De Vidua, & Gallina. LVI.

Vidua quædam Gallinam domi saginabat, quæ singula oua

quotidie pareret. Rata si paulo lautius escam Gallinæ præberet, bina oua singulis diebus esset paritura, pinguefecit eam, Gallina autem pinguefacta, ne singula quidem oua, ut consueuerat parere poterat. Fabula innuit, Auaro cupiditate nimia etiam quæ possidet sæpe amittere.

De Matre, & Filiabus. LVII.

Muliet quædam duas habebat filias, maturas uiro, Alteram Hortulano, Alteram Figulo locauit, Venit aliquãdo Mater uisuram Filiam, quã Hortulano locauerat, & inter confabulandum, rogabat, quemadmodum res domi haberet, Cætera inquit Illa perpulchre, unum illud a Diis supplicandum est, scilicet, ut pluuia Hortus irrigetur, atq; inde ꝓuentus fiat. Profecta exinde Mater ad uiscendum alteram Filiam, quæ Figulo data erat, iisdem cum illa usa esset uerbis, Respondit Filia. Cætera Mater nobis ex uoto procedunt. Reliquum est, ut sudum Sidus, & sicum Cælum ꝑcibus, uotisq; a Ioue impetremus. nempe, ut solis radii calidiores descendant, & figulina uasa decoqueant. Respondit Mater neutrum faciam. Nam si pro te supplicauero, damno sororis id fecero.

De Puero & Cochleis. LVIII.

Agricolæ Flius assabat Cochleas, & cũ audisset eorum stridorem. ite in malam rem inquit pessimæ bestiæ, domus uestræ conburuntur, & uos canitis. Fabula innuit, quod intempestiue fit, Iure probro datur,

De Lignatore, & Mercurio. LIX.

Lignator quidam apud fluuium propriã perdidit securim, inops igitur consilii prope ripam sedendo lugebat. Mer-

curius aũt causam luctus intelligens, & miseratus hoĩem, descendẽs in fluuiũ auream reportauit securim, & an hæc esset, quam amiserat, rogauit, Illo non eam esse dicente, rursus urinatus argenteam sustulit. Illo aũt neq; hanc esse ꝓpriam dicente. Tertio Vrinatus, ꝓpriam attulit. Illo autem hanc uere esse perditam dicente. Mercurius cognita ipsius æquitate, omnes ei dono dedit. Ille recedens sociis quæcunq; acciderant enarrauit, quorum unus eadem perficere statuit, & ad fluuium accessit, & ꝓpriã securim deiecit in profluentem, lugensq; sedebat, apparuit igitur Mercurius & illi, & causa luctus præcognita, urinatus similiter auream securim extulit, & rogauit an hanc perdidisset, Ille autem eam esse lætabũdus asserebat. Perosus deus tantã impudentiam, non solum eam retinuit, sed ne propriam quidem reddidit. Fabula innuit, quantum iustis numen opitulatur, tantum iniustis esse contrarium.

De Muliere, & Marito temulento. LX.

Mulier q̃dam, cuius Maritus erat temulentus, cupiens hoc morbo Maritum laborare, tale quidpiam machinat᷑, ut uidit Maritum præ ebrietate sopitum, & ferme in morẽ mortui, sensu carentem, humeris sustulit, atq; ad libitinã detulit, ubi cum eũ deposuisset, ipsa abiit, tantisper morata, dũ coniicere potuit illũ iam sobriũ, experrectũ esse. Accessit, pulsauit hostium, rogante Marito, quisnam forespulset? Respondit illa, ego adsum, qui mortuis consueui ferre cibaria. Non mihi esculenta inquit Ille, sed poculẽta magis affer. Molestum enim mihi est de eduliis audire uerba fieri, cum potionis nulla mentio fiat. Planxit Illa pectus. Me

miseram inquiens, ne hoc machinata q̃dem rei meæ ꝓfui. Quandoqdem tu Marite nõ modo nõ castigatus es, uerũ quoq; deterior factus. Conuerso in naturam morbo pre cõsuetudine. Fabula innuit, non oportere diutius improbitati immorari. Fit enim ut etiam nolẽtem hominem corruptus mos occupet.

De Vidua, & Ancillis. LXI.

Mulier q̃dam uidua industria, & rei familiaris studiosa, Ancillas, quas hẽbat, consueuit de nocte ad pẽsa, & opus excitare, edocta scilicet cãtu galloꝝ. defatigatæ Ancillulæ cõstituerũt ob rẽ suã fore, si gallũ domesticũ interficiãt, Qua si illo authore, Hera noctu excitet̃. Id cõsilii quom ꝑfecissent, cõtigit, ut in grãdiorẽ difficultatẽ inciderent. Hera. n. incerta tẽporis intempesta nocte ipsas excitabat. Fabula innuit, plærisq; hoĩbus callida consilia, maloꝝ causam fieri.

De Venifica Muliere. LXII.

Venifica Mulier, & quæ ꝓcurationes, expiationesq; scelerũ alios edoceret, ac inde quæstum ingentem faceret, accusata impietatis, damnata est capitis. Cum autem duceret̃ ad supplicium, cõspicatus Quidam ipsam dixit. Tu quæ iras Deorum prouocari reconciliariq; posse te scire profitebare, qua rati one nunc hominum consilia, ut tibi adessent ne sciiisti allicere? Fabula innuit, Plærosq; magna polliceri, q̃ ne parua quidem efficere possunt.

De Mustela. LXIII.

Mustela ingressa officinã Fabri ærrarii lingebat appositã limam, cum uero sensim raderet̃ lingua, ꝓflueretq; sanguis, delectabatur Mustela putãs id uoluptatis, & usu sibi eue-

nire ex ferro, donec corrosa lingua oĩno perdita ẽst. Fabula innuit, plærosq; cõtentione aliis nocẽdi, se ipsos lædere.

De Agricola, & Fortuna. LXIIII.

Agricola qdam dum agrũ foderet, incidit in aurũ, quãobrẽ terram quotidie sertis ornabat, utpote de se benemeritam. Interuenit Fortuna, dixitq;, Heus tu q̃re mea munera, terræ assignas, q̃ ego tibi obtuli, uolens te locupletem? Verꝝ si mutato tpe qcqd est istud aurũ alioꝝ manus puenerint, tũ certo scio, me Fortunam incusabis. Fabula innuit, Benefactorem agnoscere oportere, & illi referre gratiam.

De Fele in Fœminam mutata. LXV.

Felis amore formosi Adulescentuli capta, deprecata est Venerem, ut se in mulierẽ transformet, Miserta Dea mutauit Felem in speciosam adulescẽtulam. Delectatus eius forma Adulescẽs, illã duxit uxorẽ, & domi accepit, dũ celebrant̃ nuptiæ, & Felis ritu hoĩum, ut spõsa ornata in cubiculo sederet, experiri uoluit uenus, si mutata forma, mutati etiã essent mores, Murem in conspectu dedit. At statim Felis oblita p̃sentium, de cubili surgens Murem insectabat̃. Tũ indigne ferrens rem uenus, rursus in priorem naturam restituit. Fabula docet, improbam naturam hominum imitatione reꝝ, & temporum nequaquam mutari.

De Agricola, & Filiis. LXVI.

Filii Agricolæ per insidias contendebãt. Pater oratione, & monitis eos reconciliare non poterat. Iussit deinde fasciculum uirgarum sibi afferrent, cum attulissent, iussit ut quisq; fasciculum acciperet, atque confringerent. Singuli conati, nihil profecerunt, posthac solui fasciculum iussit,

& singulas virgas seorsum frangi, quod facile factũ fuit, Subiunxit subinde Ita mei filioli, si fueritis volũtate, & animo iuncti, Inimicis nõ eritis facile captu. Si per cõtentionem dissideritis facile, & capi, & lædi poteritis. Fabula ĩnuit, tanto validiorem esse cõcordiam, quanto ad iniuriã opportunior est discordia.

De Felibus, & Muribus. LXVII.

Feles, & Mures implacabile inter se gerebant bellũ. At vincebant semper Feles. Inierunt proinde Mures consilium. Et rati propterea se vinci, quod imperatores non haberent. Grandiusculos Mures decreuerunt, sibi duces, quorum imperio armati, stipulis pro hastis vtebãtur, cum autem conflexissent rursus in prospere præliati, deuincti sunt. Interea minores, qui erant inermes diffugientes, atq; per latebras Ingrediẽtes, salui facti sũt, Qui erãt armati, qđ latebras ĩgredi nõ poterãt, Interierũt. Vnde Innuitur, plærosq;, quorum sensus est læuior, solere oblectare rebus futilibus.

De Ranis, & Sole. LXVIII

Celebrabantur æstiuo tẽpore Solis nuptiæ qua de re, cũcta animalia gaudebant, exultabant quoq; Ranæ, inter quas, vna dixit, Quid est o stultæ? Quare lætamini? si solus Sol oẽm vliginẽ, & humorẽ terre exugat vbi vxorem duxerit, & sibi similem susceperit filiũ, quid mali nos habituras putatis? Fabula Innuit. Neminẽ oportere nimis extolli, si qd ad pñs accidat, quo gloriari possit, Finis ẽ spectandus.

De Agricola, & Aquila. LXIX

Agricola Aquilam repperit captã, cui⁹ admiratus pulchritudinem liberam ire permisit. Aquila vero in pñtia nõ vi

sa est, gratiā referre. Immo vero, cum hominem vidisset se dentem iuxta parietem ruinosum, de capite eius arripuit pileum. Ille exurgens, Aquilam persequebatur. Aqla sub inde pileum iecit, quo reasumpto homo ad parietem redi it apud quem sedebat, quem interea temporis ruisse com/perit. Agnita vero ratione relatæ gratiæ summopere admi ratus est. Referēda est gratia ei, a quo benemeritus sis. Be/ne enim facienti bene debetur.

De Morso a Cane. LXX.

Admorsus quidam a Cane ibat quærendo, qui mederetur, datus est ei obuiam quidam, qui cum animaduertisset qđ quæreret. sodes inquit, Si saluum te vis, sume panem, & ti/ge illo cruore, qui de vulnere effluxit: panem deinde sic cruentatum, Cani, qui momordisset comedendum præ/be. Tunc Ille ridens, Enimuero inquit, si id fecero omnes oppidani canes excitaro, vt me admordeant. Fabula innu it, improbos homines etiam beneficiis affectos ad iniuri//am inferendam magis irritari.

De Adulescentibus, & Coco. LXXI.

Duo Adulescentuli assidebant ad Cocum, dum vero Co//cus satagit & in muniis suis paulo accuratius occupatur, alter Adulescentulus partem carnium surripuit, & in alte rius deposuit sinu. Conuersus Cocus surreptam carnem quærebat. Qui surripuerat iureiurando affirmabat nō ha bere, qui habebat, affirmabat non surripuisse. At Cocus cum ītellexisset calliditatem, & dolum. Et si me Inquit la/tueritis. Deos tamen, quos peieratis: nequaquā latebitis. Fabula innuit. peierantes, & si homines lateant, Deum ta/

men latere non posse.

De duobus Inimicis simul nauigantibus. LXXII.

Duo quidam, qui inter se inimicitiam exercebant, eadē ve/
cti naui nauigabant: horum Alter in Puppi, Alter in pro
ra sedebat, inhorruit tempestas, & nauis iam dari pessum
periclitabatur. Tum qui in puppi sedebat Rogauit Gu//
bernatorem, vtra pars nauis prius esset obruēda, prora in
quit Gubernator, tum Ille excepit. Mihi quidem nō erit
molesta mors, si ante me inimicum videro pereuntem.
Fabula innuit, plærosque homines nullam sui damni ra
tionem habere, mō videant inimicos male haberi.

De Viatoribus. LXXIII.

Duo simul iter faciebant, horum Alter securim inuenit,
Alter qui non inuenit admonebat, ne diceret repperi, sed
repperimus. paulo post accessit Ille, qui securim amise//
serat, & insectabatur repertorem. Ille conuersus ad comi/
tem dixit, periimus. At ille excepit. perii dic, non perii/
mus, quippe qui quum securim inuenisses, Inueni malui/
sti dicere, q̄ inuenimus. Fabula docet, eos, qui rei prospe/
ræ non fuerunt participes, in rebus aduersis non futuros
constantes Amicos.

De Ranis. LXXIIII.

Duæ Ranæ vicina incolebant loca: Sed altera in lacu pro//
fundo, & procul a via. Altera iuxta viam, & parum aquæ
habens. hortabatur hanc altera, vt ad se demigraret.
Nempe vt tutius vitam degeret, noluit Illa, aiens, non
facile se posse assuetam sibi habitationem deserere, persi/
stitq; recusando, dum curru transeunte oppressa periit.

Fabula innuit, homines assuetos iprobis, & corruptis moribus, prius plærunq; perire, q̃ meliora sibi deligant.

De Arundine, & Olea. LXXV.

Arundo, & Olea, de constantia, & robore contentebant. Exprobrabat Olea Arundini imbecillitatem, facilitatemq; quaqua versum declinandi ad flatũ ventorum. Tacebat Arundo, dum vehementi exorto vento, Arundo ipsa labefieri, quatiq; paulisper cœpit, demum ob consuetudinẽ facile cõstitit. Olea vero cõmota, cum reniti ad Ventũ cõtenderet, radicitus cõuulsa interiit. Fabula innuit faciliús salutem sibi comparare eos, qui tempori, & potiorib⁹ non resistunt, q̃ illos, qui aduersus maiores conantur contendere.

De Iuuenca, & Boue. LXXVI.

Iuuenca quũ vidisset Aratorem Bouem labori adiectũ. Væ tibi inquit, qui istiusmodi laborem sustines. Accessit subinde festum, & Bouis Dominus, illum quidem solutum dimisit. Iuuencam vero retinuit iugulandam. Quum hoc Bos conspexisset, ad Iuuencã cõuersus, surrisit, Inquiẽs. Nimirum propterea tunc cessabas, quia nunc eras moritura. Fabula innuit. Ignauo, & ocianti sæpe periculum imminere.

De Camelo. LXXVII.

Transibat Camelus fluuium velociter currentem, quom vero inter transeundum, stercus per secessum egesisset, Statimq; stercus ipsum præ oculis in uerticibus volui conspexisset. Quid est istud inquit? posteriora mea, nũc ante me versari conspicio. Fabula innuit, quæ male acta post habemus ad aliquod tempus ea ipsa p̃ oculis in opprobrium p̄ponuntur.

De Hercule. LXXVIII.

Per iter

Per iter angustum trāsisse Hercules tradit̄,& cōspexisse sim le quiddam malo,ac illud conatus conterrere. At illud du plo maius factū est,demum quanto uehemētior illud ag/ grediebat̄,& claua percutiebat,tāto amplius inflari, & in magnitudinē perduci uidebat̄: ut trāsitū omnino obstrue ret. Tum ille abiecta claua,stetit admirabūdus. Apparuit de repēte Minerua. Noli mirari inqens Frater malū,quod uides, Cōtentio,& Discordia est,quā si quis reliquat, nec pugnar e uelit,aut minuit̄,aut talis,qualis initio orta ē,ma net, Sin repugnare pgat,magis turgescit. Fabula īnuit.oi/ bus palā esse,cōtētionē,& discordiā cām eē ingētis damni.

De Homine,& Cane. LXXIX.

Conuiuium Quidam,& cœnā opipare apparauit.eius Ca/ nis alter̄ Canem sibi amicū inuitauit ad cœnam, A ccessit Ille. At Cocus per crura eū corripuit,atq; foras eiecit,reli/ qui Canes ei obuiā facti rogabant,quēadmodū cœnasset. Ita dixit Ille,ut ne uiā qdem,qua exierim scire possim. Fa bula innuit. Sæpe eos: qui indigne gloriabundi aliquo in/ grediunt̄,turpiter inde ignominiaq; aspersi abire.

De Pino. LXXX.

Cæsores qdam lignarii Pinum findebāt,& ut facilius finde/ rent: ex ea ipsa Cuneos fecerūt,tum Pinus dixit, non adeo mihi molestā existimo securim: q̄ cædor: quātū Cuneos, qui de me ipsa ꝓdierūt. Non adeo est molestū aliqd detri/ mēti accipe ab ignotis,& alienis,q̄ a familiaribus,& notis.

De Quercu,& Arundinibus. LXXXI.

Quercus uiuenti radicitus conuulsa, atq; in ꝓfluentē iacta. dū flumine ueheret̄, Arūdines adiacētes rogabat. Quare

ille tenues,& imbecilles ui uentorū nō cōuellerent. Rńderūt illæ, Nos omni uento flanti obsecūdamus,& cedimus, Quo fit, ut nusq̄ lædamur, Vos cōtra repugnatis, atq; resistitis, quáobrē radicitus conuellimini. Fabula innuit, non oportere resistere potētibus,& dominis rerū, sed cedere,& parere.

De Simia. LXXXII.

Duos ꝓgenuit filios Simīa, quorū alterū adamabat, alterum odio habebat. Ille cui maxime indulgebat cū semp in sinu matris teneret, atq; mō huc, mō illuc ueheret, dūq; stringitur,& osculis sæpe petit, suffocat. Alter odio matris ꝓfugus, cum in solitudinem, atq; Siluas se recipit, uiuit, & incolumis est. Fabula innuit, plerosq; eē hoīes, quos inimicos hēre magis ꝓdest, q̄ amicos. Vn̄ natum est ꝓuerbium. perniciosa amicitia, inimicitiam esse præoptandam.

De Delphinis,& Balænis. LXXXIII.

Delphines,& Balænæ inter se pugnabāt, quō uero certamē hoc, per contentionē in horas magis inualesceret. Gobius emersit, est aūt paruus pisciculus, q cœpit tentare, ut rixā dissolueret. Tū Delphinus qdam forte fortuna accedens, Gobio dixit, Nobis qdem toleratu facilius est, īter nos pugnantibus interire, q̄ interuentu tuo, & opera, recōciliari. Fabula innuit, Nonnullos q̄uis indignos esse, qui si turbulenta tēpora nacti sunt, aliquid se posse uideri uolunt.

De Demade Oratore. LXXXIIII.

Demades Orator cōcionabat Athenis, quom uero Populus minus attēderet. Fabulā quādā se dictuꝝ ait. Adhibuerunt Illi actutū aures. Ille subdidit. Ceres, Hirūdo, & Anguilla, iter faciebant, quū uero ad fluuiū quēdā appropin

quassent. Hirūdo euolauit, Anguilla se in aquis immersit, his dictis, Demades cōticuit. Instabāt Illi rogātes, qd cereri accidit. Stomachata ē inqt, ꝓpterea ꝙ ad audiēdas fabulas uacatis, res necessarias ciuitatis negligitis. Fabula īnuit, Plærosq; ignauos, & stultos hoīes, q̄ uoluptati sūt, q̄ quæ usui, perniciosa malle.

De Diogene Cynico. LXXXV.

Diogenes Cynicus iter faciebat, ꝑuenit tādē ad ripas cuiusdā fluuii, aq̄ nimia redūdātis, cū nādo trāsire neqret, substitit anxius. Aīaduertit eū Quidā ex iis, q soliti eēnt fluuiū uado transire, Accedit, tollit eū satis comiter, atq; deuehit. Ille inopiā & pauptatē suā expostulabat. Nempe ob quā gratiā referre bñ de se merito neqret, Interea uidit Ille Alteꝝ ad ulteriorē ripā stantē, & trāsire uolentē qdē, sed minime audētē, Accurrit atq; ipm deportat. Tūc Diogenes iā eqdē īquit, ꝓ re acta nullā tibi hēo gratiā. Video.n.te hoc nō iudicio, sed morbo quodā facere. Fabula īnuit, eos, q ꝓmiscue, & sine discrimine de ꝓbis æque, & īprobis bñ merent, nulla existimari laude dignos, Sed ꝓ stultis, & incōsideratis hēri.

De duob⁹ Amicis, & Urso. LXXXVI.

Duo amici institutū iter una faciebant, datus est illis obuiā Ursus, eoꝝ Alterum arborē conscendit, atq; inter ramos, & frōdes, delituit, Alter de repente oppressus humi sese ꝓstrauit, & mortuū fingebat. Accessit Ursus. Admouit rostrū, olfaciebatq;. Ille spūm cōtinebat. Quare abstinuit Ursus. Aiunt.n.eiusmodi belluā morticinis carnib⁹ nō uesci. posteaq̄ Ursus abiit Homo surrexit. Ille q in arbore erat descēdit, Rogabatq;, qd illi ī aure Ursus dixisset? admōuit

Respondit Ille. ne unq̃ tali socio in itinere faciũdo uterer: qui in rebus aduersis nõ permaneret. Fabula hac docet, sinceritatem amicitiæ in aduersitatibus maxime probari.

De Fele, & Muribus. LXXXVII.

In quadã domo plurimi erant Mures, cognouit hoc Felis, atq; illuc demigrauit, & singulos deinceps capiẽdo comedebat, Reliq Mures, ut uiderunt se indies pauciores fieri, Cõsilium Ineũt, ut relictis imis partibus domus, in supioribus habitarent, rati Felem illuc ascendere minime posse, & hoc pacto se saluos futuros. Vt Felis hoc intellexit, Statuit cõmento aliquo eos fallere. Iamq; ascẽdens quoddã lignum, muro infixum, sese suspensum diu cõtinuit, simulauitq; mortuũ. Cum uero Mus quidam de alto ꝓspexisset, heus tu inqt, nõ etiam si sacculus fias: ad te accedam. Fabula innuit, prudentes hoĩes nnlla uersutia, simulationeq; eorum decipi, quorum improbitatem, & fallaciã sint expti.

De Cerua, & Leone. LXXXVIII.

Cerua uenatores fugiens: in Antrũ quoddã est introgressa, offendit ibi Leonẽ, a quo correpta comedebat, Moriens Illa dixit. Væ mihi, quæ homines fugiẽs, in bestiam oĩum immanissimam incidi. Fabula innuit. Sæpe homines, dum parua pericula uitare cupiunt, maiora experiuntur.

De Cerua, & Venatoribus. LXXXIX.

Cerua Venatores fugiens, in uinea quadã delituit, præterierunt parũper Venatores, Cerua periculũ euasisse rata, folia uitis, & pampinos rodere cœpit, Strepitu ĩterea edito, admoniti Venatores, euestigio redierũt, ac iaculis illã confoderunt. Moriens Illa hæc uerba ꝓtulit. Iure morior: nõ

enim oportebat me uites lædere,q̃ me obtexerunt. Hac fa/
bula palã fit. Deũ iure punire eos,q bene de se meritis iniu
riã faciũt.

De Cerua. XC.

Cerua quædã altero capto oculo,in litore pascebaẽ, tenẽs sa
nũ oculũ terrã uersus,ꝓpter uenatores,alteꝶ mare uersus.
Vñ nihil mali sibi futuꝶ suspicabaẽ,ꝑteruehebanẽ quidã
nauigiolo,& ut Ceruã cõspexerũt,telis cõfoderũt. Lamẽ/
tabaẽ tũc Cerua,& sortẽ suã expostulabat. Inqẽs,uñ time/
bam nihil mali accepi,unde nihil mali euẽturũ putabã, in
de ꝓdita,& ꝑdita sum. Fabula innuit, sæpe id euenire mor
talibus,ut q̃ uidenẽ noxia,illa ꝓsint,quæ cõmoda, Illa no/
ceant.

De Apium Custode. XCI.

Introiuit Quidã alienũ apiariũ, & dño clã fauos surripuit,
Rediit postea ille,& uidẽs apiaria fauo uacua, stabat secũ
reputãs,qd istud eẽt. Redierũt īterea Apes, q̃ pastũ ierãt,
& ut dñm ibi offenderũt, Aggrediunẽ acriter,pungũt acu
leis,& pessime hñt. Tum ille o pessimæ bestiæ, Illũ q fauos
uestros furatus ẽ,immunẽ abire sinistis, Me uero q uestra
cura sum sollicitus,aculeis pũgitis,& male tractatis. Fabu/
la innuit, nõnullos hoĩes ob ignorantiam ab hostibus nõ
cauere,amicos,ut insidiatores propellere.

De Vulpe,& Simio. XCII.

In cõuẽtu aĩaliũ aliqñ saltauit Simius, & cõmẽdatiõe oĩum
ꝓbatus, Rex ab oĩbꝰ decretus est. Vulpes inuidebat id qc/
qd esset honoris Illi,cũ uero uidisset carnẽ appositã laqo,
Simiũ eo ꝑduxit. Ego inqt thesaurũ nunc prima repperi,
eo tñ ut nolui,qñ qdẽ lege eiusmodi res Regi concedunẽ.
Hortabaturq; eũ,utpote regẽ,ut thesaurũ tolleret, Ille in/

cõsiderate accessit,& laqueo statim correptus ẽ, cœpit deinde expostulare,& in Vulpem ut falsam,& fallacẽ acriter inuehi. Rñdit Vulpes. An tu Simie tali stultitia prædite, cæterorum animalium te Regem uoluisti? Fabula innuit, sæpe in calamitates incidere, qui res incõsiderate aggrediũt.

De Muscis. XCIII.

In quodã penu effusum ẽ mel, deuolarũt statim Muscæ, & pascebant. At pedibus earum penitus infixis, cũ aduolare conarent, neqbãt. moribũdæ aũt, miseras nos dicebant, q̃ ob paululũ escæ perimus. Fabula innuit, plærisq; uoracitatem multorum malorum cãm eẽ.

De Canibus. XCIIII

Duos quidã hẽbat Canes, quorum alterum rõnẽ uenãdi docuit, alterũ domus custodẽ cõstituit, Et si qñ uenaticus ille Canis aliqd esset uenatus, ẽt domesticus ille custos, particeps erat epularũ. Moleste ferebat rẽ uenaticus ille Canis,& illi domestico ignauiã exprobrabat. Enimuero ingens p̃clarum est istud facinus, si quotidie ipse labore conficiar, tu uero ociosus rebus mea industria ꝑtis uescaris. At inqt ille, Noli me, Sed Herũ accusare: qui ita me docuit, ut nõ meo labore, sed alieno alerer. Fabula innuit, adulescẽtes ignauos, nõ tã esse accusandos, q̃ parẽtes eorum culpandos, q ipsos ita educarũt.

De Marito,& Vxore. XCV.

Habebat qdam uxorẽ, oĩbus domesticis, familiaribusq; ĩtensam, Statuit cognoscere, an talis eẽt erga parentũ suorũ familiares, proinde honestã nactus cãm, ad patrem suũ eã iubet ire, paucis post dieb⁹ cũ rediisset, Rogauit quo nã mõ ibi uixisset. Respondit Illa, Bubulcos, caprarios, atq; opiliones suspectam se habuisse, Cui dixit Ille, o Mulier, si il-

li tibi molesti erãt,qui de nocte surgunt,& ad armẽta proficiscunt,sero uero redeunt,quid sperandũ est de iis, qbus cum tota die uersaris? Fabula innuit, Sæpe de puis magna cognosci, & ex notis de obscuris fieri coniecturam.

De Hædo,& Lupo. XCVI.

Hædũ relictũ a grege Lupus insequebat, conuersus Hædus ad Lupum dixit,Iam uideo me tibi ꝓpositũ esui,Verũ ne iniucũde moriar, hãc mihi gratiam facito,cane ut ipse saltem dein moriar,canẽte Lupo,& Hædo saltãte,Canes admoniti de repente adsunt,& Lupũ fugientẽ acriter insectãtur. Cõuersus ad Hædũ Lupus, merito inqt hoc mihi accidit,quẽ oportuit cocũ eẽ,non fistulatorẽ imitari. Fabula innuit,qui ea,qbus natura apti sunt,negligũt,ꝗ uero aliorum sunt,exercere conant,in infortunia incidere.

De Mercurio,& Statuario. XCVII.

Mercurius scire uolẽs,quo honore mortales eũ afficerẽt,Venit in officinã statuarii,hoĩ factus similis,ubi cũ uidisset signũ Iouis,Rogauit,quãti id emi posset,cũ ille rñdisset sex tertio. Surridẽs iterꝝ rogat,Quãti signũ Iunonis. Maioris dixit ille. Vidit post hac signũ sui ipsius,ratus aũt maximã sui rõnẽ apud mortales hẽri,ꝙ & nũtius eẽt Deoꝝ,& interpres,& ꝗstuosus, Rogauit quoqꝫ,ꝗti ipm. Rñdit Statuarius,si duo priora signa emeris,hoc tibi dabo gratuito. Fabula innuit, Viꝛ ianis gloriæ cupidũ,nullius eẽ ꝑtii apud alios.

De Mercurio,& Tiresia. XCVIII.

Mercurius expiri uolẽs,an Tiresiæ uaticinatio uera eẽt,furatus eius boues,ex agro uenit ad ipm in urbẽ,hoĩ similis,& apud Tiresiã stetit, Allato interea nuntio surreptiõis boũ,

deduxit ĩde Tiresias Mercuriũ, uenitq; foras cõspicaturus eiusmodi omen sibi de bob⁹ q̃renti offeratˀ, Admonebatq; Mercuriũ, ut sibi nũtiaret cuiusmodi esset auis, q̃ primo se obuiã daret, Vidit Mercurius Aqlã de læua dextrorsum uolantẽ, & id Tiresiæ nũtiauit, nihil ad rẽ inqt Tiresias. Iterũ spectanti Mercurio, oblata est Cornix in arbore insidẽs, quæ mõ sursum suspicere, mõ deorsũ despicere uidebatˀ. Narrauit uati ẽt hoc. Tũ Tiresias ꝑfecto inqt, Cornix ista, & cælũ, & terrã adiurat, me boues receptuꝝ, si tu uolueris. Hoc cõueniet dicere ad eũ, quẽ suspiceris rei ablatæ eẽ surreptorẽ.

De Simia, & Delphino. XCIX.

Mos erat nauigantib⁹ Catellos, & Simias, atq; eiusmodi ridicula aĩalia secũ ducere, ad solatiũ difficultatũ, quæ pcipiũtˀ de nauigatione. Nauigans qdam tenebat in naui Simiã, cũ cursum ad Simiũ atticæ ꝓmõtoriũ teneret: coorta est uehemens tẽpestas, qua naui inuersa, nando qsq; salutẽ sibi q̃rebat, Nabat ẽt Simia, eam Delphinus cõspicatus, & hoĩem eẽ ratus, accedens dorso sustulit, deuehebatq; terrã uersus. Cum pyræũ ꝓpinquasset nauale Atheniensiũ, rogabat Simiam an genere esset atheniẽsis, Sum inqt Illa claris ꝑcreata parẽtibus, Rogat iteꝝ an pyræũ sciat. Illa putãs de hoĩe aliquo Delphinũ rogare, cognosco inqt, & mihi cum illo magna est cõsuetudo, & amicitia. Stomachatus Delphin⁹ ob id mẽdacii, pessum illam dedit, atq; peremit. Fabula innuit, illos, qui mẽdacio alios decipere uolunt, sæpe in calamitatẽ extremam incidere, & se primos sentire deceptos.

De Puero, & Fortuna. C.

Dormiebat Puer qdam in margine putei: astitit actutũ for/

tuna, inclamitans, Surge Puer, & Abi hinc, ne in puteũ ꝓruas, & hoc mihi fortunæ plæriq; hoïes uitio dent. Fabula innuit, plærosq; sua culpa, in difficultates ĩcidere, & tñ fortunã incusare. De Ceruo, & Leone. CI.

Ceruus siti laborans, accessit ad fontẽ quẽdã bibendi gratia, inter bibẽdũ, sui ipsius aĩaduertit in aqua umbrã, & de cornibus qdem uehemẽter elatus exultabat, pedũ gracilitatẽ imbecillitatẽq; grauabat᷑, & ægre ferebat. Interea dũ hæc cogitat, extitit Leo, & illũ perseq cœpit, Ille in fugam cõuersus longe præibat, Satis est inqens Leoni cor, ut ceruo pedes, Sed q̃diu per planiciẽ persecutio fit, nõ cõprehensibilis uidebat᷑ esse, Ceruus, ut ad Salebras, cõfragososq; saltus deuẽtum est, implicatis cornibus qbusdam uepribus, & ramusculis, adeptus Ceruũ Leo est, & perimere cœpit expostulantem, dicentemq;, me miserũ, qbus stulte efferebar, hæc mihi ĩteritus potissimum cã fuere. Fabula docet, plærosq; opinione falsos, q̃ sibi usui esse possunt solere cõtemnere, contra quæ obesse possint uelut utilia colere.

De Hædo, & Lupo. CII.

Stabat super turrim Hædus, & Lupum prætereuntem ĩcrepabat. Heus tu inquit Lupus, non tu mihi, sed locus ipse conuitiat᷑. Fabula innuit, & locum, & tempus, sæpenumero materiam aduersus maiores ferociendi præbere.

De Asino, & Leone. CIII.

In quadã uilla Gallus simul, & Asinus pascebant᷑, Leo esuriens Asinum conspicatus ingredit᷑, & inuadere cœpit, ob strepitum Gallus experrectus cecinit, eius cãtu Leo exterritus, in fugam cõuertit᷑, aiunt enim Gallorũ cantũ terrori

esse Leonibus, tum Asinus inani sublatus ferocia, qñ Galli cãtu Leonẽ uidit expauisse, egressus, Leonẽ psequebat᷑. At Leo, ut paulo remotiorẽ a uillula uidit Asinũ, conuersus inuasit, atq; pemit. Hic aũt moriẽs, clamabat, miser ego & stultus. bellatorꝫ. n. nõ existẽs parẽtũ, cuius gratia ad bellum cõmotus sum? Fabula innuit, ꝙ nõnulli mortales modestia inimicorꝫ suorꝫ ita abutuntur, ut ĩ eos ĩsolescere incipiãt, posthac sua ĩbecillitate detecta, funditus ipsi corruũt.

De Porcello, & Opilione, & Ouibus. CIIII.

In grege quodã ouiũ Porcellus se immiscuit, atq; una pascebat᷑, aĩaduertit hoc aliqñ Opilio, corripuitq; Porcellũ renitentem, uociferãtẽq;. Tũ Oues Porcellũ accusant, ꝙ uociferaret᷑, & tactũ Opilionis tã ægre pateret᷑. Nos inqunt crebro cõprehendit, atq; attrectat nihil uociferãtes, Quid est nũc in cã? cur tu tam inepte uocifereris? At inqt Ille, nõ similis est mea comphẽsio uestræ, uos enim, aut ut uellera tõdeat, aut ut lac emũgat, aut ut agnos surripiat, corripit. me uero ꝓpter carnes, & uitã ipsam. Fabula innuit, merito illos lamentari, & queri, qbus discrimẽ ꝓpositum est non de opibus, & pecunia, Sed de salute, & uita.

De Aucupe, & Turdo. CV.

In myrto quadam solitus est Turdus crebro insidere, & pasci. Nam ob iucunditatẽ baccarũ non ita facile discedebat. Aĩaduertit hoc Auceps, & uisco cõprehensum incautũ tenuit. Turdus moriturus, me miserꝫ inqt, qui ob dulcedinẽ paruulã cibi, uita infeliciter priuor. Cõgruit hoc dicere ad libidinosum, & luxu perditum hominem.

De Lupo, & Vulpe. CVI.

In Lupum Vulpes incauta īcidit, & eū rogare, obsecrareq̃ cœpit, ne interimeret, Vetulā se inqens, & annis confectā. Dimittā īqt Lup⁹te, si tria mihi uerba dixeris uera. Rn̄dit Vulpes, utinā tibi nō uenisse obuiā, Sed posteaq̄ ī te īcidi, utinā cæcum te offendissem. Igit̄ inqt Lupus, nō amplius uixeris, ne rursus in me īcidas. Frustra culpamus fortunā, si nostra ignauia incauti, in damna: & pestem incidimus.

De Coriario, & Diuite. CVII.

Iuxta domū cuiusdā Diuitis cōduxit domiciliū Coriarius: Diues illū insequebat̄, uitabundus maleolētiā. parū inqt Coriarius, mephitis molesta tibi erit, dū cōsuescas, assuet⁹ deinde nō id olfatu pcipies. Ergo inqt Diues, ob artificiū istud tuū sensum nos amittemus? Fabula innuit, uolētibus citra piculū uiuere, nō inimicis eē fidē hn̄dā, īmo uero amicis credēdū.

De Bobus, & Leone. CVIII.

Errabāt simul tres Boues, obseruabat Leo, an posset eos dissociare, ut aliquem separatim perimeret. Quod non facile aliquandiu consequi poterat, propter eo℞ concordiā, sub dole posthac crimina serendo separauit illos, atq̃ disiūxit, Tum singulos destitutos aggrediēs facile oppressit. Fabula innuit, concordiam ualidum esse armamentū aduersus omne periculū, & firmam possessionem ad requiem uitæ.

De Pastore Caprario. CIX.

In specum desertam Caprarius urgente hieme Capellas induxit. Inuēit forte ibi capras, & hircos siluestres maiores, pluresq̃ suis, quo℞ tum proceritate, tum multitudine oblectatus, suas neglexit, & alienas curabat, abeunte hieme egressurus de specu, Capellas suas comperit fame perisse,

Siluestres statim fugientes per montem illũ reliquerũt, ut inanis,& uacuus domum suam rediret. Fabu la innuit, ne/quaq̃ decere nostra negligere,& spe fu turi lucri aliena cu/rare.

De Muliere,& Oue. CX.

Vidua q̃dam domi cõtinebat Ouẽ, eius uellus uolens hẽre tondebat, Sed ita incaute, ut unam ẽt carnẽ detegeret. Do lens Ouis dicebat. Here cur me offendis? Quid põderi ad dere poterit pauxilũ sanguĩs mei, Nãq; si carnib⁹ tibi opus est, Lanium uoca, si lana, esto tu tõsor, ut rursus possis me saluã tondere.

De Mercurio. CXI.

Mercurius quẽdam per uniuersum orbẽ currũ trahebat, mẽ daciorũ calliditatis,& uafriciæ plenum, singulis locis, qua transiret aliq̃d de onere impartiens, Verũ ut in terram ara bum uenit, dicit̃ de repente diffractũ currum,& q̃cq̃d erat oneris reliqui, inter se hoĩes sunt partiti, nec ꝑmiserunt q̃d piã illinc alio tranferri. Fabula docet, Arabes mẽdaces eẽ,& deceptores, in quoꝝ lingua nulla unq̃ ueritas reperit̃.

De Eunucho,& Aruspice. CXII.

Eunuchus accessit ad Aruspicem rem sacram facturus, atq; uota, nũcu paturus, ut liberos ꝓcrearet, Tũ Aruspex cũ ex ta inspexisset, dixit, qñ ad sacrificium aĩum intẽdo, patrem te futurũ auguror, cũ in os tuum inspicio ne uir q̃dẽ mhi uideris. Fabula innuit, malignos hoĩes facile dep̃hendi, cũ res factu non faciles a Diis immortalibus petunt.

De Vulpe,& Cæsore lignario. CXIII.

Fugiebat Vulpes, Venator aũt eã insectabat̃, illa conspecto Cæsore lignario, orare cœpit, atq; obsecrare, contegeret se ramusculis, atq; frõdib⁹,& uẽatori nõ ꝓderet. Annuit Ille,

& hoc pacto Vulpes delituit. Interuenit Venator, Rogat an illuc Vulpes ingressa esset? Negat Ille uidisse, digito tñ locũ ostẽtabat. Venator uerbo fidẽ habuit, digitũ nõ attendit, atq; ꝑteriit. Vulpes subinde ridibunda exiit: cui Cæsor lignarius dixit, habeto mihi gratiã, ꝙ te saluã feci. Illa rñdit, animaduerti omnia: & ne iusiurãdũ trãsgredereris, uoce qdem me saluã, digito aũt captã, interemptãq; uoluisti. Ex fabula hac innuit̃, adulatoꝝ uerba persuasui esse consentanea, Mores uero, & praui sunt, & fraudibus pleni.

De Vipera, & Agricola. CXIIII.

Agricola Viperam frigore pene exanimatã offendit, eam in sinu reposuit: atq; refociliauit. Illa fomentis eiusmodi remissa atq; explicita, cum Agricola manu eam fricando demulcere uoluisset, momordit: & statim peremit. Ille moriens dixit, Iure hæc patior, qui malæ rei misertus sum. Fabula innuit, prauo, & improbo hoĩ, siue prospere, siue aduerse aliqd ei accidat, non esse opitulandũ. Praua enim natura, & mala mens, pro beneficiis mala retribuere solet.

De Mercurio. CXV.

Mercurius iussu Iouis, oĩbus Artificibus medicamẽtũ mendacii tẽperauit, & dedit. Ita ut æqua portiõe, cuiq; mẽsura medicamenti daret̃. Vltimo loco uenit ad Coriariũ, & qcquid reliqui erat medicamenti, exhausta olla illi infudit. Hoc factum est, ut omnes Artifices facile mentiant̃: maxime omniũ Coriarii. Fabula Artificibus mendaciũ, ex norma adscribit.

De Ioue. CXVI.

Iuppiter creatis hoĩbus, reliquos mores, atq; affectus cuiq; ipse imposuit, Verecundiã tãtũmõ obliuione captus post

habuit. Quãobrẽ, cũ nõ daret̃ locus, quo eã ĩtroduceret: ꝑ uulgus eã ingredi iussit. Illa initio renitebat̃, indigne rem ferẽs. Vt uero Iuppiter frequẽs instabat. Eqdem inqt, hac lege, & his conditionibus ingrediar, si Amor nõ ingrediatur. Si aũt introierit euestigio ipsa exeã. Hinc usu uenit, ut oẽs exoleti, & improbi sint impudẽtes. Fabula cõtra exoletos, & improbos.

De Ioue. CXVII.

Iuppiter nuptias celebrabat, & cũctis aĩalibus epulũ ꝓstitit. Sola Testudo relicta nõ uenit. Hæsitabundus Iuppiter, eã quærebat, quare ad epulũ ipsa quoq; nõ accessisset. Illa rñdit: Domus est amica, domus iocunda, domus mihi optima. Stomachatus Iuppiter eã dãnauit: ut domũ suã secũ gestando circũeat. Fabula innuit. plærosq; hoĩes malle tenuiter domi uiuere: q̃ apud alios splendide: & opipare tractari.

De Graculo alienis pẽnis ĩduto. CXVIII.

Iuppiter cũ uoluisset auib⁹ Regẽ ꝑficere, Statuit diẽ in qua oẽs aduẽirẽt. Vt cõspectis oĩb⁹, formosissimũ oĩum Regẽ illis decerneret. Graculus deformitatẽ suã moleste ferrẽs, ambeũdo cæteras aues, pẽnas, q̃ de singulis deciderẽt colligẽdo sibi ipsi imposuit, & affixit. Quare factũ est: ut speciosissimus oĩum uideret̃. Die statuta ad Iouẽ uniuersæ aues accesserũt. Et cum decreturus eẽt Graculũ Regẽ auibus, Aues ipsæ rem grauatæ: constituerũt suã quæq; pẽnã Graculo auferre. Vnde factum est. Vt Graculus rursum graculus (ut erat) existeret. Fabula innuit. Multos hoĩes occupatione alienæ rei, existimationem sibi uendicare. Sublata uero re aliena, quales prius erant: tales subinde apparere.

De Ioue, & Neptuno, & Minerua. CXIX.

Iuppiter: Neptunus: atq; Minerua certabāt, Quis eorū pul-chri⁹ qdpiā ederet. At Iuppiter hoīem pulcherrimū creauit: atq; īduxit. Neptunus taurū. Minerua mortalibus domū ostēdit. Accersitus est Momus q cognosceret. Et prio cœpit positionē cornuū tauri uitio dare, Infra oculos aiēs illa debere extare, nēpe ut discerneret, quo cornu peteret. Hoīs itē, & mentē, & cōsilia foris ꝑpalam esse, nō intus, scilicet ut qsq; dignosceret, quid alii cogitarēt. Domum ultimo loco reꝑhendebat: q; rotas ferreas non hēret. Quibus una cum dominis peregre ꝑficisci, & improbū uicinū effugere posset. Fabula innuit, nihil esse tam sapienter confe-ctum, Quod subsannationi non sit obnoxium.

De Ioue. CXX.

Iuppiter oīa bona in dolio quodā cōclusa, & obserata commendauit cuidā Homini, Ille nimiū auidus qd intus esset, paulo curiosius ꝑquirens, amouit operculū dolio, Statim uero oīa bona subuolarūt ad deos, Sola spes relicta ē apud hoīes. Fabula innuit, elapsis cæteris bonis, solā spē reliquā esse hominibus, q̄ futura bona hoībus pollicet̄, & spōdet.

De Delphino, & Thunno. CXXI.

Thunnū persequebat̄ Delphinus, & cū uehemēti strepitu iam iā adepturus eēt, ꝓuectus nimio impetu excidit in cōtinentē, & una simili impetu ēt Delphinus inhæsit. cōuersus itaq; Thunnus, ut iam exanimatū cōspexit Delphinū, Iā inqt mihi nō erit molesta mors, cernenti authorē pestis meæ una mecū ꝑeuntē. Fabula īnuit, hoīes facile mala illata ferre solere, si illatores malorū uideant eadē peste premi.

De Homine, & Heroe. CXXII.

Habebat q̃dam domi suæ signũ cuiusdã Herois, cui magni/ fice quotidie sacrificabat. Cum uero quotidiana impensa eiusmodi sacrificiorũ, Substãtia uiri illius cõsumeret. Asti/ tit Heros noctu, per quietẽ illi dicens. Amice desine iã pa/ trimoniũ tuum eiaculari, atq; corrũpere. Nã si cõsumpto patrimonio inopia premi cœperis, in me culpã certo scio conuertes. Fabula innuit, Multos, qui sua improbitate, & stultitia rem suã absumũt, culpam in Deũ Fortunãue sole re referre.

De Hirundine, & Cornice. CXXIII.

Hirundo dixit ad Cornicẽ, ego, & uirgo, & atheniẽsis sum, & Regina: & Regis athenie nsium Filia, addidit huic ẽt te rea & sororẽ, & linguæ excisionẽ. Cui dixit Cornix, si ab/ scisa lingua, ita es importuna, & loquax, q̃d faceres, si etiã lingua prædita esses? Nemo de præteritis gloriabundus se extollat, Immo naturã suã agnoscat: bona enĩ huius sæcu/ li ĩcerta, caducaq; sunt.

De Mulo. CXXIIII.

Mulus ordeo saginatus, discurrebat, exultabatq; elatus ab/ domine, & dicebat, Equa me genuit: tñ cursu nõ sum ea in ferior. Vt primũ uero in mentẽ ei uenit, finito cursu, patre Asino, se natum cõtristatus ingemuit. Fabula innuit, q̃ & si tempus fert aliquem ad gloriam sui principii, non obli/ uiscatur, q̃ uita hæc instabilis est.

De Pauone, & Grue. CXXV.

Certabat Pauo uarius cum Grue procera, & uasta, contem nebatq; Gruem, eius colorem conspiciens excepit Grus. At equidem ad astra usq; subuolare, & canere possum. Tu uero tanq̃ Gallus galliuaceus humi semper uersaris: sur/ sum trahi non potes. Fabula innuit: satius esse sublimem,

& conspicuum ferri ignobili, & ino pi ueste, q̄ sine gloria uiuere sumptuosa indutum ueste.

De Abiete, & Rubo. CXXVI.

Certabāt inter se Abies, & Rubus, gloriabat Abies, & sese collaudabat. pulchra inqens sum, ꝓcera, atq; sublimis, & ad templorū tecta, ædium laqaria, nauiumq; ædificationē magnope utilis, qua igit rōne potes tu mecū contendere? Respondit Rubus, si memoria repetieris, & secures, & se/ras, & cæsores, & fabros lignarios animo tibi impræsenta/ueris. Malueris certe te rubum esse, q̄ abietē, Fabula inuit, neminem oportere extolli, & gloriari rebus momētaneis, & aduentitiis, Tenuis enim uita, & pompa carens tutior ad omnem fortunæ impetum est,

De Serpente, & Agricola. CXXVII,

Serpens in Agricolæ uestibulis nidificans, interfecit eius in/fantem puerulū, luctus aūt Parētibus fuit magnus. At Pater ex dolore sumpsit securim, & ad latebram Serpentis accessit, stabatq; pro foramine obseruabundus si ꝓdeat, ut securi interimat. Prospexit interea Serpens, & paululum caput extulit, festinando Agricola, ut ipm percuteret, erra/uit, & saxū tantū, quod adiacebat interscidit. Discesso aūt Serpente, Agricola ratus Serpētem non amplius iniuriæ meminisse, capiens panē, & salem, apposuitq; in foramine. Serpēs aūt subtile sibilās dixit, nō erit nobis posthac fides, & amicitia, donec saxi fissurā præ oculis habeo, & tu tui Filii tumulū. Fabula innuit, ingētes inimicitias, non facile reconciliari.

De Leone, & Apro. CXXVIII.

Leo, & Aper urgente æstu, & siti, uenerūt in fontē paruulū,

bibendi gratia, & cōtendebāt, q̄s eorū prior de fonte bibe/ret, Eousq; aūt prouecta est inter eos contentio, ut iam cæ/di finitimi uiderentur, Interea paululum ad se cōuersi, re/spirandi gratia conspexerunt Vultures præstolantes, uter cadat, ut eum comederet, animaduersione hmōi periculi, contentionem transigūt, inimicitiamq; deponūt, Melius est inquiunt nos amicos esse, & uiuere, q̄ escam nos ipsos præbere Vulturibus, atq; Coruis. Fabula innuit, utile esse omni in re quēq̄ uires suas metiri, & aduersus potētiores, neq; contendere, neq; cum illis societatem inire.

De Prometheo. CXXIX.

Prometheum aiunt formato primo hoīe duas peras ipsi ap/pensas accommodasse malorū plenas, alteram ante, breuio rem scilicet, & alienis malis refertam, maiorem post terga, suis propriis malis repletam. Fabula innuit, Solere homi nes calamitates aliorum, atq; errores diligenter conspice/re, Sua propria de industria ignorare.

De Onagro, & Leone. CXXX.

Insectabant̄ uenando bestiolas Onager, & Leo, Leo frætus uiribus, celeritate pedum confisus Onager. post uenatio/nem, feras Leo partit̄, & disponit trifariam. Subdidit pri/mā harū particulam ipse summam ꝓpter primatum, Rex enim omnium sum. Altera mihi cōpetit, sociali iure. Ter/tia magnā tibi minat̄ cladem, si tangere ausus fueris. Fabu la innuit, cum maioribus minime habēda commercia.

De Medico. CXXXI.

Medebatur Aegrotanti cuidā Medicus, At Ille morbo īua lescēte uita decessit. Dum funus effertur aderat Medicus,

homo hic inquiēs si uino abstinuisset, si medicamēta sumpsisset & clysteribus usus fuisset, nō eēt mortuus. Excepit quidam dicēs, o bone Vir, Nō nūc tibi de his est philosophandum, qn̄ nihil prodesse potes. Tunc admonere, tunc suadere te oportebat, quando ista usui eē potuissent. Fabula innuit, non esse uerbo iuuādos amicos, posteaq̄ res eorum periit, sed instāte necessitate opportunis remediis succurrēdum,

De Aucupe, & Vipera. CXXXII.

Auceps uisco & cannis sumptis, aucupādi gratia ꝓfectus ē. Conspexit forte Turdū in excelsa sedentem arbore, cōmisit cannas apte, & in longitudinem idoneam protraxit, ut earum porrectione Turdum caperet, dum sursum uersus spectat, Viperam quiescentem incautus calcauit. Illa irritata continuo illū momordit. Cœpit ad morsum linqui animo, dixitq;, me miserum, qui dum aliū cape conor, ab alio ipse lethaliter captus sum. Fabula innuit, Sæpe nūero usu uenire, ut q aliis insidiat̄, aliorū ipsi insidiis capti sint.

De Medico, & Aegroto. CXXXIII.

Medicus quidam incidendi artis non admodū peritus, cuidam non belle habenti subsequens dicebat, para te ad exitum, crastino enim die ad summū perendie, uita decedes. Hæc ubi dixit Medicus abiit. Acti interea nonnulli dies sunt, cōualuit ægrotus, & domo pallidus ꝓdiit, habuit forte obuiā Medicū, q ei mortē p̄dixerat, Salutat ipm Medicus, Rogatq; qd apud inferos agat̄. Excepit ille, Quiescūt oēs, aqua lethes ebibita, paulo enim ante Mors ipa, & Pluto diriter minabant̄ oibus Medicis, pro eo q̄ ægrotos non sinerēt mori, affirmabatq; se interfuisse ꝓscriptiōi eiusmōi,

in qua Medicũ quoq; ipm futurũ fuisse ascriptũ, nisi ipse interueniẽs certiores illos fecisset. Stultũ eũ, nõ uerũ eẽ Medicũ. Fabula innuit, obtrectatores, & inuidos consuescere, quæ ipsi efficere nequeant, ne aliis qdẽ efficiẽda pmittere.

De Agricola, & Mari. CXXXIIII.

Agricola uidit de specula nauim tẽpestate, & fluctibus agitari, cõuersus ad mare, o elemẽtũ inqt truculẽtissimũ, & humano generi infestissimũ, Mare subíde sumpta effigie muliebri. Noli inqt o hõ mihi rem hãc ĩ uitiũ uertere, nõ ego in culpa sum, Sed uẽti, qui me pturbãt, q; si sine iis nauigare potueris, mitiorẽ me, æquiorẽq; terra ipa inuenies. Fabula innuit, q; sæpe dños benignos, & mites, improbi & neq̃ assectæ, & famuli, ad irã, & excandescentiã puocare solent.

De Miluo. CXXXV.

Miluus acuta erat præditus uoce, cũ audisset Equũ hinnire, imitãdi eũ studio sæpe id facere cõsueuit, Sed nec alienum hinnitũ ediscere potuit, & suã ipsius uocẽ pdidit, ita ut oĩno, & aliena, & sua uoce priuatus fuerit. Fabula ĩnuit, eos qui ob inuidiã, & obtrectatoriã æmulationẽ supra ĩgeniũ aliena imitari conãt, pterq̃, quod id minime assequũt, sua quoq; pdũt,

De Miluo, & Angue. CXXXVI,

Miluus Anguẽ corripuit, & sublime uolauit, cõuersus Anguis miluus momordit, quare uterq; in terrã deiecti sunt. Moribũdo miluo, Anguis ĩsultãs dixit. Quid erat, q̃re ita furẽter eos opprimere uolueris, q nullã tibi iniuriã intulissent, sed en iniustæ rapinæ iustas luis pœnas. Fabula ĩnuit, eos q nimia cupiditate ĩbecilliores opprimere uolũt, plærunq; in fortiores incidere solere, & unde non sperant, in/

de sæuere cogi cupiditatis pœnas dare.

De Equite, & Equo. CXXXVII.

Eques quidam Equū suū tātisper ordeo saginabat, q̄diu bellū gerebat, nēpe ut cōmoditate eius iuuaret, posito bello, & cibo magnā ptē detrahebat, & Equū seruiliter onerib⁹, & sarcinis iumentariis faciebat obnoxiū. Indictū rursus interea est bellū, & tuba equites ad ordines uocabant, Ille instrato Equo, & fræno imposito armatus eū cōscēdit, & additis calcaribus, ut citius se moueret urgebat. At Equus imbecillitate, inediaq; cōfectus, nihil ꝓficiebat, Dixitq; domino, Iam sine me, & abi, inter ordines peditū te colloca, quando q̄dem me ex Equo Asinū fecisti, Nec fieri pōt, ut rursus de Asino, ut Equo uti possis. Fabula innuit, tempora requietis & ocii, non oportere obliuisci difficultatum.

De Equo, & Boue, & Cane. CXXXVIII.

Equus Bos, & Canis oppressi domū cuiusdā hoīs introierunt. Ille libēs eos accepit, & fomētis plærisq; refociliauit. Dein Equo q̄dē ꝓposuit ordeum. Tauro paleas. Cani reliquias mēsæ. Ob hmōi benignā hospitalitatē referre ei gratiam noluerūt, Et ita quisq; aliquid annorū ætatis suæ hoī imptiuit. Equus primos concessit annos, q̄obrē in iuuenta q̄sq; & feruēs ē aīo, & alacer ad quæ uis, Bos deīde medios tribuit annos, uñ fit, ut eo statu ætatis laboriosus sit, & opibus req̄rendis solerte intēdat. Tertio loco deinceps Canis ultimos āños cōcessit. Vñ usu uenit, ut q̄sq; senescēdo morosus & difficilis fiat, nec alios amet, q̄ qui cibum præbent, q̄bus alludit semp, atq; obseq̄tur, Non dantibus uero allatrat, & molestus est. Fabula hæc docet, hoīes improbos, &

L

male moratos, Illos dũtaxat solere amare, a q̃b⁹ aliqd utilitatis percipiũt.

De Castore. CXXXIX.

Castor aĩal est quadrupes plærũq; in lacubus & stagnis uersat, cuius genitalia Medici aiũt usui mortalibus esse, Is cũ uideat homines se persequentes iam esse assecuturos, Intelligens quamobrẽ ita acriter persequãt, Ipsemet genitalia excidit, & abiicit, qua ratione periculum euadens, salutem consequitur. Fabula innuit, prudentium esse hominum ꝓ salute totius, aliquam partem abiicere.

De Cane, & Coco, CXL.

Insiluit in culinã Canis, & occupato Coco, corripuit mordicus cor, & ilico aufugit. Conuersus Cocus, ut fugiẽtem uidit. Heus tu inquit, Vbicunq; fueris te obseruabo. Non enim mihi cor abstulisti, sed cor dedisti. Fabula innuit, dãna, & clades doctiores reddere homines.

De Cane, & Lupo. CXLI.

Canis ꝓ foribus cuiusdã uillulæ quiescebat, decurrit Lupus Canem ipsum oppressum deuoraturus, orabat, obsecrabatq; Canis inquiens. Noli me nũc Lupe perimere, Macilentus enim & gracilis sum, q̃ si epulas has paulisper distuleris, Herus meus celebraturus est breui nuptias, tum ipse in epulis nuptialibus multa comedã, & pinguis efficiar, & ero tibi iucũdius epulũ, ꝑsuasus Lupus abiit. Post aliquot dies reuersus cõspexit Canẽ in domo sedẽtẽ, tũ eum suspiciens Lupus uocabat, cõmemorabatq; ꝓmissa & pacta, nõ inqt Canis, sed si amplius me in uestibulo quiescẽtẽ offenderis, perime, lacera, deuora, nullas expecta nuptias. Fabula innuit, prudentes, sensatosq; hoĩes sicubi periculo libera

ti fuerint, rẽ ipſam impoſteꝝ diligenter obſeruãt, & cauẽt.

De Cane, & Gallo, & Vulpe. CXLII.

Canis, & Gallus ſocietate inita iter una faciebãt, aduesperaſcente Gallus aſcendebat arborẽ, & ibi quieſcebat. Canis iuxta radices arboris foramẽ ĩuenit, & eo ſe recepit. Gallus intempeſta nocte, ut ſolet canere cœpit. Vulpes cãtu exaudito confeſtim eo cucurrit, atq; ad truncum aſtitit, Rogabat Gallũ, ut deſcenderet, cupere ſe enim eiuſmodi aĩal exoſculari, cuius cantu ſumope oblectata eẽt. R ñdit Gallus, excita prius Vulpes hoſtiariũ ſub radice arboris dormientem, ut ille hoſtium aperiat, qua ipſe deſcendẽs, ad te ꝑfici ſci queam. Dum Vulpes hoſtiariũ quæritat, Canis experrefactus de repente exiluit, & Vulpẽ diſerpſit. Fabula innuit, ſapiẽtes hoĩes inimicos ſolere remittere a ſe ad potentiores inimicos.

De Auicula laq̃o capta. CXLIII.

Auicula quædã capta inſidiis, lamẽtabatˢ, expoſtulabatq; dicens, me miſerã, atq; erũnoſam, quæ nõ auꝝ expilaui, nõ ſacra legi, nõ publicum depeculata ſum, Non rẽ aliquã ꝓtioſam furata. paruũ tritici granum, mortem mihi adſtruxit. Fabula innuit, plæroſq; ꝑui lucri cã, ingẽs ſubire periculũ.

De Cane, & Hortulano. CXLIIII.

Canis Hortulani ꝑceps in puteum cecidit, Hortulanus uolens Canem inde extollere, deſcẽdit ipſe eo raptim, Canis arbitratus propterea Hortulanum tam prope deſcẽdiſſe, ut ſe penitus ſubmergeret, & peſſundaret. Cõuerſus Hortulanum momordit. Ille dolenter rediens, Iure inqt ita læſus ſum, qui malam Beſtiam ſaluam facere uolui. Accommodatur Fabula ad eos, qui iniurii ſunt, & ingrati.

De Cancro, & Vulpe. CXLV.

Cancer mare egressus, prope litus pascebatur. Vulpes esuriens, ut eũ cõspexit, accessit, cõphẽditq;. Cãcer moribũdus, Iure inqt morior, qui cũ marinus sim, terrestrẽ me facere uolui. Fabula innuit, solere eos plærũq; in calamitates incidere, q̃ ppriis studiis omissis, alienis & nihil ad se attinẽtibus, operã dant.

De Citharœdo. CXLVI.

Citharœdus qdã ineptus, cõsueuerat cameratã domũ intrare, & ibi canere, Resonabat.n.ob fornicẽ uox, & Citharœdus putabat suauitatem eiusmodi sono suæ uocis cõflari, Hac re elatus, statuit se in Theatrum dare, & artem ibidem ostentare. Verum ut inepte admodum canere cœpit, toto exibilatus Theatro explosus est. Fabula innuit, declamatores nonnullos in scholis ꝓnũciationẽ oratoriam imitantes opinione efferuntur, & ad rempub. capescendã se dant. Vbi explorata stultitia, facile cõtemnuntur, & nulla re digni habentur.

De Furibus. CXLVII.

Fures domũ quandam ingressi, nihil quod asportarẽt inuenerunt, ꝑter Gallũ, quem cõprehenderũt, & inde abierũt. Timens interitum Gallus, frequens orabat, ut se dimitterent, Vsui inqens mortalibus sum, ꝓpterea q; cantu noctu eos excito, & ad opus muniaq; dimitto. At illi inqunt, ꝓpterea magis peribis, q; eos excitas, & nobis cõmoditatẽ furandi intercipis. Fabula innuit, ea solere maxime obesse improbis, quæ frugi, & probis admodum prosunt.

De formica, & Cicada. CXLVIII.

Hiemis tempore, Formica qdem in conditorio reposito frumẽto uescebatur. Cicada fame peribat, & ut sibi cibi aliqd

impartiretur Formicam identidem obseruabat. At illa ex-
cepit. Cur æstate non colligebas cibum? Hæc aũt rñdit, nõ
uacabam sed canebam musice. Illa autem subridens dixit,
sed si æstatis tempore canebas, hiemis salta. Fabula aduer-
sus eos accommodatur, qui in iuuentute nolunt laborare,
& propterea in senectute mendicant.

De Aquila, & Vulpe. CXLIX.

Aquila, & Vulpes inita amicitia, ꝓpe habitare decreuerunt cõfirmationẽ amicitiæ faciẽdo cõsuetudinẽ. Aqla sup alta arbore nidũ affixit, Vulpes uero in ꝓximis arbustis Filios peperit, ad pabulũ igit͛ aliqñ Vulpe ꝓfecta, Aquila cibi indigens, deuolans in arbusta, & Filios huius raptos una cũ suis pullis deuorauit. Vulpes uero reuersa, & re cognita non tã Filiorũ tristata est morte, quã uindictæ inopia, quia enim terrestris eẽt, uolucrẽ persequi haud poterat. quare ꝓcul stans quod ẽt impotẽtibus est facile, inimicæ maledicebat. nõ multo aũt post, Caprã qbusdã in agro sacrificãtib⁹ euolans Aquila partem uictimæ cum ignitis carbonibus rapuit, & in nidum tulit. Vento uehementi tunc flante, & flamma excitata, Aquilæ Pulli niuolucres adhuc cũ eẽnt, assati in terram deciderunt. Vulpes uero accurrẽs in conspectu Aquilæ omnes deuorauit. Fabula significat, eos q ami citiam, licet ab affectis iniuria fugiant ultionem ob impotentiam, diuinum tamen supplicium non depulsuros.

De Philomela, & Accipitre. CL.

Philomela sup arbore sedẽs de more canebat, Accipiter aũt uidens, ac cibi indigẽs uolando corripuit, quæ cum occidẽda foret, orabat Accipitrẽ, ne deuoraretur, neq; enim satis

esse ad Accipitris uentrem implendum, sed oportere ipm cibo egentem ad maiores aues conuerti. at Accipiter susci piens ait, sed ego certe demens essem, si qui in manibus pa ratus est, cibo dimisso, quæ nõ uidentur persequar. Fabula significat, plærosq; homines eodem mõ esse inconsultos, q spe maiorũ incertoꝝ, quæ in manibus habent, amittant.

De Leone, & Rana. CLI.

Leo audita aliquando Rana ualde clamante, uertit se ad uo cem, ratus magnum aliqd' animal esse, parumper aũt expe ctando, ut uidit stagno egressam, accedens ꝓprius ꝓculca uit. Fabula significat, nõ oportere ante quã uideas, uoce so la perturbari.

Leo, & Asinus, & Vulpes. CLII.

Leo, & Asinus, & Vulpes, inita societate egressi sunt ad ue nandum. multa igitur præda capta, iussit Leo Asino, ut di uideret sibi. At Ille tribus partibus factis æqualiter, ut eli gerent, eos hortabatur, & Leo iratus, Asinum deuorauit. Inde Vulpi, ut diuideret, iussit. Illa uero in unam partem omnibus congestis, sibi minimum quiddam reliquit. tum Leo ipsi, quis te o optima diuidere sic docuit? Ea inquit, Asini calamitas. Fabula significat, castigamenta homini bus esse aliorum infortunia.

De Leone, & Vrso. CLIII.

Leo, & Vrsus simul magnum nacti Hinnulum, de eo pugna bant. grauiter igitur a se ipsis affecti, ut ex multa pugna eti am uertigine corriperentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eũdo, ubi prostratos eos uidit, & Hin nulum in medio iacentem, hunc per utrosque percurren do, rapuit, fugiensq; abiuit. at illi uidebãt quidem ipsam,

ſed quia non poterant ſurgere, nos miſeros dicebant, quia Vulpi laborauimus. Fabula ſignificat, aliis laborantibus, alios lucrari.

De Formica, & Columba. CLIIII.

Formica ſitiens deſcendit in fontem, ac tracta a fluxu, ſuffocabatur. Columba uero hoc uiſo, ramum arboris acceptũ in fontem proiecit, ſuper quo ſedẽdo Formica, euaſit. Auceps autem quidam poſt hoc calamis compoſitis ad Columbam comprehendendum ibat. hoc autem uiſo, Formica Aucupis pedem momordit, qui dolens, & calamos ꝓiecit, & Colũba fugeret author fuit. Fabula ſignificat, oportere benefactoribus gratiam referre.

De Veſpertilione, & Rubo, & Mergo. CLV.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus inita ſocietate mercatoriã decreuerũt uitã agere. Itaq; Veſpertilio argentum mutuata proiecit in medium, Rubus ueſtem ſecum accepit, Mergus tertius, æs. & nauigauerunt. tempeſtate aũt uehemẽti oborta, & naui euerſa, omnibus perditis, ipſi in terrã euaſerunt, ex illo igitur Mergus litoribus ſemper aſſidet, num quopiã æs eiiciat mare. Veſpertilio uero creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulũ exit. Rubus prætereuntiũ ueſti inhæret, ſicubi ſuã cognoſcat quærẽdo. Fabula ſignificat, in ea, qbꝰ incũbimus, impoſterũ recidere.

De Aſino, & Hortulano. CLVI.

Aſinus ſeruiẽs Olitori, quoniã paꝝ comedebat, plurimũ laborabat, ꝑcatus eſt Iouem, ut ab Olitore liberatus alteri uenderetur domino, cum Iuppiter exoratus, iuſſiſſet ipm̃ Figulo uendi, iterũ iniquiore animo perferebat, quã prius

onera,& cœnum,& tegulas ferre. Rursus igitur, ut muta-ret dominum rogauit,& Coriario uenundatus est, peiorē itaq; prioribus herum nactus, uidens quæ ab eo fierent, suspirando ait, hei mihi misero melius erat mihi apud priores heros manere, hic enim ut uideo,& pellem meam operabit. Fabula significat, tūc maxime priores dominos a famulis expeti, cum de secundis periculum fecerint.

De Aucupe,& Alauda. CLVII.

Auceps auibus struxerat laqueos, Alauda uero hūc procul uidens rogauit, quid nam operaretur, eo urbem cōdere dicente, deinde procul regresso,& abscondito, Galerita uiri uerbis credendo, accessit ad cassem,& capta est, at Aucupe accurrente, illa dixit, heus tu, si talem urbem condis, nō multos inuenies incolentes. Fabula significat, tunc maxime domos,& urbes desolari, cū præfecti molesti fuerint.

De Punica,& Malo. CLVIII.

Punica,& Malus de pulchritudine cōtendebant, multis cōtentionibus interim factis, Rubus ex pxima sepe audiens desinamus ait o Amice aliquando pugnare. Fabula significat in præstantiorum seditionibus, uilissimos quoq; conari esse aliquos.

De Talpa. CLIX.

Talpa cæcum animal est. dixit igitur aliquando Matri, morum Mater uideo, deinde rursus ait, thuris odore plena sum. & tertio iterum, æreì lapilli fragorem audio, Mater uero respondendo ait, o Filia ut iam percipio, non solum uisu priuata, sed & auditu,& olfactu. Fabula significat, non nullos iactabundos impossibilia promittere,& in minimis redargui.

Vespæ, & Perdices sitibūdæ ad Agricolam iuerunt ab eo petentes bibere, promittētes pro aqua hanc gratiā reddituræ, Perdices fodere uineas, Vespæ circū circa eūdo aculeis arcere fures. At Agricola ait, sed mihi sunt duo boues, qui nihil pmittendo, omnia faciunt, melius igit̃ est illis dare, quam uobis. Fabula in uiros perniciosos, qui promittunt quidem iuuare, lædunt autem admodum.

De Pauone, & Monedula. CLXI.

Auibus creaturis Regem, Pauo, orabat ut se ob pulchritudinem eligerent, eligentibus autem eum omnibus. Monedula suscepto sermone ait, sed si te regnante, Aquila nos psequi aggressa fuerit, quomodo nobis opem feres. Fabula significat, Principes non modo propter pulchritudinem, sed & fortitudinem, & prudentiam eligi oportere.

De Singulari animali, & Vulpe. CLXII.

Singularis agrestis sup quadā sidens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante causam, quare nulla præposita necessitate dentes acueret, ait, non ab re hoc facio, nam si me periculū inuaserit, minime autem me tunc acuendis dentibus occupatum esse oportebit, sed potius paratis uti. Fabula significat aduersus periculum præparatum esse oportere.

De Hinnulo. CLXIII.

Hinnulus aliquādo Ceruo ait, Pater tu & maior, & celerior Canibus, & cornua præterea ingētia gestas ad uindictam, cur nam igitur sic eos times? & ille ridēs ait, uera quidem hæc inquis Fili, unum uero scio, ꝙ cum Canis latratum audiuero, statim ad fugam nescio quomodo efferor. Fabula

significat, natura timidos nulla admonitione fortificari.

De Leporibus, & Ranis. CLXIIII.

Lepores aliqñ in unũ ꝑfecti, suam ipsorũ deplorabant uitã, quod foret periculis obnoxia, & timoris plena, qđ & ab hoĩbus, & Canibus, & Aquilis, & aliis multis cõsumant. melius itaq; esse mori semel, q̃ toto uitæ tẽpore timere. hoc igitur firmato, impetum fecerunt simul in paludem, quasi in eam insulturi, & suffocãdi. sed cum Ranæ, quæ circũ paludẽ sedebant, cursus strepitu percepto, Illico in hanc insiluissent, ex Leporibus quidam prudentior esse uisus aliis ait sistite o socii, nulla re graui uos ipsos afficite, iam ut uidetis, & nobis alia sunt animalia timidiora. Fabula significat, miseros grauioribus aliorum consolari calamitatibus.

De Asino, & Equo. CLXV.

Asinus Equum beatum putabat q; abundanter nutriret, & accurate, cum ipse neq; palearum satis haberet ꝑsertimq;, defatigatus, cum autem tempus ĩstitit belli, & miles armatum ascendit Equum huc, illuc ipsum impellendo, cæteꝝ & in medios hostes insiluit, & Equus uulneratus iacebat. his uisis Asinus Equũ mutata sentẽtia miseꝝ existimabat. Fabula significat, non oportere Principes & diuites imitari, sed in illos inuidia, & periculo cõsideratis, paupertatem amare.

De Auaro. CLXVI.

Auarus qdam cum omnia sua bona uendidisset, & auream glebam fecisset, in loco quodã infodit, una defosso illic & animo suo, & mente, atq; quotidie eũdo, ipsam uidebat, id aũt ex operis qdã obseruãdo cognouit, & refossam glebã abstulit. post hæc & ille profectus, & uacuũ locũ uidens, lu

gere cœpit,& capillos euellere. hunc cũ q̃dam uidisset sic plorantem,& cãm audiuisset,ne sic ait o tu tristare,neq;.n. habens aurum,habebas.lapidem igitur pro auro acceptũ reconde,& puta tibi aurum esse, eundem enim tibi usum præstabit.nam,ut uideo,neq; cum aurꝫ erat,utebare. Fabula significat,nihil esse possessionẽ,nisi usus adfuerit.

De Anseribus,& Gruibus. CLXVII.

Anseres,& Grues in eodem prato pascebant̃, Venatoribus autem uisis,Grues,quod essent leues,statim euolauerunt, Anseres uero ob onus corporum cũ mansissent,capti fue/runt. Fabula significat,& in expugnatione urbis,inopes facile fugere,Diuites autem seruire captos.

De Testudine,& Aquila. CLXVIII.

Testudo oabat Aquilam,ut se uolare doceret.ea autem admonente procul hoc a natura ipsius esse,illa magis p̃cibus instabat.accepit igitur ipsam unguibus,& in altũ sustulit, inde demisit,hæc autem in petras cecidit, & contrita est. Fabula significat,multos,quia in contentionibus pruden/tioribus non audiuerint se ipsos læsisse.

De Pulice. CLXIX.

Pulex aliq̃n saltãs,uiri pedi inhæsit, hic autem Herculem in auxilium inuocabat.at hic cum illinc rursus saltasset,suspirando ait,o Hercules,si contra Pulicem nõ auxiliatus es, q̃uo contra maiores aduersarios adiuuabis? Fabula signifi/cat,nõ oportere in minimis Deũ rogare,sed in necessariis.

De Sue,& Cane. CLXX.

Sus,& Canis mutuo conuitiabantur,& Sus iurabat p Venerẽ,ꝓcul dubio dẽtibus discissurũ Canẽ. Canis uero ad hæc

dissimulanter dixit. bene per Venerē nobis iuras, significas enim ab ipa uehemēter amari, q̄ impuras tuas carnes deg u stātē, nullo pacto in sacellū admittit. & Sus ꝓpter hoc igit̃ magis præ se fert Dea amare me. nam occidentem, aut alio quouis modo lædentē oīno auersatur. tu tamen male oles & uiua, & mortua. Fabula significat, prudentes oratores, q̄ ab inimicis obiiciuntur, artificiose in laudem conuertere.

De Sue, & Cane. CLXXI.

Sus, & Canis de fæcunditate certabant, dixit aūt Canis fæcū da esse maxime pedestriū oīum. & Sus occurrēs ad hæc in/qt, sed cū hæc dicis, scito & cæcos tuos te Catulos parere. Fabula significat, nō in celeritate res, sed in perfectiōe indi/cari.

De Serpente, & Cancro. CLXXII.

Serpens una cum Cancro uiuebat, inita cū eo societate. Itaq; Cācer simplex morib⁹, ut & ille mutaret admonebat astu/tiam. hic autē minime obediebat. cū obseruasset igit̃ Can/cer ipm dormiētē, & ꝑ uiribus cōpressisset, occidit. at Ser/pente post mortē extēso, Ille ait, sic oportebat ante hac re/ctum & simplicē eē. neq; enim hanc pœnā dedisses. Fabula significat, qui cum dolo amicos adeūt, ipsos offendi poti⁹.

De Pastore, & Lupo. CLXXIII.

Pastor nuper natum Lupi Catulū reperit, ac sustulit, unaq; cum Canibus nutriuit. at cum adoleuisset, si quando Lu/pus Ouem rapuisset, cū Canibus & ipse persequebat̃. cū Canes uero aliquando non possent assequi Lupum, atq; ideo reuerterent̃, ille sequebat̃, ut cū ipsum assecutus eēt, ut Lupus particeps foret uenationis. inde redibat, sin autē Lupus extra non rapuisset Ouem, ipse clam occidens, una

cum Canibus

cum Canibus comedebat, donec Paſtor cum cõiectaſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit, & occidit. Fabula ſignificat, naturã prauã bonos mores non nutrire.

De Leone, & Lupo. CLXXIIII.

Leo cum conſenuiſſet, ægrotabat iacens in antro, acceſſerãt aũt uiſitatura Regem præter Vulpẽ cætera animalia. Lupus igitur capta occaſione accuſabat apud Leonem Vulpem quaſi nihili facientem ſuũ oĩum dñm, & ꝓpterea neq; ad uiſitationem profectã. interim affuit & Vulpes, & ultima audiuit Lupi uerba. Leo igitur contra eam infremuit, ſed defenſionis tpe petito, & quis inquit eoꝶ, qui cõuenerunt tantum profuit, quantum ego, quæ in oẽm partẽ circuiui, & medicamentũ pro te a Medico quæſiui & didici? cum autem Leo ſtatim ut medicamẽtum diceret, imperaſſet, Illa inqt, ſi Lupo uiuente excoriato, ipſius calidã pellẽ indueris. & Lupo iacente, Vulpes ridens ait, ſic nõ oportet dñm ad maleuolẽtiã mouere, ſed ad beneuolẽtiã. Fabula ſignificat, eũ, qui quotidie machinat̃, in ſeipm̃ laqueum uertere.

De Hirũdine, & Cornice. CLXXV.

Hirundo, & Cornix de pulchritudine contendebant. reſpõdens aũt Cornix ei dixit, ſed tua pulchritudo uerno tempore, meum uero corpus etiã hieme durat. Fabula ſignificat, durationẽ corporis decore meliorem eſſe.

De Cornice, & Coruo. CLXXVI.

Cornix Coruo inuidens, quod is ꝑ auguria hominibus uaticinaret̃, ob idq; crederet̃ uti futura prædicens, conſpicata uiatores quoſdam ꝑtereuntes iuit ſup arborem quandã ſtanſq; ualde crocitauit, illis uero ad uocẽ conuerſis, & ad-

miratis re cognita q̄dam inq̄t, abeamus heus uos, Cornix enim est, quæ crocitauit, & auguriū non habet. Fabula si/gnificat, eodem modo & homines præstantioribus certantes præterq̄, qđ nō ad æqua peueniūt, risum quoq; debere.

De Cornice, & Cane. CLXXVII.

Cornix Mineruæ sacrificās, Canē īuitauit ad epulas. Ille uero ad eā dixit, qd frustra sacrificia absumis? Dea. n. adeo te odit, ut ex peculiaribus quoq; tibi auguriis fidem subtulerit. cui Cotnix ob id magis ei sacrifico, ut recōciliet mihi. Fabula significat, plærosq; ob lucrū nō uereri inimicos bn̄/ficiis psequi.

De Coruo, & Serpēte. CLXXVIII.

Coruus cibi indigens, ut Serpētē in aprico quodā loco dormientē uidit hūc deuolando rapuit. hic cū se uertisset, atq; momordisset ipm. Coruus moriturus dixit, me miserum, qui tale reperi lucrū, quo etiam pereo. Fabula in uirum, q ob thesaurorum inuentionem de salute periculatur.

De Monedula, & Columbis. CLXXIX.

Monedula in colūbario quodā Colūbis uisis bene nutritis dealbauit sese, iuitq;, ut & ipsa eodem cibo impartiret. hæ uero donec tacebat, ratæ eam esse Colūbā, admiserunt. sed cum aliq̄n oblita uocē emisisset, tunc eius cognita natura, expulerūt pcutiēdo, eaq; priuata eo cibo rediit ad Mone/dulas rursum, & Ille ob colorē, cū ipsam non nossent a suo cibo abegerunt, ut duorꝝ appetens, neutro potiret. Fabu/la significat, oportere & nos nostris contētos esse, cōsiderātes auaritiā, pter q̄ qđ nihil iuuat, auferre sæpe & q̄ adsunt bona.

De Monedula. CLXXX.

Monedulam cum quis cepisset, & pedem alligasset filo, suo

tradidit Filio. Hæc nõ ferendo uictum inter hoĩes, ubi pa/
rumper libertatẽ nacta est, fugit, in suumq; nidũ se cõtulit.
circũuoluto uero ramis uinculo, euolare haud ualẽs, cum
moritura esset, secum loquebat̃, me miserã, quæ apud ho/
mines nõ ferẽdo seruitutem, incaute me me uita priuaui.
Fabula significat, nonnunq̃ quosdam, dum se a mediocri/
bus student periculis liberare, in maiora incidere.

De Lupo, & Oue. CLXXXI.

Lupus a Canibus morsus, & male affectus abiectus iacebat, cibi uero indigens uisa Oue, rogabat ut potũ ex p̃terfluẽ/
te flumine sibi afferret. si enim tu mihi inquit dederis po/
tum, ego cibum mihi ipsi inueniam, illa re cognita, ait,
sed si ego potum do tibi, tu & cibo me uteris. Fabula in ui/
rum maleficum per simulationem insidiantem.

De Leporibus. CLXXXII.

Lepores olim belligerantes cum Aquilis, inuocarũt in auxi
lium Vulpes. Hæ aũt dixerũt, uobis auxiliaremur, nisi sci/
remus qui uos estis, & cum qbus bellamini. Fabula signifi
ficat, eos qui cũ præstantioribus certãt, suã salutẽ cõtẽnere.

De Formica. CLXXXIII.

Quæ nunc Formica, homo olim fuit: Hic agriculturæ assi/
due incumbens, non erat propriis laboribus contẽtus, sed
& uicinoꝶ ftuctus surripiebat. Iuppiter aũt ĩdignatus hu
ius auaritia, trãsmutauit eũ in hoc aĩal, quæ Formica appel
lat̃, uerũ cũ mutasset formam, non & affectũ mutauit. nam
usq; nũc arua circũeũdo, alioꝶ labores surripit, & sibi recõ
dit. Fabula significat, natura prauos, & si maxime speciem
transmutarint, mores non mutare.

De Vespertilione, & Mustela. CLXXXIIII.

Vespertilio in terram cũ cecidisset, a Mustela capta est, & cũ occidenda foret, pro salute rogabat, hac uero dicente, non posse ipsam dimittere, q̧ natura uolucrib⁹ omnibus inimica foret, ait, non Auem, sed Murem esse, & sic dimissa est. Postremo autem cũ iterum cecidisset, & ab alia capta Mustela, ne uorarẽ orabat, hac aũt dicente cunctis inimicam esse Muribus. Hæc nõ Mus, sed Vespertilio esse dicebat. & rursus dimissa est, atq; ita euenit bis mutato nomine, salutem cõsecutam fuisse. Fabula significat, neq; nos in iisdẽ semper esse oportere, cõsiderantes eos, qui ad tempus mutantur, plærunq; pericula effugere.

De Viatoribus. CLXXXV.

Viatores secũdũ litus quoddã iter facientes, iuerũt in speculam quandam, & illinc conspicati sarmenta ꝓcul natantia nauim esse magnã existimarũt, quamobrem expectarunt, tanq̃ appulsura ea esset, cum uero a uento lata sarmenta ꝓpius forent, non nauim amplius, sed scapham uidere uidebantẽ. aduectis aũt illis, cũ sarmenta esse uidissent, inter se dixerunt, ut nos igiẽ frustra, qđ nihil est, expectabamus. Fabula significat, non nullos hoĩes, q̃ ex improuiso terribiles esse uidentur, cum periculũ feceris, nullius eẽ ꝑtii, ĩueniri.

De Asino siluestri. CLXXXVI.

Asinus siluestris Asino uiso domestico in loco quodã aprico profectus ad ipsum, beatum dicebat & corporis habitudine, & cibi perceptione. Deinde uero cum uidisset eũ ferentem onera, & Agasonẽ retro sequẽtem, & baculis ipm percutientem, ait, ast ego nõ amplius beatũ te existimabo.

uideo.n.non sine magnis malis habere te felicitatem. Fabula significat, non esse æmulanda lucra, in quibus insunt pericula, & miseriæ.

De Asinis. CLXXXVII.

Asini olim ꝓpterea, quod assidue onera ferrent, & fatigarēt. legatos miserunt ad Iouem solutionem laboꝝ petētes. hic autem ostendere ipsis uolens, id non posse fieri, ait, tūc eos liberatum iri laboribus, cum mingendo fluuium fecerint. ac illi eum uerum dicere existimantes, ex illo & nunc usq;, ubi alioꝝ urinam uiderint Asinoꝝ, illic & ipsi circūstando mingūt. Fabula significat, unicuiq; qđ fatale ē, īcurabile eē.

De Asino, & Vulpe. CLXXXVIII.

Asinus indutus pelle Leonis uagabat̄ reliqua bruta ꝑterrendo, cæterum uisa Vulpe, tentauit & hanc perterrefacere. Hæc aūt (casu enim ipsius uocem audiuerat) ad ipm ait. sed bene scias, ꝙ & ego timuissem, nisi rudentem audiuissem. Fabula significat, nō nullos indoctos, qui iis, qui extra sūt, aliqui esse uident̄, ex sua linguacitate redargui.

De Asino, & Ranis. CLXXXIX.

Asinus ligna pertransibat paludem quandā. lapsus aūt, ut decidit, nec surgere posset, lamentabat̄, ac suspirabat. Ranæ aūt quæ erāt in palude auditis suspiriis, heus tu dixerunt, & quid faceres, si tanto hic tpe, quanto nos fuisses, cum, qa ad breue tēpus cecidisti, sic lamenteris? Hoc sermone uti quispiam poterit in uirū segnem, qui ob minimos quosq; labores tristatur, cum ipse maioribus facile resistat.

De Asino, & Coruo. CXC.

Asinus ulcerato dorso in prato quodam pascebatur, Coruo autem insidendo sibi, & ulcus ꝑcutiēdo, Asinus rudebat,

ac saltabat. Sed Agasone procul stante, ac ridente, Lupus præteriens, ipm uidit, & dixit. miseri nos, quos si tãtum ui derit, persequit̃, huic autem & arrident. Fabula significat, maleficos homines, si tantum appareant, dignosci.

De Asino, & Vulpe. CXCI.

Asinus & Vulpes inita inter se societate, exiuerunt ad uenationẽ. Leo uero cum occurrisset ipsis, Vulpes imminẽs periculum uidens profecta ad Leonem traditurã ei Asinum pollicita est, si sibi impunitatem promiserit. qui cũ dimissurum eã dixisset, illa adducto Asino in casses quosdã ut incideret, fecit. sed Leo uidens illũ fugere minime posse, primam Vulpem cõprehẽdit. deinde sic ad Asinum uersus ẽ. Fabula significat eos, qui sociis ĩsidiant̃, sæpe & se ipsos nescios ꝑdere.

De Gallina, & Hirũdine. CXCII.

Gallina Serpentis ouis inuẽtis diligenter calefacta excudit. Hirundo aũt cum eam uidisset, ait o demẽs qd hæc nutris? quæ cũ excreuerint a te prima iniuriam auspicabũt? Fabula significat, implacabilẽ esse prauitatem, licet afficiat̃ maximis bñficiis.

De Camelo. CXCIII.

Cum primũ uisa est Camelus, hoĩes ꝑterriti, & magnitudinẽ admirati, fugiebãt, ubi uero ꝓcedẽte tpe cognouerũt ipsius mansuetudinẽ, cõfisi sunt eo usq;, ut ad eã accederẽt. at intellecto paulo post belluæ nõ ĩesse bilẽ, eo cõtẽptus iere, ut & fræna ei imponerẽt, & pueris agẽdã traderent. Fabula significat, terribiles res consuetudine contemptiles fieri.

De Serpente. CXCIIII.

Serpens a multis hoĩbus pessundatus Iouẽ postulauit. Iupiter aũt ad eũ dixit, sed si q prior cõculcauit, pupugisses,

nequaq̃ id facere secundus aggressus fuisset. Fabula signifi cat, eos, qui prius inuadentibus resistũt, aliis formidolosos fieri. De Columba. CXCV.

Columba siti correpta, ut uidit quodã in loco poculũ aq̃ depictũ, uerũ rata, atq; multo elata impetu inscia in tabulã offendit, ut & pẽnis ipsius pfractis in terrã decideret, atq; a quodã occurẽtiũ capet. Fabula significat, nõ nullos hoĩes ob uehemẽtes alacritates ĩcõsulto res aggrediẽtes, iniicere sese in pniciẽ. De Colũba, & Cornice. CXCVI.

Colũba in colũbario quodã nutrita fœcunditate supbiebat, Cornix uero ea audita, ait, sed heus tu, desine hac re gloria ri. nã quo plures paris, eo plus mœroris accumulas. Fabula significat, ex famulis quoq; eos eẽ infelicissimos, q ĩ serui tute multos filios faciũt. De Diuite. CXCVII.

Diues duas habẽs filias, altera mortua, pficas cõduxit, cũ uero altera filia dixisset, ut nos miseræ, ipse, ad quas ptinet luctus, lamẽtari nescimus, hæ uero nõ necessariæ, sic uehemẽter plãgunt, mater ait, ne mirare filia, si hæ ita lamẽtant, nã numorũ gratia id agunt. Fabula significat, non nullos homines ob auaritiam uon uereri alienis calamitatibus quæstum facere. De Pastore. CXCVIII.

Pater actis in q̃rcetũ quoddã ouib⁹, strata sub q̃rcu ueste, ascẽdit, & fructũ decutiebat. Oues uero inter edendũ glandes, nesciæ & uestem una deuorarũt, at cũ Pastor descẽdisset, ut qđ erat actu, uidit, o pessima ait aialia, uos cæteris uellera ac uestes præbetis, a me uero, qui uos nutrio, & uestem surripitis. Fabula significat, plærosq; hoĩes ob dementiã eos, q nihil attinẽt, bñficio afficere, in domesticos mala operari.

Homo quidam ligneum cum haberet Deũ, supplicabat, ut sibi benefaceret, cũ igit᷑ hæc faceret, & nihilo minus in paupertate degeret, iratus eleuatum ipsum cruribus, ꝓiecit in pauimentum illiso igitur capite, ac statim diffracto, auri q̃ plurimũ effluxit, qđ iam ille dum colligeret, exclamabat, puersus es ut puto, & ingratus. colenti enim mihi nequaq̃ ꝓfuisti, uerberãti aũt te, multa donasti bona. Fabula significat, nõ ꝓfuturum te tibi, honorando prauum hominem, sed uerberando ipsum, profuturum magis.

De Piscatore. CC.

Piscator piscandi rudis acceptis tibiis, ac retibus perrexit ad mare, & stans super petra quadã, primũ qđẽ sonabat tibiis existimans ad uocis suauitatem pisces assilire, ut uero multum contendens, nihil profecit, depositis tibiis, assumit rete, ac iacto in aquam, multum pisciũ cepit, quibus euacuato reti, ut salientes uidit, ait o pessimi animantes, cum sonarem tibia, non saltabatis, cum uero cessaui id agitis. Fabula in eos, qui præter rationem, & importune aliquid agunt.

De Coruo. CCI.

Coruus ægrotans ait Matri, Mater p̃care Deũ, nec lamentare, ea uero suscipiens, ait quis Deus o Fili miserebit᷑ tui? cuius. n. tu carnes nõ es furatus? Fabula significat, qui in uita multos inimicos habent, amicum in necessitate inuẽturos neminem.

De Aquila. CCII.

Super petra Aquila sedebat, Leporem captura, hanc autem quidam percussit sagitta, quæ intra ipsam ingressa est. sed crena cũ pẽnis ante oculos stabat, quam cum uidisset,

43

& hoc mihi altera mœstitia, q̄ propriis pennis interеam. Fabula significat, durū esse, cū quis a suis periculū patiat.

De Verme, & Vulpe. CCIII.

Qui sub cœno cælabatur Vermis sup terram egressus dicebat omnibus animalibus, Medicus sum medicaminū doctus, qualis ē Pæon Deoꝝ medicus. & quomodo ait Vulpes alios curas, te ipsum claudū non curas? Fabula significat, nisi præsto experiētia fuerit, omne uerbum inane esse.

De Gallina auripera. CCIIII.

Gallinā qs hñs oua aurea pariētē, ratus intra ipsam auri massam inesse, occisam aliis gallinis similem reperit. hic multū sperās inuenire diuitiaꝝ, & exiguis illis priuatus est. Fabula significat, oportere cōtētū esse p̄sentibus, & fugere inexplebilitatē.

De Leone, & Vulpe. CCV.

Leo senio confectus, cum suppeditare sibi cibū nō posset, decreuit astu id facere, itaq; profectus in antrum quoddam, & deiectus simulabat ægrotare. Aduenientes igitur animantes uisitatiōis gratia, comprehēsas deuorabat, multis igitur absumptis animātibus Vulpes ea arte cognita, accessit ad ip̄m, & stās extra speluncam rogitabat quomō se haberet, cum aūt is dixisset, male, cūmq; rogaret, quam ob rē nō ingrederet. Vulpes ait, qa me uestigia terrēt omnia ad iutrorsum spectātia, nulla retrorsum. Fabula significat, prudentes homines coniecturis præuisa pericula euitare.

De Lupo, & Grue, CCVI.

Lupus gutturi osse infixo mercedē Grui præbiturū dixit, si capite iniecto, os ex gutture sibi extraxerit. Hæc autem eo extracto quippe quæ procero esset collo, mercedem effla-

gitabat,qui subridendo, dentesq; exacuendo,sufficiat tibi ait illa sola merces, quod ex ore Lupi & dentibus saluum caput,& illæsum exemeris. Fabula in uiros, qui a periculo seruati bene de se meritis eam gratiam referunt.

De Culice,& Leone. CCVII.

Culex ad Leoné accedens,ait,neq; timeo te,neq; fortior me es,sin minus.qđ tibi est robur?ꝙ laceras unguibus,& mordes dentibus?hoc & fœmina cum uiro pugnans facit, ego uero longe te sum fortior.si uero uis,ueniamus ad pugnã, & cum tuba cecinisset Culex,inhæsit mordens circa nares ipsius leues genas.Leo auté propriis unguibus dilaniauit se ipsum.donec ídignatus est.Culex aũt uicto Leone cum sonuisset tuba, & epiniciũ cecinisset,euolauit. Araneæ uero uinculo implicitus cum deuoraret,lamentabat,ꝙ cum maximis pugnans,a uili animali Aranea occideretur. Fabula in eos,qui ꝓsternunt magnos,& a paruis prosternũt.

De Asino. CCVIII.

Asinus pelle Leonis indutus,leo putabat ab oíbus, & fuga quidem erat hominum,fuga aũt & gregum. postq̃ autem uento flante pelle priuatus est, & nudus factus est ex hoc tegmine,tunc omnes & clauis,& fustibus uerberabant. Fabula declarat,ꝙ pauper existens non imiteris,quæ sunt diuitum,ne irridearis,& pericliteris magis.

Æsopi Fabularum.ccvii.Finis.

LAVRENTII Vallensis in. xxxiii. Æsopi fabulis e Græco in latinum Sermonem uersis ad Clarissimum uirum Renaldum Fonal. præfatio.

PRomiseram nuperrime tibi Coturnices, quas ipse uenatus essem missurus. Eas capere, ut homo uenandi insuetus quō nō possem, ad uenationem meam. i. literas me conuerti, & forte ad manus uenit libellus græcus ex præda nauali tres & triginta Aesopi fabellas continens, has omnes bidui labore uenatus sum. Mitto igitur ad te siue fabellas, siue mauis Corturnices, q bus oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octauianum, Marcumq; Antonium, orbis terrarū principes ludo Coturnicum delectatos accepimus. profecto tu uir literarum amantissimus literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis Octauiano aut. M. Antonio pugnacē aliquam hanc auium dono dedisset, iucundam illis rē gratamq; fecisset. Ego quoq; tibi iucūdus, gratusq; ero. qp plus triginta eius generis aues dono mitto pugnaces, uictrices, & si forte hoc te magis iuuat, & pingues. Oblectāt enim hæ fabellæ & alunt, nec minus fructus habent q̄ floris. Sed ne donum suum laudare insolentis sit. finem faciam. Tu si Coturnices ueras, q̄ has fabellas malis rescribe, mittam nanq; non modo Coturnices, sed & Perdices. Ex urbe Caieta. Calē. Maii. MCCCC. XXXVIII.

De Vulpe, & Capro. Fabula. I.

VUlpes, & Caper siti būdi in puteū descēderunt, in quo quū perbibissent, circunspicienti reditum Capro Vulpes ait.

Bono animo esto Caper. Excogitaui nanque quo pacto uterq; reduces simus. Si quidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaq; adducto ad pectus mēto reclinabis, & ego p terga, cornuaq; tua transiliens, & extra puteū euadens, te istinc postea educam. Cuius consilio, fidem habenti Capro, atque ut illa iubebat, obtemperanti, ipsa e puteo prosiliit. Ac deinde præ gaudio in margine putei gestiebat, exultabatq;, nihil de Hirco curam habens. Cæterum, quum ab Hirco, ut fidifraga incusaretur, respondit. Enimuero Hirce, si tantum esset tibi sensus in mente, quantum est setarꝝ in mento, non prius in Puteum descendisses, quam de reditu exploratum habuisses. Hæc fabula innuit, Virum prudentem debere finem explorare, antequam ad peragenda ueniat.

De Vulpe, & Leone. II.

Vulpes nullum antea Leonem conspicata, quum illi alternus ex improuiso obuiasset, ita aspectum eius expauit, ut parum abfuerit, quin extingueretur. Quod quum iterum postea accidisset, ad aspectum quidem Leonis est exterrita, sed non ita, ut prius. Tertio autem, quum Leonem eundem esset intuita, non modo non exterrita, sed etiam fidenter adiens, secum collocuta est, & confabulata. Hæc fabula innuit, quod consuetudo, & conuersatio facit, ut quæ maxime horribilia, & formidanda sunt, neque horrida, neq; formidolosa uideantur.

De Gallo, & Perdice. III.

Gallos Quidam domi suæ quum haberet, mercatus est Perdicem, eamq; alendam, & in societatem Gallorum dedit

una cum illis ſaginandam, eamq; Galli pro ſe quiſq; mor/
dicabant, abigebantq;. Perdix autem apud ſe affligebat,
exiſtimans ideo talia inferri ſibi a Gallis, quod ſuum ab il/
lorum genere alienum eſſet. Vbi uero nõ ita poſt aſpexit.
& illos inter ſe pugnantes, mutuoq; percutientes, recreata
a mœrore inquit. Equidem poſt hoc non affligabor am/
plius, uidens eos inter ſe dimicantes. Hæc fabula innuit,
Virum prudentem debere æquo animo ferre cõtumelias
ab alienigenis illatas, quos uident, ne a domeſticorum qui
dem iniuria abſtinere.

De Vulpe, & Capite reperto. IIII.

Vulpes aliquando in domum Citharœdi ingreſſa, dum oĩa
inſtrumẽta muſica, omnemq; ſupellectilẽ ſcrutaret̃, reppe/
rit e marmore Caput ſcienter, fabreq; factũ. Quod quũ in
manu ſumpſiſſet ĩquit. o Caput cũ magno ſenſu factum,
nullũ ſenſum obtinens. Hæc fabula, ad eos ſpectat, qui cor
poris dignitatem habent, animi induſtriã non habent.

De Carbonario, & Fullone. V.

Carbonarius conducta in domo habitans, Fullonem inuita
uit, qui eo loci ꝓxime ueniſſet, ut eiſdẽ in ædibus una habi
tarent. ad quẽ Fullo o homo non eſt iſtud factũ conducibi
le. Vereor enim, ne quidquid ipſe candidifacerẽ, id omne
tu carbonaria aſpergine fuſcares. Hæc fabula innuit, nullũ
cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De Viro iactabundo. VI.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus, quum iterum domũ
reuertiſſet, quũ multa alia in diuerſis a ſe uiriliter geſta ia/
ctabũdus prædicabat, tum uero id maxime, quod Rhodi

omnes in certamine saliendi superasset. eiusdem rei Rhodios, qui affuerunt testes esse, ad quem unus assistentium respondens inquit. o homo si uerum istud est quid loqueris? quid tibi opus est testibus? Ecce hic Rhodus. ecce hic certamen saliēdi. Hæc fabula innuit, q̄ ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est uerbis.

De Viro Apollinem tentante. VII.

Vir quidam facinorosus Delphos se contulit Apollinē tentaturus, habensq; passerculum sub pallio, quem pugno tenebat, & accedens ad tripodem, interrogabat Deū dicens. Quod habeo in dextra uiuit, an ne mortuum est? prolaturus passerculum uiuum, si ille mortuum respondisset. Occidisset enim statim sub pallio clam prius quam proferret, At Deus subdolam calliditatem hominis intelligens dixit. O consultor utrum mauis facere (penes te namq; arbitrium est) facito, & siue uiuum siue mortuum, quod in manibus habes, proferto. Hæc fabula innuit, mentem diuinam nihil, neq; latere, neq; fallere.

De Piscatore. VIII.

Piscator quidam, demissis in mare retibus extulit Smaridem pusilli corporis, quæ sic Piscatorem oblecrabat. Noli me in præsentiarum capere pusillam & minutam. sine abire & crescere, ut postea sic adulta commodo maiore potiaris, cui Piscator inquit. Ego uero amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo, licet exiguum prætermittam, spe futuri boni, quantumlibet magni. Hæc fabula innuit. Stolidū esse, qui propter spem maiorem, rem præsentem, & certam licet paruam non amplectitur.

De Equo,& Aſino. IX.

Vir quidam habebat Equum,& Aſinum. In itinere autem faciendo inquit Aſinus Equo. Si me ſaluum uis, releua a me partem oneris mei. Equo illius uerbis non obſequẽte, Aſinus ſub onere cadens, moritur. Tunc Dominus iumẽtorum, omnes, quas portabat Aſinus ſarcinas, ſimulq; corium, quod a mortuo exuerat, Equo imponit, quo onere depreſſus Equus, & gemẽs cum clamore inquit. Væ mihi iumentorum infeliciſſimo. Quid mihi miſero mali euenit? Nam recuſans partem, nunc totum onus porto, inſup & illius coriũ. Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes eſſe minoribus, ut utriq; incolumes ſint.

De Viro,& Satyro. X.

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat, qui quum edendi gratia ſederent, exorta cæli tẽpeſtate, ac frigore, Vir manus ad os admouens anhelitu refocillabat, quod intuens Satyrus, interrogabat, quam ob rẽ id faceret. Ille inqt calore oris algentes manus refocillo, pauloque poſt, calidiori edulio allato, cum Vir iterum ad os manum quum edulio admouens, calorem cibi tenui inſpiratiõe refrigeraret. Interrogat Satyrus, quam ob rem & id faceret. Reſpondente autem Viro, ut refrigeret edulium. atq; ego inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore, & calidum promis & frigidum, Vale. Hæc fabula innuit, deuitandam eius amicitiam eſſe, cuius anceps uitæ eſt, & non ſimplex ſermo.

De Vulpe,& Pardo. XI.

Vulpes, & Pardus de pulchritudine altercabãtur, & Pardo

ſuam uerſicolorem pellem extollēte. Vulpes quū ſuā ꝑpo nere non poſſet, inquit. At quāto ego ſpecioſior, q̄ nō cor pus, ſed animū uerſicolorē ſortita ſum. Hæc fabula innuit, pulchritudinē animi antecellere pulchritudini corporis.

De Fele in Fœminam mutata. XII.

Felis quædam delitium formoſi erat cuiuſdam adoleſcētis. Hanc ille ut in Fœminam mutaret, Venerem deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis aduleſcentuli, conuertit beſtiā in ſpecioſam puellam, cuius forma inardeſcens aduleſcen/tulus, adducit illam ſecum domū. Quibus conſidentibus in cubiculo. Venus uolens periculum facere, nūquid illa cum corpe mutaſſet & mores, murem immiſit in mediū. At illa & eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis imme/mor, e cubili ſurgens, murē inſequebatur, illum comedere cupiens. Tunc Dea indignara, iterum in ſuā reſtituit natu ram. Hæc fabula innuit, ſceleſtos homines, & ſi cōditionē, ſtatumq; mutent, tamen mores nequaq̄ mutare.

De Agricola, & Canibus. XIII.

Agricola quidam hiberno ſidere in agro deprehenſus, defi/cientibus cibariis, primū interfectis ſingulis ouibus, illarū carnibus ueſcebatur, mox & caprarū, poſtremo operariis bobus interemptis alebatur. Quod Canes quum animad/uertiſſent, inter ſe collocuti ſunt, dicētes. At nos hinc facia mus fugā. Si. n. operariis bobus Dn̄s noſter non pepcit, ne nobis q̄dem parcet. Hæc fabnla innuit, fugiēdos eos eē, & cauendos, qui a familiaribus quoq; manus non abſtinent.

De Agricola, & Filiis XIIII.

Agricola Filios ſuos uidens quotidie digladiantes, neq; in gratiam

gratiã ĩter ſe reducere potis eẽt, iuſſit faſciculũ uirga℞ ſibi afferri. aderant aũt Filii illuc ſedẽtes, q̃ quũ allatæ eẽnt, colligauit oẽs ĩ unũ faſciculũ, iuſſitq; ſingulos Filio℞ faſciculũ çape atq; cõfringere. Illis uero cõfringere nõ ualẽtibus, ſoluens poſtea faſciculũ tradidit ſingulas uirgas eis frãgẽdas. Atq; illis ſtatim facileq; frãgẽtibus intulit. Ita & uos Filii mei, ſi unanimes pſtiteritis, inexpugnabiles uos hoſtibus, inuictoſq; p̃bebitis. Sin minus, ipſa ueſtra æmulatio, atq; ſeditio oportunã uos p̃dã inimicis faciet. Hæc fabula ĩnuit, æque res humanas facere, uel a cõcordia incremẽtũ, uel diſcordia iacturã.

De Muliere, & Gallina. XV.

Mulier q̃dã uidua hẽbat Gallinã quotidie ſingula oua pariẽtem. Sperãs aũt p ſingulo bina oua pariturã, ſi plus tribuſſet eſca℞, opipare educabat, Gallina uero pĩguior effecta, ne unũ qdẽ ouũ parturire poterat. Hæc fabula ĩnuit, quod hoĩes pp̃ter luxũ, & copiã re℞ marceſcẽtes ab inſtituto retardant̃.

De Morſo a Cane. XVI.

Admorſus a Cane q̃dã circuibat, ſingulos corrogãs curationẽ. Nactuſq; quẽdam eſt, qui cognita mali qualitate, inqt. Si tu q̃dẽ Homo cõualeſcere uis, ſume cruſtulã panis madefactam in ſanguine uulneris, & porrige Cani, qui te momordit comedẽdam. Cui ille deridẽs inqt. Ego me hercle ſi iſtud fecero, dignus ſum, qui ab omnibus huius urbis canibus mordear. Hæc fabula ĩnuit, im probos hoĩes, quum maxima bñficia accepint, tũ maxime ad maleficia animari.

De duobus Amicis, & Vrſo. XVII.

Duobus Amicis una iter faciẽtibus, fit Vrſus obuiã, quorũ unus perterritus in arborẽ ſcandẽs latuit. Alter uero, cum

se imparē Vrso fore,& si pugnare uellet,supatū iri itellige/
geret,pcidēs simulabat se mortuū eē. Vrsus aūt aduenies.
aures,& occipitiū olfaciebat. illo, qui stratus iacebat usq;
cōtinente respirationē,ita mortuū esse credens Vrsus abiit,
Aiunt.n. Vrsum nō sæuire in cadauer. Mox Alter, qui in/
ter frondes arboris latuerat,descēdēs interrogat Amicum
quidnā ad aurem Vrsus secum esset locutus, Cui Amicus
inqt. Admonuit me,ne post hac cum huiusmodi Amicis
iter faciam. Hæc fabula innuit,deuitandos eos amicos,qui
periculoso in tpe,ab auxilio præstando reuocant pedem.

De Adulescentibus,& Coco: XVIII.

Duo adulescentes obsoniū a Coco mercati cōiter erāt. Cæ/
terū quū Cocus quibusdā negociis domesticis intēderet,
uacaretq;. Alter adulescētū ptē obsonii in alterius sinū im/
misit. Conquirēti aūt Coco qui carnē substulerat, iurabat
se nō habere. Qui uero hēbat,iurabat se nō abstulisse. Co/
cus uero intellecta adulescētum astutia,inqt. Et si me latet
fur,tamē eū,quem iurastis Deum non latebit. Hæc fabula
innuit,q si hoīes cælamus. Deū nequaq̄ cælare poterimus.

De Arundine,& Olea. XIX.

Disceptabāt Arūdo,& Olea de constantia, de fortitudine,
& de firmitate.& Olea qdem pbra Arundini ingerebat,ut
fragili,& ad oēm uentum uacilāti. Arundo aūt obticebat,
non longum tēpus expectans. Nam cum uentus uehemēs
ingruisset, Arūdo agitabat̄,refellebaturq;. Olea uero quū
uiolentias uentorū reluctari uellet,confracta est. Hæc fabu
la innuit,eos qui fortioribus ad tps cedunt potiores eē iis
qui non cedunt.

De Tubicine. XX.

Erat Tubicen,qui in militia signũ caneret. Is interceptus ab hoĩbus,ad eos,qui cicũsistebãt ꝓclamabat. Nolite me o uiri innocuũ,insonteq; occidere. Nullum.n.unq̃ ego occidi. Quippe nihil bucinã aliud quam hanc tribam habeo, ad quẽ illi uicissim cum clamore rñderunt. Tu uero hoc ipso magis trucidaberis,ꝙ quũ ipse dimicare neq̃as,cæteros potes ad certamẽ impellere. Hæc fabula ĩnuit, ꝙ p̃ter cæteros peccãt,q malos,& importunos Principes ꝑsuadẽt ad iniq; agẽdũ.

De Aucupe,& Vipera. XXI.

Auceps quidam sumptis aucupatoriis retibus,ad uenãdum ꝓcessit,uisoq; Turdo in cacumine arboris sedente,cõpositas artificiose arundines cum reti ad auem clanculũ admouebat,sperãs illam se uenari posse. Quod quũ agit, in altũ intuens,iacentẽ Viperam pedibus offendit,quæ exasperata dolore,hoĩem momordit. At Ille iam desidens,me miserum inqt,qui quum alterum uenari uolo,ipse ab altero captus pereo. Hæc fabula innuit,fraudulẽtos hoĩes insidias suas occultare,Sæpe tamen ab aliis idem sustinere.

De Castore uirilia sibi amputante. XXII.

Castor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, eiusq; genitalia ad artem medicã sane utilia esse. Tunc ubi uidet se ab indagantibus hoĩbus captũ iri(nouit enim quã obrem indagetur)ipse sibi genitalia præcidit, eaq; ad insequentes proiiciẽs hoc modo incolumis euadit. Hæc fabula innuit ,huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute nullam rationem habere fortunarum.

De Delphino,& Thunno. XXIII.

Thunnum quum delphinus insequeretur præcipiti cursu,

& iã iã capiẽdus esset, in anfractũ quẽdã se intrusit, Delphi nusq; ad alterũ similẽ impetu ipso illisus est, ad quẽ Thunnus respiciẽs, iãq; expirãtem uidẽs, inquit. Iam mihi mors non est molesta, uidens eũ, qui mihi causa mortis est mecũ morientem. Hæc fabula innuit, æquo aĩo ferre hoĩes calamitates, quũ eos, ꝓpter quos in calamitate sũt, calamitosos aspiciũt.

De Cane, & Lanio. XXIIII.

Canis qdã insiliit in Macellũ, Lanio in aliqua re occupato, & erepto pecoris corde fugiebat. ad quem Lanius conuersus, fugientẽq; aspiciens inquit, o Canis ubicunq; fueris te obseruabo, non enim substulisti, sed mihi cor dedisti. Hæc fabula innuit, iacturam semper esse hominibus doctrinã.

De Vate quodam. XXV.

Vaticinator q̃dã in foro sedẽs sermocinabat̃, quũ qdã sibi ꝓsto fuit, trepidãsq; denũciat fores domus eius refractas eẽ, oĩaq; direpta, q̃ ĩ domo fuissent, ad quẽ nũciũ Vaticinator gemẽs, ꝓperãsq; cursu se domũ recipiebat, quẽ currẽtẽ quidam intuẽs, o tu inqt, q aliena negocia te diuinatuꝝ ꝓmittis, certe tua non diuinasti. Hæc fabula ad eos spectat, q res suas nõ recte administrãtes, alienas, q̃ nihil ad eos ꝑtinent, prouidere, & consulere conantur.

De Ægroto, & Medico. XXVI.

Aegrotus qdam a Medico ĩterrogatus, quo nã modo se habuisset. præter modũ rñdit in sudorẽ se fuisse resolutum. Cui Medicus, istud inqt bonũ est. Secũdo uero ab ipso iterũ interrogatus, quo nã mõ se haberet. rñdit algoribus correptus, diu uexatus sum, & id quoq; Medicus inqt bonũ est. Tertio, quũ ab eo Medico ĩterrogaret̃, rñdit, ꝓfluuio

corpis debilitatus sum. Istud ēt bonum est inqt Medicus. Postea aūt a familiari quodā interrogatus, quo modo habes o amice? respondit, etiam, atq; etiā bene habeo, sed morior. Hæc fabula īnuit, arguendos assentatores.

De Asino, & Lupo. XXVII.

Asinus calcato ligni aculeo claudicabat, conspectoq; Lupo ait, o Lupe en præ cruciatu morior, futur⁹, esca, aut tua, aut Vulturū, aut Coruoꝝ, Vnū mō abs te mun⁹ flagito, Educ prius de pede aculeū, ut moriar saltē sine cruciatu. Tūc Lupus summis dētibus aculeū mordicus ꝑhēdēs eduxit. Asinus uero doloris oblit⁹, ferratos calces ī faciē Lupi īpegit, fractisq; illius frōte, narib⁹, dentibus, aufugit. Lupo se ipm accusante, ac merito sibi id euenisse dicēte. ꝙ q didicerat eē Lanius iumētoꝝ, nūc illoꝝ uolebat eē Chirurgicus. Hæc fabula innuit, ꝙ qui sua artificia deserunt, transferentes ad aliena ipsis non apta, & in derisum ueniunt, & in discrimē.

De Aucupe, & Merula. XXVIII.

Auceps tetēderat uolucribus retia hūc eminus intuēs Merula pcōtabaꝰ, qd negocii ageret, ille rn̄dit se cōdere urbem, abiitq; lōgius, & sese abdidit. Merula uero illius uerbis fidē hn̄s, accedēs ad escā iuxta retia appositā, capta est. accurrenteq; Aucupe, inqt, o hō, si tu qdē talē urbē cōdis, haud multos īuenies incolas. Hæc fabula innuit, eo maxime mō rē priuatā, & rē publicā destrui, quū ꝑsides sæuitiā exercēt.

De Viatore. XXIX.

Viator lōgū ingressus iter, uouit si qd inuenisset, eius dimidiū Ioui se oblaturū. Inuēta aūt postea in itinere Pera palmulaꝝ, amigdalarūq; plena, comedit oēs palmulas, amig-

dalasq;. Sed harum nucleos, illarum putamina, & cortices, ad aram quandã obtulit, inquiens, habes Iuppiter qđ tibi uouerã, qđ enim inueni, eius & interiora, & exteriora tibi offero. Hæc fabula innuit, auarum ppter pecuniæ cupiditatẽ, ẽt Diis moliri fallacias.

De Puero, & Matre. XXX.

Puer qdã in schola cõdiscipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri suæ, a qua non castigatus quotidie magis furabat͂. Procedẽte aũt tpe, cœpit furari maiora. Tãdẽ a magistratu deprehẽsus, ducebat͂ ad suppliciũ, Matre uero sequente, ac uociferante. rogauit Ille satellites, ut paulisper cũ ea ad aurẽ loq pmitterẽt, qbus pmittẽtibus, & Matre festinabũda aurem ad os filii admouente. Ille auriculã maternã dentibus euulsit, & quũ Mater cæteriq; increparent, non mõ ut furem, sed in parentem suam impiũ. inqt, Hæc mihi ut pderer cã extitit. Si. n. me tabellam alphabetariã furatũ ĩcrepasset, siue castigasset, nequaq̃ ad ulteriora pgressus, nũc ad suppliciũ ducerer. Hæc fabula innuit, qđ q ĩter initia peccãdi nõ coercẽt͂, ad grauiora flagitia euadũt.

De Pastore artem nauticam exercẽte. XXXI.

Pastor in loco maritimo gregẽ pascebat, qui cũ uideret mare tranqllũ, incessit cupido nauigationẽ faciendi ad mercatũ. Itaq; uenũdatis ouibus, emptisq; palmarum sarcinis nauigabat. Oborta aũt uehemẽti tẽpestate, & naui mergi periclitante. oẽ põdus nauis in mare deiecit, uixq; euasit, exonerata naui, Cæterũ post dies non paucos ueniẽte quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranqllũ) respondens inquit, palmulas iterum uult, quantum intelligo, ioq; immotum sese fore ostendit. Hæc fabula innuit,

eruditiores effici homines,damno,atq; periculo.

De Filio cuiusdam Senis,& Leone. XXXII.

Filiū Senex qdā habebat unicū,generosi aī,& uenaticorum canū amatorē,hūc p quietē uiderat a Leone trucidari. Territus,ne forte somniū hoc aliqñ sequeret̃ euētus, extruxit domū quandam quā politissimā & laquearibus a fenestris amœnissimā. Illuc inducēs Filiū,assiduus illi custos inhærebat,Depinxerat.n.ea in domo ad oblectationem Filii oē aīaliū genus,in qbus & Leonē. Adulescens hæc inspiciens eo amplius molestiæ cōtrahebat,Quadam aūt uice ꝓpius stās Leoni inqt,o truculētissima fera,ꝓpter te,& ꝓpter inane somniū patris mei in hac domo asseruor,uelut in carcere,Quid tibi faciā?& hæc dicēs,manū parieti incussit, oculū Leonis eruere uolens,& in clauo qui illic latebat offendit,qua ex ꝑcussiōe manus emarcuit, succreuitq; sanies,& febris subsecuta ē,breuiq; tpe Adulescēs ē mortu⁹, Ita Leo adulescētē occidit,nihil adiuuāte patris sophismate. Hæc fabula innuit,q̄ uentura sunt,deuitare posse neminem.

De Caluo crines externos gerēte,ꝑ natiuis. XXXIII.

Caluus qdam mentitos crines gerēs,dum equo uehebat̃,ecce sibi ualidior uēt⁹ illos de capite sustulit. risus statim magnus a præsistētibus excitabat̃,& ille inhibito cursu, ad illos inqt,qd mirꝫ si crines,qui nō erant mei,a me recesserūt. Illi quoq; recesserūt,q mecū fuerāt nati. Hæc fabula īnuit, nō debere nos mærere ob amissas opes. Quod.n. nascētes a natura nō accepim⁹,id nō pōt nobiscū ꝑpetuo ꝑmanere.

Æsopi Fabularū. xxxiii. Finis.

Domicus Palladius Soranus Pollioni Va/
dio Sacerdoti uenerando.S.P.D.

Iam pridē tuo ſmoni de Abſtemio freq̄nti literatoꝝ cōſeſſu Pollio uenerāde nō īuitus īterfui. Quū minime ꝑtextatis (ut ita dicā) laudibus hoīem celebrares, adeoq̃ ī arcē euaſiſti, ut nemo ſane (mea ſnīa) eū cumulati⁹ laudare potuerit. Mox inde ſecedēs, diu hæc oīa mecū aīo uolutabā, uñ tāta cōflueret laudatōis abūdātia, uñ tāta nō uulgaris obſeruā/tia emanaret, uñ deniq̃ amicitia adeo pfecta exoriret̃. pro/cul dubio nō aliūde mecū tādē collegi, q̄ ex p̄claræ eius uirtutis noīe ꝓficiſci, cuius qdē uis magna, & ꝑpotēs eſt. Quā ob rē nō poſſum ꝑfecto nō ſuſpicere ingeniū tuū ſublime, tuūq̃ aīum uirtutibus fultū, diligētius nō admirari, q neq̃ ambitiōe, neq̃ inuidia, neq̃ aliquo alio liuore deuincit̃. Si qdē oēs quas meret̃ Abſtemius noſter laudes nō trāſis ſilē/tio, īmo ad illas ipas cumulādas, ob eius incredibilē eloq̄n tiā, ſingularēq̃ doctrinā ultro accedis, idq̃ haud ab re, quū pater oīum elegātiaꝝ, atq̃ idem lepoꝝ oīum merito ſit, & hēat̃. Et ut hæc clariora luce, non officii gratia, aut temere dicant̃, quotidie quodā mō aliqua eius laboꝝ monumēta exiſtere uidemus, q̄ undiq̃ ſumma uerboꝝ cōcinnitate, ꝑ/ſpicaciſſimiſq̃ ſentētiis ſcatēt. nā qd mō dicā de hoc Apo/logoꝝ libello nuꝑ imp̄ſſo? in quo pſpicua, ac inſignis eius ingenii amœnitas nō abſq̃ laude maxima redūdare uidet̃. Quare nō uereor, ut is remiſſo cuiuſcunq̃ aīo peſſum eat Abſtemioq̃ (abſit inuidia uerbo) oīum q̄ iocūdiſſimo de/trahat̃. Cui & te, & me ob tanti eius noīs celebritatē, nulla unq̄ in re defuturos eſſe liquido conſtabit. Vale.

LAVRENTIVS ABSTEMIVS OCTA-VIANO VBALDINO COMITI MERCATELLI. S. P. D.

EDiturus hunc Apologorum libellum, quem de numero fabularum Hecatomythium nũcupaui, multum diuq; dubitaui Octauiane Princeps ĩclyte, tuo ne eum nomini potissimum dedicarem? Nam quũ tuam in me non sine plurimis beneficiis perspicerem beniuolentiam, non aliquid mearum uigiliarum tibi deuouere, ingratissimi hominis esse Videbatur. Rursus quum tuorũ in me officiorum numerum, diuinasq; uirtutes tuas mecũ ipse reuoluerem, indignum tantis meritis, tantaq; sapientia munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubitationẽ meã amouit humanitas & prudentia tua, qua non tã res tibi dono datas, q̃ offerentium uoluntatem soles inspicere. Addidit quoq; mihi animum Guidus Vbaldus clarissimus Dux, & Princeps meus, omni laude maior, qui opusculum meum de non nullis locis obscuris superiori anno ei dedicatum, uultu ita placido, & serena frõte suscepit, ut sperare merito possem, hoc tibi qualecunq; fore nõ ingratum. Non mediocriter etiam me incitarũt, Georgius Emus pro Venetis hic agens legatus, non solum patricia nobilitate, uerum etiam bonarum artiũ studiis clarus, & Carolus Verardus Cæsenas Archidiachonus Cæsenæ & Alexandri Pontifi. Maximi Cubicularius. Vir omni literarum genere præstans, nec non Renatus Melioratus, & Robertus Vrsus Ariminenses, iuris consulti clarissimi,

nec minus, quæ humanitatis uocant studiis eruditi. Hi.n. aliiq; complures optimi harum rerum censores, quũ hũc libellum legissent, multis me uerbis sunt ad editionem cohortati. Non putaui igit᷑, tam humano Principi, hoc munus ingratum futurũ, quod tot eruditis Viris ante placuisse cognoueram. Accipe igit᷑ hoc qcquid est libelli ab Abstemio tuo, cuius mentem animũq; si penitus posses inspicere, ĩ hac tenui re, magnum munus tibi iudicares oblatũ. Ne qs autem inutilem, & inanẽ hunc meum scribendi laborem existimaret, pfaciunculam quandam pponendam censui, qua intelligeret᷑ doctos etiã, & claros Viros, in magnis rebus huiusmodi fabulis, non uoluptatis tãtum, uerũ etiã utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus opam, ut seria potius q̃ iocos saperent. unde ridiculas multas, quæ inter cõponẽdũ sese mihi offerebant consulto pterii, quia nimis lasciuæ, & tanti Principis grauitate mihi uidebant᷑ indignæ. Non tñ ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem: maxime ad Principem scribens, quũ Principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia iocos appetere. Vale.

Eiusdem Abstemii Proœmium.

Cogitanti mihi uaria scriptorum genera, qui ut humanæ uitæ prodessent, cogitationes suas literarũ mãdauere memoriæ, qui Apologos scripsere, non postremo loco digni esse uidentis. Non.n. modo mortaliũ animos incredibili quadam afficiũt uoluptate, uerũ etiam ad res honestas, utilesq; peragẽdas suis fabellis magis, quã philosophi suis pceptis alliciũt. Nam ita in legẽtiũ animos quadã iucũditate pene

trant,& quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad com mouendos animos ualent, quid uitandum, faciendumq; sit, ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogantur. Sensus enim audiēdi fastidiosissimus, res etiam utiles, honestasq;, haud facile admittit, ni fuerint aliqua urbanitate cōditæ. Testis qdam Orator Atheniēsis, qui ad Athenienses uerba faciens, quō eos minus attentos uideret, rogauit ut saltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato. Ceres inquit, & Hirundo, & Anguilla simul iter facientes, ad quēdam fluuiū peruenerūt. Hirūdo quidem superuolauit, Anguilla aūt amnem tranauit, Quod quom dixisset, obticuit, interrogātibus aūt illis, quid Ceres ægisset. Vobis inquit Dea uestra succensuit, qui eos, qui uobis utilia suadent audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis, Quantam uim Apologi habeant, ad animos cōmouendos, quom multis possem, tribus ero cōtentus exemplis ostendere. Samiis Rectorē Populi morti addicere uolentibus, Aesopus hac fabella dissuasit, dicens. Vulpem quendam fluuium transeuntem in lacunam fuisse propulsam. Vnde quom exire non posset, tenaci limo retenta, muscarum affligebatur aculeis. Quod Herinacius conspicatus, misericordia motus est, interrogauitque, an uellet, ut ab ea muscas abigeret. At illa abnuit dicens, Hæ meo sanguine iam plenæ, paruam mihi possunt inferre molestiam. Si autem has abegeris, aliæ famelicæ superuenient, quæ quicquid mihi superest sanguinis exhauriēt. Ita o uiri Samii uobis eueniet, si enim hunc Rectorem uestrum iam locupletem occideritis, alios eligatis necesse

est,qui dum se opibus uolent implere,quicquid hic uobis reliquit,eripient. His uerbis moniti Samii, ab incepto destitere. Hac ratione adductus Tiberius Cæsar diurnos magistratus dabat, unde (ut refert Iosephus) sub eo, per uiginti annorum spatia,per duos tantum præsides. Gratum scilicet,& Pilatum est gubernata Iudæa. Nō parcit populis regnum breue,ut inquit Statius. Himerenses, Phalaridem Agrigentinorum tyrānum Ducem exercitus sui eligere uolentes. Stesichorus Poeta hoc Apologo deterruit, Equus dicens solus pascebat in prato. Adueniente autem Ceruo,& pascua corrumpente,consuluit hominem, qua posset illum arte punire, Cui homo, si frænum inqt acceperis,& me armatum dorsum tuum ascendere permiseris. Quum huic consilio esset obsecutus,Ceruum quidē hoīs auxilio uictor abegit. Sed non amplius hoīem dorso, non frænum depulit ore. Ita inqt Stesichorus Viri Himerēses uobis eueniet,si Phalaridē Ducē efficietis. Hostes quidē uestros punietis,sed huic Tyrāno perpetuo seruietis. Quibus uerbis territi Himerēses huiusmodi Ducis eligēdi cōsilium deposuere. Quum Pop. Ro. ab senatu secessisset, ꝗ tributum,& militiam tolleraret,nec ullo pacto reduci posset,non ne Agrippa Menenius,eum hoc Apologo reuocauit? Olim inquiēs Quirites,humani artus, uentrē ociosum:& desidem intuentes,ab eo discordarūt, nec amplius illi cibū ministrare decreuerūt. Sed quū ipsi quoq;, alimēta illi denegādo,q̄ per omnia membra deferuntur, deficerēt, cum eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo Senatus,& Populus quasi uenter,& mēbra,alteꝝ alterius auxi

lio indigent,& ut discordia intereunt,ita concordia ualēt. 53
Qua fabula Populus reuocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immerito igitˀ nō solū Græci, & latini Poetæ, ut Hesiodus, & Horatius huiusmodi fabulas suis opibus inseruerunt, uerum et iam maximi:& celeberrimi Philosophi,ut Plato, Aristoteles, Plutarch⁹,& multi alii, eas plurimum commendarunt,& ad institutionem moralis, & ciuilis uitæ non minimū facere arbitrati sunt. Quo circa Oībonus Leonicenus,& Laurētius Valla Viri ætatis nostræ doctissimi, paucos Aesopi Apologos e græco ī latinū uertere sibi laudi, cæteris uero uoluptati, & utilitati fore non dubitarūt. Et iure qdē. Legūtˀ.n.& in doctissimorꝫ uirorū manibus quotidie uersantˀ. Non uideo igitˀ cur has cōponēdo fabulas laude fraudari debeā,quā cæteri latini ex trāslatōe cōsecuti sunt, nisi adeo inuidissimus, ut latinis licere nō putemus, qđ Græcis est cū sūma oīum laude cōcessum.

De Mure in Cista nato. Fabula. I.

Mus in Cista natus, oēm fere ibi duxerat ætatē,nucibus pastus, q̄ in ea seruari solebāt. Dū aūt circa oras cistæ ludēs decidisset, quæreretqꝫ ascēsum, repperit epulas lautissime paratas, quas quū gustare cœpisset, quā stultus inq̄t hacten⁹ fui, q in toto terrarꝫ orbe nihil melius cistula mea esse credebam. Ecce q̄ suauioribus hic uescor cibis. Hæc fabula indicat, non ita patriam diligendā, si ignobilis sit, ut alia non adeamus loca, quom alibi beatiores esse possumus.

De Rustico impetrante,ut triticum absque aristis nasceretur. Fabula. II.

Impetrauerat a Cerere Rusticus quidā, ut triticum absqꝫ

aristis nasceret,ne metentium,triturantiumq; manus læde deret,quod ibi inaruit,a minutis auibus depastum est. Tũ Rusticus,q̃ digna inquit patior,qui paruæ commoditatis causa,emolumenta q̃ maxima perdidi. Fabula indicat,parua incommoda,maiori utilitate pensanda.

De Accipitre Columbam insequente. III.

Cum Accipiter Columbam præcipiti insequeretur uolatu uillam quandam ingressus,a Rustico captus est,quẽ blande,ut se dimitteret obsecrabat. Non enĩ te læsi dicens. Cui Rusticus,nec hæc respondit te læserat. Fabula indicat, merito puniri,qui innocentes lædere conantur.

De Aranea,& Hirundine. IIII.

Aranea in Hirundinem excandescens,quæ muscas qui suus est cibus capiebat.retia in foribus , per quas uolitare sole/bat,ut eam caperet suspenderat. Hirundo uero aduolans, retia cum textrice per aera portabat. Tunc Aranea in aere pendens,& se iam iam perituram intelligens , quam iuste hæc patior dicebat,q̃ minima uolatilia magno labore uix capiens,credidi tam magnas aues posse comprehendere. Hac admonemur fabula, ne uirib⁹ maiora aggrediamur.

De Rustico Amnem transituro. V.

Rusticus torrentem transiturus,qui forte imbribus excreuerat,quærebat uadum. Et quom primum eã fluminis partẽ tentasset,quæ quietior,placidiorq; uidebatur , repperit eã altiorem,quam animo erat opinatus. Rursus ibi breuio/rem tutioremq; adinuenit,ibi maiori aquarũ strepitu flu/uius decurrebat. Tunc secum,quam tutius inquit,clamo/sis aquis,q̃ quietis,& silẽtibus uitam nostram credere pos/

ſumus. Hac admonemur fabula, ut minus uerboſos, & minaces, quam quietos extimeſcamus.

De Columba, & Pica. VI.

Columba interrogata a Pica, quid eam induceret, ut in eodem ſemper loco nidificaret, quũ eius pulli inde ſibi ſemp ſurriperentur. ſimplicitas reſpondit. Hæc indicat fabula, facile eſſe, uiros probos ſæpe decipi.

De Cuculo, & Accipitre. VII.

Irriſus ab Accipitre Cuculus, quod quũ ſibi, & corpe par, & colore non abſimilis eẽt. præ anguſtia animi, potius uermibus terrenis quam ſuauibus aliarum auiũ carnibus ueſceretur, uidit paucis poſt diebus Accipitrem a Ruſtico, cuius columbas inſectabatur captum, ad metum cæterorũ ex alta turre pẽdere. Cui Cuculus, quam melius tibi inqt amice fuiſſet, uermes uenari, q̃ alienas aues impetere. Hæc fabula indicat, eorum uitam tutiorem eſſe, & magis ꝓbandam, qui ſuis rebus ſine periculo contẽti ſũt, quam illorũ, qui aliena appetentes adeunt magna uitæ diſcrimina.

De Aſino, & Vitulo. VIII.

Aſinus, & Vitulus in eodem paſcentes prato, ſonitu campanæ, hoſtilẽ exercitũ aduentare pſenſerant. Tum Vitulus fugiamus hĩc o Sodalis inqt, ne hoſtes nos captiuos abducant. Cui Aſinus, fuge tu ĩqt, quẽ hoſtes occidere, & eẽ cõſueuerunt, Aſini nihil intereſt, cui ubiq; eadẽ ferẽdi oneris ẽ ꝓpoſita cõditio. Hæc fab. ſuos admonet, ne dños magnopere mutare formidẽt, mõ priorib⁹ deteriores futuri ñ ſint.

De Vulpe, & Mulieribus Gallinã edẽtibus. IX.

Vulpes iuxta uillã quãdã trãſiẽs, cõſpexit cateruã Mulierũ

plurimas gallinas opipare assatas alto silentio comedentē, ad quas cōuersa. Qui clamores inqt, & canum latratus cō/tra me eēnt, si ego facerē quod uos facitis? Cui rn̄dens q̄dā Anus, pessima animalium inquit, nos q̄ nostra sunt comedimus, tu uero aliena furaris. Hæc fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod ꝓpriis dn̄is licet.

De Caponibus pinguibus, & Macro. X.

Vir qdam complures Capones in eodem ornithobosco inclusos, largo nutricauerat cibo, q pingues effecti sunt oēs præter unum, quē ut macilentū irridebāt fratres. Dn̄s nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus cōuiuio imperat coco, ut ex his interimat, coquatq;, quos pinguiores inuenerit. hoc audientes corpulenti sese affliciabant dicentes. quāto p̄stitisset nos macilentos esse? Hæc fabula in pauperū solamē cōficta est, quoꝝ uita tutior est, quam diuitū.

De Trabe, & Bobus eam trahentibus. XI.

Trabs ulmea de Bobus cōquerebat̄ dicēs. Ingrati ego multo tpe, meis uos frondibus alui, uos uero me nutricem ue/stram p saxa, & lutum trahitis. Cui Boues gemitus, suspi/riaq; nostra, & stimulus, quo pungimur te docere pōt, ꝗ te trahamus inuiti, ignouit Trabs. Hæc nos docet fabula, ne in eos, excandescamus, qui non sua sponte nos lædunt.

De Arboribus pulchris, & deformi. XII.

Arbores cōplures in eodē creuerant loco ꝓceræ, rectæ, eno/desq;, præter unā humilem, prauā, nodosamq;, quā ut de/formē, pusillāq; cæteræ ludibrio habere solitæ erāt. Aedificaturus domū loci dn̄s iubet oēs excidi, p̄ter eam, quæ breuitate, & deformitate sua, ædificiū indecoꝝ redditura ui/debatur.

debatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat. De te nō amplius querar natura, q me turpē genueris, quom formosis, tā magna uideam imminere discrimina. Hæc fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, quum multis formositas sæpe nocuerit.

De Cycno in morte canēte, rephēso a Cicōia. XIII.

Cycnus moriens interrogabat a Ciconia, cur in morte, quā cætera animalia adeo exhorrent multo suauiore q̄ in omni uita emitteret sonos, quō potius mœstus esse deberet. Cui Cycnus qa inqt, neq; cibi q̄rendi cura amplius cruciabor, neq; aucupū laqueos extimescā. Fabula nos admonet, ne mortē formidemus, qua oēs uitæ p̄sentis miseriæ p̄cidunt.

De Muliere Virum morientem flente, & Patre eam consolante. XIIII.

Mulierem adhuc iuuenem, cuius Vir animā agebat, cōsolabat Pater dicēs. Ne te afflictes tātopere Filia. Alium enim Virū tibi iueni isto lōge formosiorē, qui prioris desideriū facile mitigabit. At Mulier doloris impatiēs, ut q̄ maritū ardenti amore prosequebatur, non mō uerba parentis nō admittebat, sed intempestiuā alterius Mariti mentionem accusabat. At ubi Maritū defunctū uidet inter lachrymas & luctus parētē interrogat, an adsit ibi iuuenis ille, quē sibi in Viꝝ dare uelle se dixerat. Fabula indicat, quā cito defunctorū Maritorum amor ex Vxorū animo excidere soleat.

De Muliere A[illegible]atoris discessum flente. XV.

Mulier impudica amatorē suū abeūtem: quom oībus fere rebus spoliauerat, multis lachrymis ꝓsequebat. interrogante autem eam uicina, cur ita inconsolabiliter fleret. Non di

scessum eius inq̃t, sed palliũ, quod ei reliq̃ fleo. Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona a meretricibus amari.

De Musca, quæ quadrigis insidens puluerem se excitasse dicebat. XVI.

Quadrigæ in stadio currebãt, q̃bus Musca insidebat, Maximo aũt puluere, tum equinorum pedũ pulsu, tũ rotarum uolutatiõe exorto dicebat Musca, quã magnã uim pulueris excitaui. Hæc fabula, ad eos spectat, q̃ quũ ignaui sint, alienã tñ gloriã suis magnificis uerbis in se transferre conant̃.

De Anguilla conquerente, q̃ magis, q̃ Serpens infestaretur. XVII.

Anguilla interrogabat Serpentẽ. quare quom similes essent, atq; cognati, hoĩes tñ se potius, quam illum insequerent̃. Cui Serpens, quia rarus inq̃t me lædit impune. Fabula indicat, minus lædi solere, qui sese ulciscuntur.

De Asino, Simia, & Talpa. XVIII.

Conquerenti Asino, q̃ cornibus careret. Simia uero, q̃ caudã sibi deesset. Tacete ĩquit Talpa, quum me oculis captã esse uideatis. Hæc fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua sorte contenti, qui si aliorũ infortunia cõsiderarent, æquiori animo tolerarent sua.

De Nautis Sãctorum auxiliũ implorãtibus. XIX.

Nauta q̃dam in mari subita, & atra tempestate deprehensus, cæteris eius sociis diuersorum diuorum auxilium implorantibus, nescitis inq̃t q̃d petatis. Ante enim quã sancti isti ad Deum pro nostra liberatione se conferant, hac imminenti procella obruemur. Ad Deum igitur confugiendum censeo, qui absq; alterius adminiculo, a tantis malis nos pote-

rit liberare. Inuocato igit Dei omnipotentis auxilio, ilico procella cessauit. Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non confugiendum. 56

De Piscibus e Sartagine in prunas desilientibus. XX.

Pisces adhuc uiui in Sartagine feruēti oleo coquebāt, quorū unus fugiamus hinc fratres inqt, ne pereamus. Tūc oēs pariter e Sartagine exiliētes, in ardētes prunas deciderūt. Maiori igit dolore affecti, damnabāt cōsiliū, qd cœperāt, dicētes, Quāto atrociori nūc morte perimus? Hæc nos admonet fabula, ut ita pñtia uitemus picula, ne īcidamus ī grauiora.

De Quadrupedibus societatem aduersus Aues cum piscibus ineuntibus. XXI.

Quadrupedes quū bellū sibi ab Auibus eēt indictū, cū Piscibus fœdus inierūt, ut eorū auxilio se ab Auium furore tuerēt. Quū aūt optata expectarēt auxilia, Pisces negāt p terrā ad eos accedere posse. Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis socios faciamus, q quū opus sit, nobis auxilio eē nō possint.

De Legato auaro Tubicines decipiēte, XXII.

Quidā Auarus p patria legatus in aliā urbē pfectus erat, cui Tubicines pſto affuerūt, ut illius aures Tubarū clāgore, loculos aūt suos pecunia implerēt. Quibus ille renuntiari iubet, nō esse nūc locū cātibus, se in summo luctu, & mærore cōstituto, matrē.n. suam obiisse. Tubicines aūt spe frustrati, & mœsti abeūt. Amicus qdā legati audiens luctū, ad eū uisendū, cōsolādūq; accedit, interrogatq;, q̄diu mater eius obiisset. Quadraginta iā anni sunt inqt. Tunc amicus intellecta Legati stropha, in risum effusus est. Hæc fabula, ad auaros facit, qui omni arte student cōseruare pecuniam.

De Viro, qui ad Cardinalem nuper creatum, gratulandi gratia accessit. XXIII.

Vir q̃dam facetus admodũ, & urbanus, audiẽs amicum suũ ad Cardinalatus dignitatẽ assumptũ, ad eũ gratulandi gratia accessit, qui honore tumidus, amicum ueterẽ agnoscere dissimulãs, quisnam esset iuterrogabat. Cui ille, ut erat ad iocos promptus. Misereſco inq̃t tibi, cæterisq;, qui ad hmõi honores ꝑueniũt. quã primũ enim dignitates hmõi estis assecuti, uisum, auditũq;, & cæteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non cognoscatis. Hæc fabula eos notat, q ĩ altũ sublati, ueteres despiciũt amicitias.

De Iuuene Senis curuitatem irridẽte. XXIIII.

Iuuenis quidam conspicatus Senem in arcus tensi similitudinem curuum, interrogauit an sibi arcum uellet uendere. Cui ille, Ecquid inq̃t, est tibi opus emere? Si enim ad meã perueneris ætatem, absq; pecunia arcum tibi natura concedet. Hæc fabula indicat, minime irridenda uitia senilis ætatis, quæ nemo uiuendo effugere potest.

De Sene Puellam in uxorem accipiente. XXV.

Vir quidã imprudẽs, exacto septuagesimo uitæ anno, Puellam duxerat in uxorem, quom ad id tempus in cœlibatu permansisset. Cui quom debitum soluere non posset, dicere solebat. Quam male uitam meã disposui. Iuueni enim mihi Vxor deerat, nunc autem Senex desum uxori. Hæc fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

De Aquila, & Pica. XXVI.

Pica Aquilam rogabat, ut se inter suos familiares, & domesticos acciperet, quom id mereretur, cũ corporis pulchri/

tudine, tum ad mandata peragenda linguæ uolubilitate, cui Aquila hoc facerem respondit, ni uererer, ne quæ intra regiam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. Hæc fabula monet, linguaces, & garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiā cū Hirūdine ineūte. XXVII.

Gloriabat᷑ Turdus se amicitiam cōtraxisse cum Hirundine. Cui Mater stultus es Fili inqt, si credis cū ea posse cōuiuere, quū uterq; uestrū diuersa soleat appetere loca. Tu.n.frigidis, Illa tepidis delectat᷑ locis. Hac monemur fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorū uita a nostra dissentit.

De Rustico, & Mure. XXVIII.

Rusticus quidam erat admodū paup, sed adeo facetus, ut ne calamitatis quidem tpe natiui leporis obliuisceret᷑. Is quū uillā suā casu igne iniecto, ita ardētē uideret, ut aliquo mō ignē extinguere posse diffideret, mœstus spectabat īcēdiū. Interim cernit Murē quēdā, qui uilla egressus periculū q̄ ocyssime fugiebat. Oblitus dānorum, Rusticus cucurrit & Murē corripiens illum, In medium iecit incēdiū dicēs. Ingratū aīal tpe felicitatis mecum habitasti, nūc qa fortuna mutata est, uillam meam deseruisti. Fabula indicat, eos nō esse ueros amicos, qui arridēte fortuna a latere tuo non discedunt, turbata autem, præcipiti abeunt cursu.

De Eremita uirgine ægrotante: XXIX.

Insitum est a natura omni animantiū generi, ut rei ueneree libidine incitēt᷑, a qua si qui hoïes, qui coruo albo rariores sunt, se abstinere uolūt, sæpe in graues morbos incidere solent. Quidam igit᷑ Eremita ab ipsa præsentia ita titillatiōes carnis euicerat, ut usq; ad qntū & uigessimū ætatis annum

uirgo permaneret. Quum aũt in ea ætate grauissime ægrotare cœpisset. Medici nullũ aliud salutis eius remediũ se inuenire dicebãt, nisi ut cũ aliqua muliere coiret, Diu Eremita recusauit, mori se potius uelle dicẽs, q̃ uirginitatẽ, rẽ tã præclarã, & Deo maxime gratã amittere. Assueti. n. uirtutibus, ægre illas a se discedere patiunt̃. Victus tãdẽ p̃cibus & cupiditate uitæ, qua nihil homini sanæ mẽtis dulcius ẽ, adductæ sibi mulieris infusus gremio, placidũ petiuit per mẽbra soporẽ. Experrectus aũt, uehemẽter angebat̃, & tãtam uim lachrymarꝫ effundebat, ut oẽs, q aderãt illius misererent̃. Quisq; igit̃ eũ solari, & ut bono animo esset hortari, qm̃ Deus clæmẽtissimus Pater ei ignosceret, qa nõ uoluptatis, sed recuperãdæ sanitatis cã opus tale patrasset. At ego inqt, istud nõ fleo, sed q̄ tantam dulcedinem citius expertus non sum. Hæc indicat fabula, humanã naturã adeo peccatorum illecebris delectari, ut uitiorum uoluptatem facile uirtutum amaritudini anteponant.

De Diuite quodam, & Seruo. XXX.

Vir erat Diues Seruũ hñs tardi ingenii, quẽ regẽ stultorꝫ solebat nũcupare. Ille his uerbis sæpius itritatus, statuit Hero par referre. Semel. n. in Herꝫ cõuersus. Vtinam inqt rex stultorꝫ essẽ, in toto. n. terrarꝫ orbe, nullũ meo latius eẽt imperiũ, & tu quoq; meo subesses ĩpio. Fabula ĩdicat, oĩa plena eẽ stultorꝫ.

De Vidua Virꝫ petẽte. XXXI.

Vidua q̃dã diues a uicina petebat, ut maritũ sibi repperiret, quẽ nõ coitus gratia, q ĩgratus admodũ sibi erat, sed ne bona sua dilapidarent̃, exoptare se dicebat. Mulier sagax, & Vidue uersutias intelligẽs, se inquisiturã pollicet̃. Paucis

111

58

post diebus Viduā cōueniēs repperri inqt tibi Virꝝ,ex ani nimi tui sñia,Est.n.Vir prudens,& ad res gerendas natus, & genitalib⁹caret,q̄ tibi cordi nō sunt.Cui Vidua,abi hic inqt in malā rē cū isto marito tuo tā illepido,Et si.n.coitus appetēs nō sum,uolo tñ hēat,qđ nos reconciliet,si qñ cœperim⁹ eē discordes.Hæc fabula indicat,nullū matrimōiū felix si clau⁹defuerit,q Virꝝ & Mulierē arctissime cōstrīgit

De Canib⁹ Vrbanis Villaticū īsequētib⁹. XXXII.

Canes cōplures Vrbani quēdā Villaticū p̄cipiti insequebāť cursu,q̄diu ille fugit,nec repugnare ausus est.At ubi ad insequētes cōuersus substitit,& dentes ipse quoq; oñdere cœpit,oēs pariter substiterūt,nec aliqs urbanoꝝ illi ꝓpinquare audebat.Tūc imperator exercitus,q forte ibi aderat,ad suos conuersus milites.Commilitones inqt,hoc spectaculum nos admonet,ne fugiamus,quum p̄sentiora fugiētibus quā repugnātibus uideamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accusante. XXXIII.

Solent hoīes ut plurimū quom sua culpa aliquid sibi acciderit aduersi,in fortunam,uel in Dæmonem culpam conferre,ut se crimine exuant,adeo oēs sibi indulgent.Hoc Dæmon ægre ferens,quum uideret Anum quandam soleatā arborem ascendētem,ex qua illā ruiturā,& in se culpā collaturā p̄uiderat,accitis testibus dixit.Videte Anum illam absq; meo consilio arborem ascendentem,unde eam casuram esse prospicio,Estote mihi testes,me ei non suasisse,ut soleata illuc ascenderet.Mox Anus cecidit,& quū interrogareť,cur soleata arborē ascēdisset,Dæmon inqt me impulit,tūc Dæmō,adductis testib⁹,ꝓbauit id ab Anu absq; suo

factum esse cõsilio. Fabula indicat, hoies minime uenia dignos, q quũ libere peccẽt, fortunã, uel Demonẽ accusant.

De Testudine, & Ranis. XXXIIII.

Testudo conspicata Ranas, quæ in eodẽ stagno pascebant, adeo leues, agilesq;, ut facile quolibet psilirẽt, & lõgissime saltarẽt, naturã accusabat, q se tardum animal, & maximo impeditũ onere pcreasset, ut neq; facile se mouere posset, & magna assidue, mole premeret. At ubi uidit Ranas anguiũ escã fieri, & cuiuscunq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquãtulũ recreata dicebat. Quanto melius est onus, quo ad oẽs ictus munita sum ferre, q̃ tot mortis subire discrimina? Hæc fabula indicat, ne ægre feramus dona naturæ, quæ maiori nobis cõmodo sæpe sũt, quã nos ĩtelligere ualeam⁹

De Gliribus quercum eruere uolẽtibus. XXXV.

Glires quercũ arborẽ glãdiferã dẽtibus eruere destinauerãt, quo paratiorem haberent cibũ, ne uictus gratia totiẽs ascẽdere, & descẽdere cogerẽtur. Sed quidã ex eis, qui ætate, & usu re℞, ac prudentia cæteros lõge anteibat, eos absterruit dicẽs, Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis, nobis ac posteris nostris alimẽta præbebit? Fabula hæc monet, uirum prudẽtem debere non modo præsentia intueri, uerum etiam futura longe prospicere.

De Cane, & Hero. XXXVI.

Canem quidã hñs, quo magis ab illo diligeret, semp eũ suis pascebat manibus, ligatũq; soluebat. Ligari aũt, & uerberari iubebat a seruo, ut beneficia a se, maleficia aũt a seruo in illum uiderent esse collata. A egre aũt ferens Canis se assidue ligari, uerberariq; aufugit, & quũ increparet a Dño,

ut ingratus,& tãtoꝝ benefici oꝝ immemor,qui se fugisset, a quo semper dilectus,pastusq; fuisset, ligatus aũt uerbera tulsq; nunquam. Respondit, quod seruus tuo iussu facit, a te factũ puto. Hæc fabula indicat,eos malefactores habẽ/ dos,qui maleficiorum causa fuere.

De Auibus Scarabeos timentibus. XXXVII.

Magnus timor aues incesserat,ne Scarabei arc upilari eas oc ciderẽt.a qbus magnam pilarum uim in sterquilinio sum/ mo labore fabricatam audierunt,Tunc Passer,nolite inqt expauescere,Quo modo enim pilas in nos per aera uolan tes iacere poterũt,quum eas per terram magno molimine uix trahãt. Hæc fabula nos admonet,ne hostium opes ex/ timescamus,quibus deesse uidemus ingenium.

De Vrso,& Apibus. XXXVIII.

Vrsus ictus ab Ape tanta ira parcitus est,ut aluearia,in qbus Apes melificauerãt,tota unguibus discerpet. Tunc Apes uniuersæ,quum domos suas dirui,cibaria auferri,filios ne cari uiderent,facto impetu aculeis Vrsum inuadẽtes,pene necauere,qui ex earum manibus uix elapsus secũ dicebat, quanto melius erat Apis unius aculeum tolerare, q̃ tot in me hostes mea iracundia concitare. Hæc fabula innuit, lõ/ ge melius interdũ eẽ iniuriam unius sustinere, q̃ dum unũ punire uolumus,multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe,& Fringilla. XXXIX.

Auceps tetenderat uolucribus retia,largamq; illis in area ef/ funderat escam,pascẽtes tñ aues non capiebat, quia sibi ui/ debant paucæ,qbus pastis,ac a uolãtibus,aliæ pastum ad/ ueniunt,quas quoq; ꝓpter paucitatẽ capere neglexit. hoc

per totũ diem, ordine seruato, ac aliis aduenietibus, aliis ab eũtibus, illo semp maiorem pdã expectãte, tãdẽ aduespera scere cœpit. Tũc Auceps amissa spe multas capiẽdi, quum iam tps eẽt quiescendi, attrahens retia unã tm̃ Fringillã, q̃ infelix in area remanserat cœpit. Hæc fabula indicat, qui omnia cõprehendere uolũt, sæpe pau ca uix capere posse.

De Milite, & Equo. XL.

Miles Equũ habẽs optimũ, emit aliũ nequaq̃ illi bonitate parẽ quẽ multo diligẽtius, q̃ priorẽ nutricabat qđ hic admirans dicebat priori. Cur me dñs, quã te ĩpensius curat? quũ tibi neq; pulchritudine, neq; robore, neq; uelocitate cõparãdus sim? Cui ille. Est hæc inquit hoĩum natura, ut semp in nouos hospites benigniores sint. Hæc fabula ĩdicat, hominum amẽtiã, qui noua ẽt si deteriora sint, solent ueterib⁹ anteponere.

De Sue, & Cane. XLI.

Sus irridebat Canem odoris equũ, qui domino murmure, & cauda adularetur, a quo ad artẽ aucupatoriã multis uerberibus auriũq; uellicationibus fuerat instructus. Cui Canis, Nescis inqt insane nescis, quod ex uerberibus illis sum consecutus? per ea enim suauissimis pdicũ, coturnicũq; carnib⁹ uescor. Hæc fabula nos monet, ne iniquo feramus animo pceptoꝝ uerbera, q̃ multoꝝ bonoꝝ cã eẽ cõsueuere.

De Trabe Boum pigritiã increpante. XLII.

Trabs, quæ curru uehebatur, Boues, ut lentos increpabat dicẽs, Currite pigri, onus enim leue portatis. cui Boues, irrides nos respõderũt ignara quæ te pœna maneat. onus hoc nos cito deponemus, tuũ aũt tu quoad rumparis, sustinere cogeris. ĩdoluit Trabs nec amplius Boues cõuitiis lacesce-

re ausa ē. Hæc fabula quēlibet monet, ne alium insultet calamitatibus, quū ipse possit maioribus subiacere.

De Carduele, & Puero. XLIII.

Carduelis auis interrogata a Puero, a quo in delitiis habita, & suauibus, & largis cibis nutrita fuerat, cur cauea egressa regredi nollet. ut meo inquit arbitratu, nō tuo me pascere possim. Hæc fabula indicat, uitæ libertatē cūctis delitiis anteponēdā.

De Scurra, & Episcopo. XLIIII.

Scurra quidā Calēdis Ianuarii ad Episcopū quendā, diuitē qdem, sed auarꝝ accedēs, numisma aureum strenæ noīe petiit. Antistes insanire hoīem dixit, q crederet tātā pecuniā sibi in strenam dari. Tunc Scurra numū argenteū efflagitare cœpit. Sed quum Ille hunc quoqꝫ nimiū sibi uideri diceret, æreum quadrantē, ut saltem sibi traderet, orabat. Sed quū ne hūc quoqꝫ posset ab Episcopo extorquere. Reuerēde inqt Pater saltem benedictiōe tua me ꝑ strena impti. Tūc Eps flecte inqt genua fili, ut te benedicā. At ego inqt Scurra benedictionē istam tuā tā uillem nolo. Si. n. numū æreū ualeret eā mihi nunq̄ ꝓfecto cōcederes. Hæc fabula, cōtra eos Epos, & Sacerdotes cōficta est, q diuitias, & opes pluris faciūt, q̄ cuncta ecclesiæ, sacramenta, atqꝫ mysteria.

De Vpupa indigne honorata. XLV.

Inuitatæ fere oēs aues ad Aquilæ nuptias, indignæ ferebant Vpupam cæteris præferri, qa corona insignis esset, & uersi coloribus pēnis ornata, quum semper inter stercora, & sordes solita eēt uolutari. Hæc fabula, stultitiam eoꝝ arguit, qui in hoībus honorādis potius uestium nitorem, præstātiamqꝫ formæ, q̄ uirtutes moresqꝫ soleant attendere.

De Sacerdote, & Piris. XLVI.

Sacerdos q̄dam gulosus extra patriam ad nuptias ꝓficiscēs, ad quas fuerat inuitatus, repperit in itinere piroꝝ aceruū, quoꝝ ne unū q̄dē attigit, q̄uis magna affectus fame. Quin potius ea ludibrio habēs lotio cōspersit. indignabať enim hmōi cibos sibi in itinere offerri q ad lautas accedebat epulas. Sed cum in itinere torrentem quēdam ita imbribus auctum offendisset, ut sine uitæ periculo eum transire nō posset, domum redire constituit. Reuertens autem ieiunus, tāta est oppressus fame, ut nisi pira illa, quæ urina consperserat comesset, quum aliud non inueniret, extinguereť. Hæc fabula monet, nihil esse contemnendum, quū nihil sit tam uile, & abiectum, quod aliquando usui esse non possit.

De Mulo, & Equo. XLVII.

Mulus conspiciēs Equū aureo fræno, Ephippiisq; insignē, & purpureis opertum faleris rumpebatur inuidia, illum beatum reputans, qui cōtinue optimis uesceretur cibis, & decoro amiciretur ornatu, se autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis opp̄ssus quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi uidit Equum e pugna redeuntē multis affectum uulneribus præ illius calamitate se felicem appellabat, longe melius esse dicens quotidiano labore durū uictum queritare, & turpiter uestiri, q̄ post optimos, & delicatos cibos, & tantos ornat⁹ mortis adire discrimina. Hæc fabula monet, Regibus, & Principibus minime īuidēdū, quia diuitiis, & opibus abundent, quū eoꝝ uitā longe pluribus periculis, quam pauperoꝝ uideamus esse subiectā.

De Porco, & Equo. XLVIII.

Porcus conſpiciens quum bellatorem̃, qui cataphractus ad pugnam prodibat, Stulte inquit, quo ꝓperas? in pugna.n. fortaſſe morieris, Cui Equus. At tibi inter lutum ſordeſq; impinguato, quãuis nihil dignũ laude geſſeris, cultellus adimet uitam, mortem uero meam comitabit̃ gloria. Hæc fabula innuit, honeſtius eſſe rebus præclare geſtis occumbere, quam uitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem Vrſi a Venatore nõdum capti. XLIX.

Coriarius ad Vnatorem accedens emit ab eo pellẽ Vrſi, pecuniamq; pro ea perſoluit. Ille ſibi in præſentia pellem Vrſi non eſſe, cæterum poſtridie uenatum profecturũ, urſoq; interfecto, pellem illius ei ſe datuꝝ pollicet̃, Coriarius animi gratia cum Venatore in ſiluam profectus, altiſſimã arborem aſcendit, ut inde Vrſi, Venatoriſq; certamen ꝓſpiceret. Venator intrepidus ad antrum, ubi Vrſus latebat ꝑfectus, ĩmiſſis canibus, illum exire cõpulit, qui euitato Venatoris ictu eum ꝓſtrauit humi. Tunc Venator ſciens hãc feram in cadauera non ſæuire, anhelitu retento ſe mortuũ ſimulabat. Vrſus naribus admotis olfaciens, quum illum nec naſo, nec ore ſpirãtem dep̃henderet, abſceſſit, Coriarius quũ ferã abeſſe ꝓſpiceret, ac nihil amplius eſſe periculi ex arbore ſe deducens, & ad uenatorẽ, q nõdũ ſurgere audebat, accedens illũ ut ſurgeret monebat interrogauit deĩde, quid ad aurem ei Vrſus locutus eẽt. Cui Venator, monuit me inqt, ne deinceps Vrſi pellem uendere uelim, niſi eũ prius ceperim. Hæc fabula indicat, incerta ꝓ certis non hñda.

De Eremita, & Milite. L.

Eremita qdam uir sanctissimæ uitæ Militem hortabat̃, ut re licta sæculi militia, quã absq; Dei offensa, & animæ discrimine pauci exercẽt, tandem se corporis traderet quieti, & animæ consuleret saluti. Cui Miles faciã inquit, quod mones Pater. eo enim uerum est, ut hoc tpe milites neq; stipẽdia exigere ualeant, licet exigua sint, neq; p̃dari possint. Fabula significat, multos uitiis renũtiare, qa illa amplius exercere nõ pñt.

De Viro, & Vxore bigamis. LI.

Vir quidam defuncta Vxore, quam ualde dilexerat, duxit alteram, & ipsam uiduam, quæ assidue ei prioris mariti uirtutes, fortiaq; facinora obiiciebat. Cui, ut par referret, ipse quoq; defunctæ Vxoris mores ꝓbatissimos. pudicitiamq; insignem referebat. Quadã aũt die Viro irata, pauperi elemosynam petenti partem caponis, quem in cœnã utriusq; coxerat dedit, dicẽs. Do tibi hoc ꝓ aĩa prioris Viri. Quod audiens Maritus, accersito pauperi, reliquum caponis dedit, dicens, & ego quoq; do tibi hoc ꝓ anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiũt, qd cœnarent, non habuerunt. Hæc fabula monet, nõ esse cõtra eos pugnãdum, qui se possunt optime uindicare,

De Leone, & Mure. LII.

Leo laqueo captus in silua, quũ se ita irretitũ uideret, ut nullis uiribus se inde posse explicare confideret, murẽ rogauit ut abroso laqueo eum liberaret, ꝓmittens tanti beneficii se nõ immemorẽ futurũ. Quod cũ Mus ꝓmpte fecisset Leonẽ rogauit, ut filiã eius sibi traderet in uxorẽ. Nec abnuit Leo ut bñfactori suo rẽ gratã faceret. Noua aũt nupta ad uirũ ueniens, quũ eum nõ uideret, casu illum pede pressit,

itaq; contriuit. Hæc indicat fabula, matrimonia, & cætera consortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

De Vlmo, & Silere. LIII.

Vlmus in ripa fluminis nata Siler sibi ꝑximũ irridebat, ut debile, & inualidum, qđ ad oẽm uel leuissimũ undarũ impetum flecteret. suã aũt firmitatem, & robur magnificis extollebat uerbis, ꝙ multos annos assiduos amnis impetus incõcussa pertulerat. Semel autem maxima undarum uioléntia Vlmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui Siler ridens inquit, Cur me deseris uicina? ubi est nunc fortitudo tua? Fabula significat, sapientiores esse, qui potẽtioribns secedũt, quam qui resistere uolentes turpiter superantur.

De Cæra duritiem appetente. LIIII.

Cæra ingemiscebat se mollẽ, & cuicunq; leuissimo ictu penetrabilẽ ꝑcreatã. Videns aũt lateres ex luto multo se molliori factos in tãtã duritiem ignis calore ꝑuenisse, ut multa ꝑdurarẽt sæcula, se iecit in ignẽ, ut eãdem duritiem cõsequeret. Sed statim igne liquefacta cõsumpta est. Hac admonemur fabula, ne appetamus, qđ est nobis natura denegatũ.

De Agricola militiã, & mercaturã affectãte. LV.

Agricola qdã ægre ferebat se assidue terrã uoluere, nec ꝑpetuis laborib⁹ ad magnas diuitias ꝑuenire, quũ nõnullos uideret milites, q raris ꝓliis ita rẽ auxerãt, ut bñ ĩduti ĩcederẽt & lautis epulis nutriti beatã agerẽt uitã. Vẽditis igit̃ ouib⁹ capris, ac bob⁹, equos emit, & arma, & ĩ militiã ꝑfect⁹ẽ, ubi quũ ab impatore suo male pugnatũ eẽt, nõ solũ q̃ hẽbat ꝑdidit, sed ẽt pluribus uulneribus affectus ẽ. Quare dãnata militia, mercaturam exercere statuit, ubi maius lucrum, &

minorem laborem esse existimabat. Prædiis igitur uenditis, quum nauem mercibus impleuisset, nauigare cœpetat. sed quum in alto esset, tempestate subito coorta, nauis submersa est, & ipse cum cæteris, qui in ea erant ad unum omnes periere. Hæc fabula monet, quẽlibet debere sua arte esse contentum, quum ubiq; sit parata miseria.

De Asino, & Scurra. LVI.

Asinus indigne ferens Scurram quendam honorari, & pulchris uestibus amiciri, quia magnos uentris edebat sonos, ad magistratus accessit. petẽs ne se minus quam Scurrã honorare uellent. Et quũ magistratus admirantes eũ interrogarent, cur se ita honore dignũ duceret, inqt, qa maiores quã Scurra crepitus uẽtris emitto, eosq; absq; fetore. Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leuissimis suas pecũias ꝓfundũt.

De Amne suũ fontẽ cõuitiis lacessente. LVII.

Amnis qdam suum cõuitiis fontem lacessebat ut inertem, ꝙ immobilis staret, nec ullos haberet pisces, se autem plurimum commendabat, ꝙ optimos crearet pisces, & per ualles blando murmure serperet, indignatus fons in amnem uelut ingratum undas repressit, Tunc Amnis, & piscibus & dulci sono priuatus euanuit. Hæc fabula eos notat, qui bona, quæ agunt sibi arrogant, non Deo attribuũt, a quo largo fonte nostra bona procedunt.

De Viro maligno, & Dæmone. LVIII.

Vir malignus, quõ plurima ꝑpetrasset scelera, & sæpius captus: & carcere conclusus arctissima, & peruigili custodia teneretur, Dæmõis auxiliũ implorabat, qui sæpe numero illi affuit, & e multis eũ pariculis liberauit. Tãdem iterum

deprehenso,

deprehenso,& solitũ auxiliũ imploranti, Dæmon magnũ calceorum pertusorũ fascẽ sup humeros hñs apparuit,dicens Amice amplius tibi auxilio esse non possum,tot.n loca p te liberando hactenus pagraui,ut hos oẽs calceos cõtriuerim.Nulla mihi supest pecunia,qua alios ualeam comparare, Quare pereundũ est tibi.Hæc admonet fabula,ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

De Auibus plures reges eligere uolentibus. LIX.

Aues cõsultabãt de pluribus regibus eligendis,quũ Aquila tantos uolucrũ greges sola regere nõ posset, fecissentq; uoto satis,nisi Cornicis monitu a tali cõsilio destitissent, quæ quũ cãm rogaret̃,cur nõ plures reges duceret eligẽdos,qa difficilius ĩqt plures q̃ unus saccus implet̃.Hæc fabula docet,lõge melius eẽ ab uno,q̃ a multis Prĩcipib⁹ gubernari.

De Muliere,q̃ p Viro se mori uelle dicebat. LX.

Matrona q̃dã admodũ pudica,& Viri amãtissima ægre ferebat Maritũ aduersa ualitudine detineri.Lamẽtabat̃,ingemiscebat,& ut suũ in Virum amorẽ testaret̃, rogabat mortẽ, ut si Maritum sibi eẽt ereptura, se potius quam illũ uellet occidere.Inter hæc uerba mortem cernit horribili aspectu uenientem,cuius timore perterrita, & iã sui uoti pœnitẽs, Non sum ego inqt quã petis, Iacet ibi in lecto quem occisura uenisti.Hæc fabula indicat, nemĩnẽ esse adeo amãtem amici,qui non malit sibi bene esse,quam alteri.

De Adulescente in funere matris canente. LXI.

Vir quidam defunctam Vxorẽ,quæ ad sepulchrũ efferebat̃, lachrymis,& fletibus psequebat̃.Filius uero eius canebat, qui quũ a patre increparet̃, ut amẽs,& insanus, qui in ma

tris funere cãtaret, quũ una secũ mœstus esse, & flere debe/
ret, inqt Pater mi, si sacerdotes, ut canerent conduxisti, cur
mihi irasceris gratis cõcinẽti? Cui pater. Nõ tuũ inqt, & sa
cerdotũ ẽ idẽ offm̃. Fabula ĩdicat, nõ oĩa oĩbus esse decora.

De Viro gelotypo, q uxorẽ dederat custodiẽdã. LXII

Vir gelotypus, uxorẽ quã parũ pudice uiuere compererat, cuidam amico cui plurimũ fidebat dederat custodiẽdam, ingentem pollicitus pecuniã si eã ita diligẽter obseruaret, ut nullo modo coniugalem uiolaret copulam. At ille, ubi aliquot dies expertus, custodiam hãc nimis difficilẽ, & in/genium suum uersutia mulieris uinci comperisset, ad ma/ritum accedens dixit, se amplius nolle hanc tam duram ge rere ꝓuinciam, qñqdẽ ne Argus qdẽ, q totus oculeus fuit, Mulierem inuitam posset custodire. Addidit ꝑterea si ne cesse sit, malle se anno integro saccũ plenũ pulicibus quoti die in pratũ deferre, solutoq; sacco eos ĩter herbas pascere, uespereq; facto ad unũ oẽs domũ reducere, q̃ una die ĩpu/dicã mulierẽ seruare. Hæc fabula indicat, nullos custodes esse ita diligentes, q impudicas mulieres ualeãt custodire.

De Viro Clysteria recusante. LXIII.

Vir qdã natiõe germanus diues admodũ ægrotabat, ad quẽ curandũ plures accesserãt medici (ad mel enim cateruatim cõuolãt muscæ) q inter cætera dicebãt opus eẽ clysterib⁹, si uellet conualescere. qđ quũ Vir hmõi insuetus medicinæ audiret, furore percitus medicos domo eiici iubet dicens, eos eẽ insanos, q quũ caput sibi doleret, podici uellent me/deri. Hæc fabula innuit, omnia ẽt salutaria insuetis, & inex pertis aspera, & obfutura uideri.

De Asino ægrotãte, & Lupis uisitãtibus. LXIIII.

Asinus ægrotabat, famaq; exierat, eũ cito moriturũ. ad eũ igitur uisendũ quũ Lupi, Canesq; uenissent, peterẽtq; a filio, qũo pater eius se hẽret. Ille per hostii rimulã rñdit. Melius quã uelletis. Hæc idicat fabula, q multi fingũt moleste ferre mortem alioꝶ, quos tñ cupiunt celeriter interire.

Qđ Nuci, Asino, & Mulieri ꝓsunt uerbera. LXV.

Mulier quædam interrogabat Nucem, secus uiam natam, q̃ a prætereũte populo saxis impetebat̃, Quare eẽt ita amẽs, ut quo pluribus, maioribusq; uerberibus cederet̃, eo plures præstantioresq; fructus ꝓcrearet. Cui Iuglans es ne inquit prouerbii immemor, ita dicentis?

Nux, asinus, mulier, simili sunt lege ligati.
Hæc tria nil recte faciunt, si uerbera cessent. Hæc fabula innuit sæpe hoĩes ꝓpriis iaculis se solere confodere.

De Asino laborum finem nõ inueniente. LXVI.

Asinus hiberno tpe plurimũ angebat̃, q nimio afficeret̃ frigore, & duꝶ palearũ haberet uictũ. Quare uernam tempe riem, & teneras herbas optabat. Sed quum uer aduenisset cogereturq; a domino, qui figulus erat, argillam in aream, & ligna ad fornacem, indeq; lateres, imbrices, tegulas ad diuersa loca deferre, pertesus ueris, in quo tot labores tolerabat, æstatem omnibus uotis expetebat, ut Dominus messe ĩpeditus eũ qescere pateret̃. Sed tũc quoq; quũ messes in aream, & inde domũ triticũ ferre cõpelleret̃, nec quieti locus sibi esset, autũnũ saltẽ laboꝶ finẽ fore sperabat. Sed ubi ne tũc quoq; maloꝶ terminũ adeẽ cernebat, quũ quotidie uinũ poma, ligna portãda eẽnt, rursus hiẽis niues, & glaciẽ

efflagitabat,ut tunc saltē aliquā sibi reqes a tantis laborib⁹ concederet. Hæc fabula indicat, nulla eē p̄sentis uitæ tp̄a, quæ non perpetuis sint subiecta laboribus.

De Mure qui cum Fele amicitiam contrahere uolebat. LXVII.

Mures complures in cauo parietis commorantes, contēplabant̃ Felem, quæ in tabulato capite demisso, & tristi uultu recumbebat, Tunc unus ex eis hoc aīal inquit, benignum admodū, & mite uidet̃. Vultu enim ipso sanctimoniā quādam p̄tert, uolo ipsum alloqui, & cū eo indissolubilem nectere amicitiā Quæ cū dixisset, & ꝓpi⁹ accessisset, a Fele captus, & dilaceratus est. Tunc cæteri hæc uidentes, secum dicebant. Non est profecto, non est uultui temere credendū. Hæc fabula innuit, non ex uultu, sed ex operibus hoīes iudicandos, cū sub ouilla pelle sæpe atroces lupi delitescant.

De Asino, qui Hero ingrato seruiuerat. LXVIII.

Asinus, qui uiro cuidā ingrato multos annos in offenso pede seruiuerat, semel ut fit dum sarcina præssus esset, & salebrosa incederet uia, sub onere ceciderat. Tūc Dominus implacabilis multis uerberibus surgere cōpellebat, pigrū aīal & ignauum nuncupans. At ille miser inter uerbera hæc secum dicebat. Infelix ego, q̄ ingratum sortitus sum Hærū. Nam quāuis ei multo tp̄e sine offensa seruiuerim, tamē nō uult hoc unum delictum tot meis pristinis beneficiis compensare. Hæc fabula, in eos conficta est, qui beneficiorū sibi collocatorum immemores, etiam minimam benefactoris sui in se offensam atroci pœna prosequuntur.

De Lupo suadēte Hystrici, ut tela deponeret. LXIX.

Lupus esuriens in Hystricem intenderat aīum, quē tñ q̄a sagittis undiq; munitus erat inuadere nō audebat. Excogitata aūt eū perdēdi astutia, illi suadere cœpit, ne pacis tpe tm̄ telorꝝ onus tergore portaret, q̄nquidem ne alii q̄dem sagittarii, nisi quū p̄lii tp̄s instaret, portarēt. Cui Hystrix aduersus Lupum inq̄t, semp p̄liandi tp̄s esse credēdū est. Hæc fabula innuit, uirum sapientem oportere aduersus inimicorum, & hostium fraudes semper esse munitum.

De Mure liberante Miluum. LXX.

Mus cōspicatus Miluū laqueo Aucupis implicitū, misertus est auis, quāuis sibi inimicæ, abrosisq; dēte uinculis, euolādi uiā ei fecit. Miluus tanti immemor bñficii ubi se solutū uidit Murem nil tale suspicantem corripiēs unguibus, & rostro lacerauit. Fabula indicat, malignos uiros huiusmodi gratias suis benefactoribus solere rependere.

De Cochlea petente ab Ioue, ut suam domum secum ferre posset. LXXI.

Quum Iuppiter ab exordio mūdi singulis aīalibus munera, quæ petiissent elargiret̄, Cochlea ab eo petiit, ut domū suam posset circūferre. Interrogata a Ioue, Quare tale ab eo munus exposceret, qđ illi graue, & molestū futurꝝ erat. Malo inquit tam graue onus ꝑpetuo ferre, q̄ quū mihi libuerit malum uicinum non posse mutare. Fabula indicat, malorum uicinitatem oī incommodo fugiendam.

De Herinacio Viperam hospitē eiiciente. LXXII.

Herinacius hiemē aduētare p̄sentiens, blāde Viperam rogauit, ut in ꝓpria illius cauerna aduersus uim frigoris locum sibi concederet, qđ quū illa fecisset Herinacius huc illuc se

prouoluens spinaꝝ acumine Viperá pũgebat, & uehemẽ ti dolore torquebat, Illa male secũ actũ uidens, qñ Herinacius suscepit hospitio blãdis eum uerbis, ut exiret orabat, quandoqdem locus ambobus esset angustus. Cui Herinacius exeat inquit, qui hic manere nõ põt. quare Vipera sentiens sibi locũ ibi nõ esse, illi cessit hospitio. Fabula indicat, eos in consortia non admittẽdos, qui nos possunt eiicere.

De Lepore sese Vulpi præferente ob pedum uelocitatem. LXXIII.

Lepus sese dignum reputabat, qui Vulpi præferret̃, quoniã longe illam pedũ pernicitate superabat. Tunc Vulpes. At ego inquit ingenium sum sortita præstantius, quo sæpius quam tu pernicitate tua canes eludo. Hæc indicat fabula, corporis uelocitatem, & uires, ab ingenio longe superari.

De Sene ob ĩpotẽtiã libidinẽ carnis reliq̃nte. LXXIIII.

Vir qdam sanctitate ꝑditus singulari Senẽ quẽdam admonebat, ut tandẽ uitiũ libidinis dimitteret, cui uehemẽter insudarat. Cui Senex obtẽperabo ĩqt pater sancte sanctissimis optimisq; admonitiõibus tuis. Nã usum Veneris admodũ mihi obesse sentio, & uirga amplius nõ arrigit̃. Fabula ĩdicat, multos non amore uirtutis, & dei, sed timore pœne, & impotentia consuetis uitiis solere desistere.

De Agricola, & Poeta. LXXV.

Agricola qdã ad Poetam accedẽs, cuius agros colebat, quũ eum inter libros solũ offendisset, interrogauit eũ, quo pacto ita solus uiuere posset. Cui ille, solus inquit tãtum esse cœpi, postq̃ te huc cõtulisti. Hæc indicat fabula, eruditos uiros, qui doctissimoꝝ uiroꝝ turba cõtinue stipantur, tũc

solos esse, quom inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ouis pelle īduto, q gregē deuorabat. LXXVI

Lupus ouis pelle indutus ouiū se īmiscuit gregi quotidieq; aliquam ex eis occidebat. Quod quū pastor animaduertisset, illū in altissima arbore suspendit. interrogantibus autē cæteris pastoribus cur Ouem suspendisset. aiebat, pellis q̄dem ut uidetis est Ouis, opa aūt erāt Lupi. Hæc indicat fabula, homines non ex habitu, sed ex operibus iudicādos, qm̄ multi sub uestimētis ouiū, lupina faciunt opera.

De Patre Filiū ad uirtutes frustra hortāte. LXXVII.

Pater qdam Filium uitiis deditū multis hortabaẗ uerbis, ut derelicta uitioꝝ uia, uirtutibus īuigilaret, quæ ei laudē, & decus erant parituræ. Cui Filius frustra inqt Pater me ad hæc facienda hortaris. Multos. n. ꝑdicatores (ut aiunt) audiui, q lōge te melius ad uirtutū hortabāẗ uiā. Nūq̄ tñ eoꝝ admonitiōibus obsecutus sum, Fabula indicat, uiros malignæ naturæ nullius hortatu a uitiis uelle desistere.

De Cāe oues dñi sui occidēte, a quo suspēsus ē. LXXVIII

Pastor qdā Cani oues suas dederat custodiendas, optimis illum pascens cibis. At ille sæpe aliquam ouē occidebat. Qđ quū pastor aīaduertisset, Canē capiēs eū uolebat occidere, Cui canis. Quid me inqt ꝑdere cupis qui sum unus ex domesticis tuis, īterfice potius Lupū, qui cōtinue tuo insidiatur ouili. Immo inqt Pastor te quā Lupū morte dignum magis puto. Ille. n. palā se meū hostē ꝓfiteẗ. Tu uero sub amicitiæ specie quotidie meū imminuis gregē. Hæc innuit fabula, longe magis puniēdos, qui sub amicitiæ specie nos lædunt, quam q aperte se nostros inimicos ꝓfitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante. LXXIX.

Aries quidã inter lanigeros greges erat, tãta cornuũ, & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim facileq; su pareret. Quare quũ nullũ amplius arietẽ iueniret, qui occursanti sibi auderet obsistere, crebris elatus uictoriis Taurũ ausus ad certamen ꝓuocare. Sed primo cõgressu quũ in taurinam frõtem arietasset, tã atroci ictu repercussus est, ut fere moriẽs, hæc diceret. Stultus ego quid egi? Cur tam potentem aduersarium ausus sum lacessere, cui me imparẽ creauit natura? Fabula indicat, cum potẽtioribus se nõ eẽ decertãdum.

De Vidua, & Asino uiridi. LXXX.

Vidua q̃dã cælibatum exosa nubere cupiebat, sed nõ audiebat, uerita uulgi irrisiones, q̃ maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias. Sed commater eius, q̃ cõtemnendæ eẽnt populi uoces, hac arte mõstrauit. Iussit enim asinũ albũ, quẽ uidua hẽbat uiridi colore depingi, & per oẽs urbis uicos circũduci. Quod dũ fieret, tãta admiratio ab initio oẽs iuaserat, ut nõ solũ pueri, uerũ ẽt senes hac re insolita moti asinũ animi gratia comitarẽt̃. Deinde quũ hmõi aĩal quotidie per urbem duceret̃, desierunt admirari. Itidẽ inq̃t ad Viduam, Cõmater eueniet tibi. Si.n. uirũ accepis p aliquot dies eris fabula uulgi, deinde hinc sermõ cõticescet. Hæc fabula indicat, nullam rẽ eẽ tanta dignã admiratione, q̃ diuturnitate tpis nõ desinat esse miraculum.

De Aquila Filios Cuniculi rapiente. LXXXI.

Aquila in altissima arbore nidulata Catulos Cuniculi, q̃ lõge inde pascebant̃, in escam pullorũ suoꝝ rapuerat, quam Cuniculus blãdis orabat uerbis, ut suos sibi filios restitue-

re dignaret̃, At illa eum, ut pusillum, & terrestre aĩal, & ad sibi nocẽdum impotẽs arbitrata eos in cõspectu matris un guib⁹ dilacerare, & pullis suis epulandos apponere nõ du/ bitauit. Tũc Cunicu lus filioꝝ morte cõmotus, hanc iniu/ riam minime ĩpunitam abire pmisit. arborẽ. n. q̃ nidũ sub/ stinebat, radicitus effodit, q̃ leui impulsu uentoꝝ ꝑcidẽs, pullos Aquilæ adhuc implumes & ĩuolucres in humũ de iecit, qui a feris depasti magnũ doloris solatium Cunicu/ lo ꝓbuerũt. Hæc indicat fabula, neminem potentia sua fræ tum imbecilliores debere despicere, quum aliquando in/ firmiores potentiorum iniurias ulciscantur.

De Lupo pisce fluuii maris regnũ affectãte. LXXXII

Lupus piscis erat in amne quodam, q̃ pulchritudine, magni tudĩe, ac robore cæteros eiusdẽ fluminis pisces excedebat. Vñ cuncti eũ admirabant̃, & tanq̃ regẽ ꝑcipuo ꝓsequeban tur honore. Quare in supbiam elatus maiorẽ prĩcipatum cœpit appetere. Relicto igit̃ amne, ĩ quo multos annos re gnauerat, ingressus est mare, ut eius regnũ sibi uendicaret, sed offendẽs Delphinũ miræ magnitudinis, q̃ in illo regna bat, ita ab illo insectatus est, ut aufugiens uix amnis hostiũ ingrederet̃. Vnde amplius non est ausus exire. Hæc fabu/ la nos admonet, ut rebus nostris contenti ea non appeta/ mus, quæ nostris uiribus sunt longe maiora.

De Oue Pastori conuitiante. LXXXIII.

Ouis conuitiabat̃ Pastori ꝙ nõ cõtentus lacte, qđ in usum suum filiorũq; ab ea mulgebat, insup illam uellere denuda ret. Tunc Pastor iratus filiũ eius trahebat ad mortẽ. Ecqđ inqt Ouis peius mihi facere potes? Vt te inqt Pastor occi/

dam, & lupis, canibusq; pniciã deuorandã. siluit Ouis maiora adhuc mala formidans. Hæc fabula indicat, non debere hoĩes ĩ Deũ excãdescere, si diuitias, si filios ipsis pmittat auferri, quũ ẽt maiora, & uiuẽtib⁹, & mortuis possit ĩferre supplicia.

De Auriga, & rota curr⁹ stridẽte. LXXXIIII

Auriga ĩterrogabat Currũ, q̃re Rota, quæ erat deterior strideret, quũ cæteræ idem nõ facerent. Cui Currus, Aegroti inqt semp morosi, & queruli esse consueuerunt. Hæc indicat fabula, mala solere hoĩes ad querimoniã semp ĩpellere.

De Viro amicos experiri uolente. LXXXV.

Vir quidam diues admodũ, & liberalis, magnã habebat amicoꝝ copiã, quos ad cœnam sæpissime inuitabat, ad quã libentissime accedebant. Volens aũt experiri, an in laborib⁹ & periculis sibi fideles essent, oẽs pariter conuocauit dicẽs obortos sibi inimicos, ad quos pdendos ire statuerat. Quare correptis armis secũ irent, ut illatas sibi ulciscerent̃ iniurias. Tunc oẽs præter duos sese excusare cœperũt. Cæteris igit̃ repudiatis illos tãtũ duos in amicoꝝ numero habuit, quos deinde singulari amore ꝓsecutus est. Hæc indicat fabula, aduersam fortunã amicitiæ expimẽtũ eẽ quã optimũ

De Vulpe carnẽ leporis Cani laudãte. LXXXVI.

Vulpes quum fugaret̃ a Cane, & iã iam esset capienda, nec ullam aliam euadendi uiam inuenire se posse cognosceret. Quid me inqt o Canis perdere cupis? cuius caro tibi usui esse non potest. Cape potius leporem illum (non procul enim Lepus aberat) cuius carnem suauissimam mortales esse cõmemorant. Canis igit̃ motus consilio Vulpis, omissa Vulpe, Leporem insecutus est, quẽ tñ ob incredibilem

eius uelocitatẽ cape nõ potuit, Paucis post diebus, Lepus conueniens Vulpẽ, uehementer eam accusabat (uerba.n. ei⁹ audiuerat) ꝙ se Cani demõstrasset. Cui Vulpes. Quid me accusas Lepus, quæ te tantopẽ laudaui? Quid diceres, si te uituperassem? Hæc ĩdicat fabula, multos mortales sub laudationis specie aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem a Ioue petentibus. LXXXVII.

Lepus, & Vulpes a Ioue petebant, Hæc ut calliditati suæ pedum celeritatem, Ille ut uelocitati suæ calliditatẽ adiungeret, quibus Iuppiter ita respondit. Ab origine mundi e sinu nostro liberalissimo singulis animantibus sua munera sumus elargiti. Vni aũt omnia dedisse, aliorum fuisset iniuria. Hæc innuit fabula, Deũ singulis sua munera ita esse æq̃li lance largitum, ut quisq; esse debeat sua sorte contẽtus.

De Equo inculto sed ueloci, & cæteris eum irridentibus. LXXXVIII.

Equi complures ad circenses ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter unum, quem cæteri, ut incultum, & ad huiusmodi certamen ineptũ irridebant, nec unquam uictorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, & dato tuba signo, cuncti e carceribus exiliere, tum demũ innocuit, quanto hic pauloante irrisus cæteros uelocitate superaret, Omnibus enim aliis post se longo interuallo relictis palmã assecutus est. Fabula indicat, non ex habitu, sed ex uirtute homines iudicandos.

De Rustico per uocem hædi ad iurisconsultum admisso. LXXXIX.

Rusticus q̃dam graui lite implicitus ad quendã iuriscõsultũ accesserat, ut eo patrono sese explicaret. At ille aliis negociis impeditus, renuntiari iubet se non posse nunc illi uacare. Quare abiret alias rediturus Rusticus. qui huic ut ueteri, fidoq; amico plurimũ fidebat, pluries rediens nunq̃ admissus est. Tandẽ hædũ adhuc lactentem, & pinguem secũ deferens, ante ædes iurisperiti stabat & hædũ uellicans illũ balare cogebat. Ianitor, qui ex præcepto Heri dona portãtes statim admittere solebat audita Hædi uoce, Ianuam ilico aperiens hoĩem introire iubet. Tunc Rusticus ad Hædum conuersus gratias inq̃t ago Hædule mi, q̃ tam faciles mihi has effecisti fores, Fabula indicat, nullas tam duras, difficilesq; esse, quas munera non aperiant.

De Adulescente ex coitu infirmo, & Lupo. XC.

Adulescens q̃dam uxorẽ duxerat, & ipsam quoq; adulescentulam formosam admodũ, & libidinosam, cuius effrenæ libidini dum satisfacere cupit, ita lumbos exhausit, ut paucis diebus macilentus fieret, & mortuo magis q̃ uiuo similis uideret. Non ingredi, non stare, non aliquod opus facere poterat. Ut senex q̃dam apricatione gaudebat. Dũ ergo in aprico stans loco, calore solis sese calefaceret, accidit, ut Venatores, qui Lupũ fuerant insectati, illac iter haberent, quos cũ Adulescens interrogaret, cur Lupũ non ceperãt, ob incredibilẽ inquiũt illius uelocitatẽ illũ assequi non potuimus. Tunc ait Adulescẽs, Vxorẽ ꝑfecto hic Lupus habere nõ debet, si.n. Vxori iũctus eẽt, nũq̃ tanta pedũ ꝑnicitate polleret. Hæc indicat fabula, neminẽ eẽ adeo robustũ, & fortẽ, quẽ nimiꝰ ueneris usus nõ ĩfirmũ, & debilẽ reddat.

De Sene Iuuenem poma sibi surripientem saxis deii/ ciente. XCI.

Senex quidam Iuuenem sibi poma surripientẽ, blandis ora bat uerbis, ut ex arbore descenderet, nec res suas uellet au/ ferre. Sed quum incassum uerba funderet, Iuuene eius æta tem ac uerba contemnente, non in uerbis tantũ inquit, ue/ rum etiam in herbis audio esse uirtutem. Herbas igit̃ uelle re, & in illum iacere cœpit. Quod Iuuenis conspicatus in uehementem risum effusus est, & Senem delirare arbitra/ batur, qui crederet eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc Senes omnia experiri cupiẽs. Quando inquit uerbo rum, & herbaꝝ uires aduersus raptorem meaꝝ rerũ nullæ sunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicũt eẽ uirtutem, lapidesq; quibus gremium impleuerat, in Iuuenẽ iacens, illũ descẽdere, & abire coegit. Hæc fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, q̃ ad armorum confugiat̃ auxiliũ.

De Luscinia cãtum Accipitri ꝓ uita pollicẽte. XCII.

Luscinia ab Accipitre famelico comprehẽsa, quom se ab eo deuorandam intelligeret, blande eum rogabat, ut se dimit teret, pollicita pro tanto beneficio ingẽtem mercedem sese relaturam. Quum aũt Accipiter eam interrogaret qd gra/ tiæ sibi referre posset. Aures inqt tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego inquit. Accipiter malo mihi uẽtrẽ de/ mulceas. Sine tuis enim cantibus uiuere, sine cibo uero nõ possum. Hæc fabula innuit, utilia iucũdis anteponenda.

De Leone Porcũ sibi sociũ eligẽte. XCIII.

Leo quũ socios asciscere sibi uellet, multaq; aĩalia sese illi ad/ iungere optarent. idq; precibus, & uotis exposcerent cæte/

ris scriptis cũ Porco solũ societatem uoluit inire, rogatus aũt cãm, Rñdit. Quia hoc aĩal adeo fidũ est, ut amicos, & socios suos in nullo quãtũuis magno discrimine unq̃ relinquit. Hæc fabula docet, eorum amicitiã appetẽdã, q aduersitatis tempore a p̃stando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibũ, & hospitiũ ab Ape petẽte. XCIIII.

Culex hiberno tpe quum, & fame, & frigore se peniturũ cõii ceret, ad apium accessit aluearia, ab eis cibum, & hospitiũ petens. Quæ si ab eis fuisset consecutus promittebat filios eaꝝ se artẽ musicã edocturũ. Tunc q̃dã Apis at ego inqt artẽ meam malo liberi mei discãt, quæ res a famis, & frigoris periculo eximere poterit. Fabula nos admonet, ut liberos nostros iis artibꝰ erudiamus, q̃ eos ab ĩopia ualeãt uẽdicare

De Asino Tubicine, & Lepore tabellario. XCV.

Leo rex quadrupedũ aduersus uolucres pugnaturus suorũ acies instruebat. Interrogatus autem ab Vrso quid ei Asini inertia, aut Leporis timiditas ad uictoriam conferre possent? quos ibi inter cæteros milites adesse cernebat. respondit, Asinus tubæ suæ clangore, milites ad pugnã cõcitabit. Lepus uero ob pedum celeritatem, tabellarii funget᷑ officio. Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua re nobis ꝓdesse non possit.

De Accipitribus inter se inimicis, quos columbæ pacauerant. XCVI.

Accipitres inuicẽ inimici quotidie decertabant, suisq; odiis occupati alias aues minime infestabãt. Columbæ illorum uicem dolentes, eos missis legatis composuere. Sed illi ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aues imbecilliores, & ma

xime columbas uexare, & occidere non desinebant. Tunc secum Columbæ q̃ utilior Accipitrum discordia q̃ cócor dia nobis erat? Hæc monet fabula, malorum inter se ciuiũ odia alenda potius, q̃ extinguẽda ut dum inter se digladiã tur, uiros bonos quiete uiuere permittant.

De Muliere ignẽ in Mariti domũ ferente. XCVII.

Vir quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis, quid sibi uellet facula illa, quam noua nupta ac censam e paterna domo effert. Rursusq; Mariti domũ ingressura accẽdit, & intro fert. Significat inquit, me hodie ignem e soceri mei ædibus ablatum in domũ meam inferre. Fabula significat, sæpenumero mulieres ignem quendã esse, qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato. XCVIII.

Prætor, q ꝓuinciã cui p̃fuerat expilauerat, repetundarũ dã natus fuerat. Quũq; ægre ablata restitueret, dicebat q̃dam e ꝓuincialibus, hic noster Prætor Mulieres imitat̃, q̃ fœtus cócipiẽtes mira uoluptate afficiunt̃: quũ aũt eos emittunt incredibili dolore torquẽtur. Fabula significat, aliena nó eẽ surripienda, ne illa deponere coacti mœrore conficiamur.

De Sene mortẽ differre uolẽte. XCIX.

Senex quidam Mortẽ, quæ eum e uita ereptura aduenerat, rogabat ut paululum differret, dum testamentum conderet, & cætera ad tãtum iter necessaria p̃pararet. Cui Mors, cur non inquit hactenus præparasti, toties a me admonit⁹? Et quom ille eam nunq̃ a se uisam amplius diceret, quum inquit nó æquales tuos modo, quoꝝ nulli fere iam restãt, uerũ ẽt, Iuuenes, pueros, infantes quotidie rapiebã, non te

admonebam mortalitatis tuæ? Cũ oculos hebescere, auditũ minui, cæterosq; sensus in dies deficere, corpus ingrauescere sentiebas, nonne tibi me ꝓpinquam esse dicebã? & te admonitũ negas. Quare ulterius differendũ nõ est. Hæc fabula ĩdicat, ita uiuẽdũ, quasi mortẽ semꝑ adesse certamus.

De Auaro sacculũ numoꝝ alloquente. C.

Vir qdam auarus, qui ingentẽ aureorũ aceruum male partũ relicturus moriebatur, interrogabat sacculum numorum, quem morienti sibi iusserat afferri, quibus uoluptatem eẽt allaturus. Cui sacculus hæredibus inquit tuis, qui numos a te tanto sudore quæsitos in scortis, & conuiuiis ꝓfundẽt, & dæmonibus, qui animam tuã æternis suppliciis mãcipabunt. Hæc indicat fabula, stultum esse in iis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem sint allatura tormentum.

FINIS.

Petri pauli Phantini de tradotio in hecatomytion consumatissimi Viri Laurẽtii Abstemii Maceratẽ. tetrasticõ.

Quod nemus hesperidum panchaia bactra sabæi,
Helisium quod hẽt, quod tagus, astur arabs,
Cuncta tuo Abstemi nascuntur sponte uireto.
Cuius habent siliquæ seria, non apinas.

Ioannis Antracini Maceratẽ. in hecatomythion clarissimi Viri Laurentii Abstemii Maceraten. tetrasticon,

Doctiloquos aliis scriptis superare latinos
Quære sumus lepidis græcia docta pares.
Te Xanthi seruus technis celebrauit amœnis.
Non minus Abstemii nos decorauit opus.

Laurentius Abstemius magnifico ac strenuo uiro. D. Angelo Griphoni equiti aurato. S. P. D.

Cogitanti mihi Vir magnifice cui potissimũ dono darẽ hũc Apologorꝝ libellũ, quẽ ut aliũ a me supioribꝰ annis editũ, & illustri Principi Octauiano dedicatũ Hecatomythiũ de nũero fabularꝝ nũcupaui, tu non hoc mõ, uerꝝ ẽt maiori dignus munere occurristi, nõ qa utroq; parẽte clarissimo ortus sis (multi. n. generosis orti parẽtibꝰ, & a maiorꝝ uirtutibꝰ degenerãtes dedecori suis fuere) Nec qa amplas diuitias et opes possides, multi. n. locupletissimi indocti, ĩcultiq; sũt, quos Diogenes ille Sinopæus oues aureo indutas uellere nũcupabat. sed qa ut multorꝝ, & Benẽtis nostri pcipue sermõe accepi, ita oĩ uirtutũ gñe fulges, ita literas & literatos amas, ut maiorꝝ tuorꝝ gloriã nõ mõ æques, uerꝝ ẽt superes. Diuitiis uero nõ ĩcũbis, ut Draco ille puigil, q aurea mala seruabat, sed eas ad liberalitatẽ confers, & hoc famis tpe, ne hoĩes inedia peant, multorꝝ succurris ĩopiæ. Cæteras uirtutes tuas laudo, & admiror, hoc aũt pietatis opꝰ qbꝰ laudibꝰ efferre debeã, nõ inuenio. Sed tu nõ hoc facis, ut humanã gloriã cõseqris, nõ. n. hic mercedẽ recepturus es. Nõ ĩ eorũ nũero reponẽdus es de qbꝰ Virgilius. Aut q diuitiis soli incubuere reptis. Nec ptẽ posuere suis, q̃ maxĩa turba ẽ. Merito igit̃ te potissimũ elegi, cui hãc meã inscriberẽ lucubratiũculã, mei in te amoris, & obseruãtiæ testẽ. Tu uero p tua hũanitate hoc exiguũ Abstemii tui munus læto aĩo, & serena frõte suscipe, nõ rẽ, sed dãtis aĩum, uolũtatẽq; cõsiderãs. Vale ex urbe Fanestri, pridie Cal. Maii. M. D. V.

M. Grũnii Corococtæ porcelli testamentum.

Marcus Grũnius Corococta porcellus testamentũ fecit. Quoniá manu mea scribere non potui, scribẽdũ dictaui, Magirus Cocus dixit: ueni huc euersor domi, soli uertiator, fugitiue porcelle, & hodie tibi dirimo uitá. Corococta porcellus dixit. Si qua feci, si qua peccaui, si qua uasella pedibus meis cõfregi, rogo dñe Coce uitá peto, & cõcede roganti. Magirus Cocus dixit. Transi Puer, affer mihi de cogna cultrũ, ut hũc porcellum faciá cruentũ. porcellus cõprehẽdit a famulis, ductus sub die. xvi. Calendas lucerninas, ubi abũdãt cymæ, Clybanato, & Piperato cõsulibus. & ut uidit se moriturũ esse, horæ spatium petiit, & Cocum rogauit ut testamentũ facere posset, Clamauit ad se duos parẽtes, ut de cibariis suis aliquid dimitteret eis, qui ait Patri meo uerrino lardino delego dari glandis modios. xxx. & Matri meæ Scrofæ delego dari lalluginis modios. xl. & sorori meæ Quirinæ, in cuius uotũ interesse non potui, delego dari hordei modios. xxx. Et de uisceribus meis. Dabo sutoribus setas. Rixoribꝰ capitinas, Surdis auriculas, Causidicis, & uerbosis linguá, Bubulariis intestina, Esiciariis femora. Mulieribus lũbulos, Pueris uesicá, Puellis caudá, Cinædis mũsculos. Cursoribus, & uenatoribꝰ talos, Latronibus ungulas, Et nec noiando Coco legato dimitto popiná: & pistillũ, quẽ mecũ attuleirá de tebeste usq; ad terrestre liget sibi collum de reste. & uolo mihi fieri monumẽtum ex literis aureis scriptũ. M. Grunnius Corococta porcellus uixit annos. Dcccxcix. &. vi. mẽses q̃ si semis uixisset. mille annos implesset. Optimi amatores mei uel cõsules uitæ. rogo uos, ut cũ corpore meo bñ faciatis, bñ condiatis de bõis cõdimẽtis nuclei, pipis, & mellis, ut nomẽ meũ in sempiternũ noiet. Mei dñi, & cõsobrini mei, q in meo testõ interfuistis, iubete signari. lardio signauit, ofellicus signauit, Cincinatus signauit, lucanicus signauit, tergillus signauit, Celsanus signauit, Nuptialicus signauit. Explicit testamentum porcelli sub die. xvi. Cal. lucernarias Clybanato & piperato consulibus.

DE DIVITE petente a fortuna, ne plures sibi daret diuitias. Fabula. I.

Ir qdam admodũ diuitiarũ, & opum suarũ pertesus mendico hoĩ centũ aureos obtulerat, si ad fortunam suã accedẽs, quæ in remotis orbis partibus morabat̃ eã noĩe suo rogaret, ne plures diuitias sibi cõcederet. Pauper lõgi itineris labore deterritus, primo abnuit. Sed quõ deinde consilii penitens se iterũ polliceret̃, Diues non plus q̃ nonaginta dare uelle se dixit. Pauper hanc paruam tanti laboris mercedẽ ratus renuit primo, sed quom paulopost nonaginta peteret. Diues uix ut octoginta daret, poterat adduci. Sed quom Mendicus hunc quoq; numerũ recusaret, postea uellet, semper Diues ex numero oblato decem detrahebat, donec ad denarium numerum puenisset. Mẽdicus tandem qui centum recusarat aureos, inopia urgente aureis decem acceptis ad Fortunam se cõtulit, multis eã rogans precibus, ne in Diuitem plures uellet conferre diuitias, quæ illi molestæ, & graues admodũ erant. Sed in se potius uellet esse benigna, qui a teneris annis in perpetua uixerat inopia. Tunc Fortuna constitui inquit Diuiti illi, qui te misit etiam nolenti duplicare, immo triplicare diuitias. Te autem in summa mendicitate perpetuo uiuere faciam. Decem aũt quos accepisti aureos, nunquam habuisses, nisi tunc arctissimus me opp̃ssisset somnus. Fabula indicat, Fortunam infelici homini semper aduersam, Fortunato autem etiam nolenti semper esse propitiam.

De Vidua, q̃ opariũ suũ sibi cõiugio copulauit. II.

Vidua q̃dã cõquerebat̃ cum Operario, quem ad fodiẽdum

agrũ cõduxerat,qd oĩ auxilio destituta non posset & uiri & mulieris pariter offm̃ sustinere. Tunc Operarius eã hortari cœpit,ut uiꝝ accipet,q bonã,magnãq; ptẽ oneris ei demeret,pollicitusq; ẽ se eam sibi matrimonio copulatuꝝ, si eũ tali offõ idoneũ iudicaret. Tũ Mulier nõ ulterius cũctãdũ rata,quũ hũc ad op⁹ maritale admodũ aptũ arbitraret̃, fac inqt,qcqd uis deinde(erat.n.hora prãdii)comedemus. Operarius & hmõi cõfabulatiõe,& uiduæ forma ad uenerem incitatus,siluano auspice matrimoniũ cõsumauit. pq; agro Viduã fodere cœpit. Fabula indicat, quam facile humanæ mentes uenerea uoluptate capiantur.

De Viro deflente Vxorem,qui tamen ostendit statim aliam superducere uelle. III.

Vir qdã paup defunctæ Vxoris mortẽ multis lachrymis & q̃relis psequebat̃ se miseꝝ & infelicẽ uocitans, qui tã pbæ Mulieris esset consortio destitutus,utq; suum in uxorẽ testaret̃ amorẽ,dicebat in morẽ turturis cõpare priuati,in ppetuo cælibatu uelle permanere. Inter lamẽtãdum aũt cernẽs qd mulieres q̃ ad curandũ funus cõuenerant, ueste nimiũ sumptuosa defunctam ĩduere uolebant̃. Quid facitis inqt stultæ? Cur tam p̃tiosam uestẽ pdere uultis? Quid alia uxor,quam ducturus sum,feret? Tũc oẽs,q aderant,ĩter luctus,& lachrymas uix risum poterãt cõtinere. Qui.n.paulo ante cælibẽ uitam agere uelle se dixerat. nũc de alia uxore cœperat cogitare. Fabula indicat,difficile eẽ animi ægritudinem uerborum simulatione cælare.

De Sacerdote,q qnq; uestales p̃gnantes fecerat. IIII.

Sacerdos qdam spectatæ admodũ uitæ ab Ep̃o uenerabili ui

ro monasteriũ custodiendũ, curãdũq; accepat, in quo qnq; mulieres Deo dicatæ iuuenes, sed nõ multũ pudicæ erãt inclusæ. Sed qm̃ mentes quoq; terreæ libidine superant, infelix uir nõ cogitans cui faceret iniuriam, illaꝝ forma, ac illecebris delinitus, intra anni circulũ qnq; ex illis filios ꝓcreauit. Quod quom Antistes audisset, ira & furore succensus accersitũ ad se sacerdotẽ uehemẽter ĩcrepuit, ꝑfidum, & sacrilegum hoĩem nuncupans, q tẽplũ spiritus sancti eẽt ausus uiolare. At ille rubore suffusus, quũ se aliter defendere nesciret. Domine inqt, qnq; talẽta tradidisti mihi, ecce alia quinq; superlucratus sum. Quo dicto tam faceto ꝑmotus Episcopus homini ueniam dedit. Fabula indicat, peccata quum ratione nequeant, urbanitate diluenda.

De Episcopo, qui sacerdoti ignouerat numos armatos afferenti. V.

Episcopus qdã pecuniæ quam salutis animæ cupidior, Sacerdotem quẽdam, qui grauissimũ quoddã scelus ꝑpetrarat, cõdẽnare decreuerat. At ille cui p̃sulis sui erat auaritia nota, lancẽ aureis plenã, qbus imago regis armati erat impressa, Ep̃o dono dedit. Tunc Antistes Constituerã inquit te omnino perdere. Sed quis posset tot armatis obsistere? Inuitus te cogor absoluere. Fabula indicat, nullum scelus eẽ tã deforme, qđ uir auar⁹ pecũiæ magnitudine nõ cõdonet.

De Psitaco admirante cur maior honor alibi, quam in patria sibi exhiberet. VI.

Psitacus ex oriente in occidẽtẽ delatus ubi huiusmodi aues nasci nõ cõsueuerũt, admirabatur sese in maiori pretio, & honore haberi, q̃ in natali cõsueuisset solo. Nã caueã ebur

neã argẽteis cõtextã uirgis incolebat, suauissimisq; alebat cibis, q̄ cæteris auibus occidẽtalib⁹, q̄ neq; forma, neq; ĩ exprimẽdis hũanis uocib⁹ erãt ĩferiores, nõ cõtingebat. Tũc Turtur ĩ eadẽ cauea cõclusus, hoc inq̄t, Nulla ẽ admiratõe dignũ. Nulli.n.in patria meritus honor exhiberi solet.

De Aq̄la ĩ pulchritudine se cæteris auib⁹ p̄ferẽte. VII.

Aquila se in pulchritudine cæteris auib⁹ p̄ferebat, cũctis hoc uerũ esse affirmãtibus. Pauo autẽ secũ dicebat. Nõ pẽnæ te formosam, sed rostrũ & ungues efficiũt, quoꝝ timore nulla ex nobis audet tecũ de formositate certare. Fabula ĩdicat a multis res potentioꝝ, nõ tam ueritate, q̄ timore laudari.

De Testudine ab Aquilla in altũ sublata. VIII.

Testudo ægre ferẽs se in locis humidis, & cõuallibus assidue cõmorari, Aquilã rogauit, quã audierat ita alte uolare, ut maximos terraꝝ tractus posset longe, & late despicere, ut se in altũ tolleret, uñ ipsa quoq; montes, & ualles, cãpos, & æquor eodẽ tp̄is momẽto posset intueri. Quod quũ Aquila prompte fecisset, eam ex alto demisit, unde cadẽs humi illisa, & confracta est. Fabula monet, ne quis se altius extollere uelit, quam eius conditio, aut natura patiatur.

De Cane aduersus Lupum Asino non opitulante, q̄a sibi panem non dederat. IX.

Canis molossus nõ mõ ad Lupos, sed ẽt ad Vrsos expugnãdos ualidus, cũ Asino, q̄ saccũ panibus plenũ ferebat, lõgũ iter fuerat ingressus. Inter eundũ aũt oborta fame, Asinus pratum offendens, large uentrem uirentibus herbis impleuit, Canis aũt Asinũ rogabat, ut aliquãtulum panis sibi daret, ne periret inedia. At ille non solũ panem nõ dabat, sed

canē irridēs illi ut secū herbas pasceret, cōsulebat. Interim Lupū aduenietē Asinus cōspicatus, Canē rogabat, ut sibi eēt auxilio. Cui Canis, Tu mihi iqt cōsuluisti, ut aduersus famē herbas pascerē. Ego quoq; tibi consulo, ut aduersus Lupū te ferratis calcibus tuearis. Hæc quō dixisset abiēs ingratū comitē, & raptoris sui mox cibū futurꝝ ī pugna deseruit. Fabula indicat, qui indigētibus expetita nō pstat, auxilia ab aliis quoq; necessitatis tēpore solere destitui.

De Paupe flēte ruinā dom⁹ ubi thesaurū inuenit. X.

Vir qdā pauper nihil hēbat pter domū ruinā minātē, tibicinibusq; suffultā, quā ab agro rediēs quō ruētē offendisset, nec hēret, unde eā reficeret, uehemēter angebat', magnoq; heiulatu, & clamore cūcta cōplebat. Inter lamētandū autē cernit urnulā æneā, q̄ multos iā annos in pariete obstrusa latuerat, inter rudera, & saxa iacentē, quā quū substulisset, apertamq; aureis plenā inuenisset, heiulatu & clamore cōpressis, uehemēti gaudio affectus est. Fabula indicat, sæpenumero id nobis utile esse, qđ dānosum putabamus.

De Vulpe orāte foramē dom⁹ mō dilatari mō cōtrahi. XI.

Vulpes īgressura domū Rustici, ubi gallinas audierat, foramē p quod trāseūdū erat, dilatari cupiebat. Sed rursus quū raptā gallinā ferēs īde fugeret, & latratū canis audiret deos precabat', ut cani foramē eēt angustū ne inde posset exire. Fabula indicat, mortales p cōmodis suis uota mutare.

De Olea tarde, & cucurbita cito crescentibus. XII.

Olea admirabat' Cucurbitam iuxta se natam breui tantum creuisse, ut se esset lōge altior, q̄ annos q̄plurimos in eodē fuerat loco. Sed quō aduētante hieme Cucurbita exaruis/

ſet, minime inquit Olea, cito creſcentibus eſt inuidẽdum, quibus tam citus eſt paratus interitus. Fabula indicat, nimium feſtinata non eſſe diuturna.

De Pecunia potius ad malos, quam ad bonos accedente. XIII.

Pecunia interrogata a Virtute cur potius ad malos quã ad bonos accederet, Quia boni inqt mentiri, peierare, uſurã facere, & alios ſpoliare te magiſtra nõ didicerũt. Hæ.n. res ad ſeſe me trahere ſolẽt. Tũc Virt⁹ malo inqt diſcipuli mei in pauptate degãt, quã ſeſe his uitiis cõtaminẽt. Vtriſq;.n. cito moriẽdũ ẽ. Boni in terraꝝ orbe gloriã relinqntes ſempiternã, ad cæleſtia regna ſubuolabũt. Mali aũt merita notati infamia relictis opibus ſuis ad tartara ima deſcẽdẽt. Fabula monet, diuitias turpiter nõ cõgregãdas, q̃ amatorib⁹ ſuis hic infamiã, poſt mortẽ aũt ſint daturæ tormẽtum.

De Bubone dicẽte Aquilæ filios ſuos cæterarũ auiũ filiis eſſe formoſiores. XIIII.

Aquila in cõcilio auiũ dixerat, cæteraꝝ auium filios, qui magis formoſi eẽnt in aulicos eligere. Et quũ certatim quæꝗ ſuos offerret. Bubo Regina inqt noſtra, meos accipe, qui cæteros pulchritudine ſuperant. qua forma inqt Aqla ſũt filii tui? Qua ego ſum Bubo rñdit. Tũc cũctæ aues ſunt uehemẽti cachinno cõmotæ. Fabula ĩdicat neminẽ natũ adeo deformẽ, qui parẽtibus ſuis non uideat̃ eſſe formoſus.

De Vulpe in Puteũ delapſa quæ Lupum rogabat, ut inde eam ſubduceret. XV.

Vulpes in puteũ delapſa, & iã iã ſubmergẽda rogabat Lupũ in putei margine exiſtẽtẽ, ut demiſſo fune illĩc eã educeret,

Cui Lupus quõ inq̃t istuc decidisti? Nõ est nũc ait Vulpes istud narrãdi tp̃s. Quũ me hinc subduxeris, tibi ordine cũcta narrabo. Fabula indicat, quõ periclitãtibus celeri auxilio opus est, supuacuis uerbis tp̃s non esse terendum.

De Fele, quæ Murem, & caseum comedit. XVI.

Vir qdam magnũ ac pulcherrimũ in capsa caseũ hẽbat, quẽ Muscul⁹ edebat. Ex cõsilio ergo amici Felẽ illuc clausit, q̃ occiso Mure totũ caseũ comedit. Fabula ĩdicat, eos nõ adhibẽdos custodes, q nõ min⁹ quã hostes nobis nocere pñt.

De lauto Leonis cõuiuio, nõ oĩb⁹ aĩalib⁹ grato, XVII.

Leo epulũ opipare apparateq; cæteris brutis aĩalibus exhibebat, in quo gallinæ, turdi, & hmõi auiũ, carnes ptim assæ, partim elixæ erant. Hoc cani, feli & cæteris aĩalibus carniuoris gratũ admodũ erat. Cætera ãt q̃cũq; herbis, ordeoq; uescunt̃ hmõi conuiuiũ ut insipidũ dãnabãt. Fabula indicat, quã difficile sit uariæ uulgi uoluntati satisfacere.

De Viro de morte patris pisciculos sciscitãte. XVIII.

Vir qdam doctus ad cõuiuium cuiusdã Principis accitus, & in ultimo loco discũbere iussus, quum cæteris cõuiuis magni pisces, sibi aũt minutuli apponerent̃, nullũ edebat. Sed singulos ori prius, deinde aurib⁹ admouẽs, tãq̃ aliqd ab eis scitaturus in patinis ĩtegros, & illæsos reponebat. ĩterrogatus a magistro conuiuii cur hoc faceret, meus inquit pater ante hoc biẽniũ his in regiõibus naufragio periit. nec qd de eius cadauere factũ sit, postea scire potui. Scitabar ergo ab his pisciculis, an aliqd de eo scirẽt. Verũ hi eo tpe nõdũ se natos fuisse rñdẽt. Quare maiores interrogãdi eẽnt. Princeps audito tam lepido dicto ipsi quoq; maiores iussit ex/

h[a]beri, semperq; eum postea inter pcipuos cõuiuas habuit. Fabula indicat, apud literarũ inopes doctis uiris non tã doctrinam, q̃ facetias, & urbana dicta prodesse.

De Cane pluuiam timente, quia feruenti aqua fuerat excoctus. XIX.

Canis q̃dam quoties pluebat domo egredi non audebat. Interrogatus ab alio cane cur hoc faceret. Quia inq̃t quõdã feruẽti aqua excoctus sum. Fabula indicat, grauia mala expertis leuissima quæq; timori esse.

De Viro, q uicino cõuitiante uesicã cõcutiebat. XX.

Vir q̃dam prudẽs mitis ac tranq̃lli ĩgenii hẽbat uicinũ maledicũ, iurgiorũ amantẽ, q eũ quotidie cõuitiis, & maledictis ad iram ꝓuocabat. Vt igit̃ illius petulantiam, & ꝓcacitatẽ retunderet, quoties eũ cõuitiantem audiebat, nil rñdebat. Sed uesicam uento plenam, in q̃ fabas cõcluserat, cõcutiebat, cuius sonitu illũ erubescere, & a conuitiis desistere cõpellebat. Fabula indicat, maledictis, & stultis uiris minime respõdendum, ne eis similes iudicemur.

De Asino, qui porco inuidebat. XXI.

Asinus porco, qui sub eodem erat dño, plurimum ĩuidebat, q̃d oĩs laboris exps, uariis nutriret̃ cibis, ĩ diesq; pinguior fieret, ipse autem plurimum laboris sustinens duris paleis aleretur. Vnde macilentus effectus uix ingredi posset. Sed ubi uidit contubernalem suum ad lanienam trahi ut occisus hoĩum eẽt cibus, aliquantulum recreatus. At at inq̃t, hinc illa in nutriendo porco hominum diligentia. O quã melius est Asinum esse quam porcum. Fabula indicat, iis quos felices putamus, minime inuidendum, quum illa ad

umbrata felicitas sæpe multis sit causa miseriis.

De Muliere ob turdos uerberata. XXII.

Vir quidam iracundus emens merulas dederat Vxori coquendas dicens, Coque hos turdos, cui uxor Merulæ sunt non turdi. Quod aūt maritus cōtēderet eē turdos, nec uxorē possset inducere, ut turdos eē assentiret, plurimis eā uerberibꝰ affecit. Exacto āt anno, quō dies certaminis illuxisset. Mulier uerbeꝝ memor, hæc ē inqt illa dies, q̄ me supiori anno ob illas maledictas merulas tā male tractasti. Adhuc inqt Vir negare audes illos fuisse turdos? & quom rursus Mulier Viro nō cederet, iterū uapulauit, sicq; quotannis eadē die redeunte uapulabat. Fabula indicat, stultum esse aduersus potentiores se ob minimam rem uelle contendere.

De Viro, qui experiri uoluit mentem uxoris. XXIII.

Vir qdā callidus expiri cupiens animū uxoris, quæ sæpenumero dicere solebat, adeo uiri amorem sibi infixum, quod si optio daretur, mariti uitam sua morte redimeret, super nudos utriusq; pedes stupam igne succensam decidere permisit. Tunc Mulier dolore affecta amorisq; oblita mariti a suis tantū pedibus ardentem stuppam excussit. Fabula uiros admonet, ne mulieribus fidem adhibeant, quom maritos magis quam se ipsas amare testantur.

De Opilione, q inter canes Lupū aluerat. XXIIII.

Opilio reperiēs Catulum lupi domū tulit, eūq; inter canes ouiū custodes aluit, q ubi adoleuit, oues occidere, canesq; ut una secū comederēt edocere. Quod Opilio aīaduertēs Lupū qdē occidit, canes tñ ut ab ouiū cæde tēperarēt, non poterat prohibere. Tūc Pastor secum. Merito plector, ut

qui lupũ canibus immiſcui, qui eos oues occidere docuit.
Fabula ĩdicat, bonoꝝ mores maloꝝ cõſuetudine corrũpi.

De Filio Hortulani puncto ab Vrtica. XXV.

Fili⁹ Olitoris pũctus ab Vrtica q̃ paternis in hortis creuerat, conq̃ſtus ẽ Patri, qđ herba domeſtica ne heri q̃dẽ ſui filio pepeciſſet. Cui Pater Fili inq̃t, huic innatũ ẽ oib⁹ eãdẽ eẽ. Fabula ĩdicat, uiꝝ natura malignũ ne a domeſticoꝝ q̃dẽ iniuriis abſtinere.

De Gallo Vulpinã pellẽ fugiẽte. XXVI.

Gallus a Vulpe captus magna difficultate illius manus euaſerat. Hic paulopoſt uiſa Vulpis pelle ueheměter territus fugiebat, q cũ a cæteris irrideret̃ auib⁹, qđ inani timore cõcuteret̃. Si inter Vulpis ungues, ut ego inq̃t, fuiſſetis, pedũ ueſtigia, nedum pellẽ illius timeretis. Fabula indicat, e magnis periculis elapſos, quæq; minima formidare ſolere.

De Paſtore gregẽ ſuũ aduerſus Lupũ hortãte. XXVII

Paſtor, qui magnũ capraꝝ ouiũq; gregẽ hẽbat, uidẽs gregẽ ſuũ quotidie Lupi eſcam fieri, ac minui, oues & capras cõgregans longa eas oratione hortatus eſt ne uellent Lupũ formidare, quom eſſent, numero plures, & cornibus, q̃bus Lupus careret inſup armatæ. Sed uellẽt unanimiter, & auxilio mutuo ſeſe ab illius impetu, & furore defendere, promittens ſe quoq; eis nõ defutuꝝ. Illæ hac oratiõe animatæ ꝓmittũt, iurantq; ſe nequaq̃ Lupo ceſſuras. Quũ aũt paulopoſt Lupus aduẽtare nũtiaret̃, tanto timore affectæ ſũt, ut nullis Paſtoris uerbis poſſent a fuga cohiberi. Tũc Paſtor ſecũ ĩpoſſibile ẽ inq̃t mutari poſſe naturã. Fabula indicat, hoĩes nã ignauos, ac meticuloſos ñ ſolũ cõſpectu, ſed ẽt hoſtiũ fama terreri: nullaq; ducis oratõe ad uirtutẽ accẽdi.

De Apro Asinũ ad certamẽ ꝓuocante. XXVIII.

Aper Asinum ad certamen ꝓuocãs, sperabat se uictorẽ fore, quod longiores, acutioresq; sibi, quam aduersario dentes essent, Sed quom Asino ꝓpinquasset, ferratis pedibus percussus, cecidit semimortuus. Paulopost ad se reuersus. Nõ istinc me lædi inqt credebã. Fabula ĩdicat, uiꝝ prudẽtẽ oĩa explorare debere, unde ab aduersario possit offendi.

De Viro, qui Vxori se ouũ peperisse dixerat. XXIX.

Vir qdam experiri uolẽs, an Vxor cõmissa tegeret. Vxor inquit magnum portẽtum, & silentio dignum mihi hac nocte contigit (cum illa.n.cubans hoc dicebat) qđ enarrarẽ, si a te nõ efferri arbitrarer. Veꝝ nõ audio, qa mulieres rimaꝝ plenas, & hac illac pfluẽtes audeo. Cui Vxor nõdũ me per nosti mi Vir, q ex aliarũ ingeniis me iudicas. Potius mortẽ mihi paterer inferri, quam aliqd cõtra tuam uolũtatẽ efferrem, idq; iureiurando cœpit affirmare. Tũc Maritus quasi uerbis illius fidẽ haberet, peperi inqt hoc ouũ (dormitũ.n. ꝓficiscẽs ouũ secum attulerat). Sed caue si me ames, ne cui hoc dicas. Tute.n.nosti quanto dedecori mihi eẽt, si ex uiro gallina factus dicerer. Mulieri tarde admodũ nox discedere uisa est. Vix ergo aurora rutilante, cõmatrẽ cõueniẽs narrat maritum duo oua peperisse. Illa uero alteri muleri, compatrem suum, tria oua enixum esse. Quid multis moror? Anteq̃ sol occideret, p totam urbem uulgatũ est hunc hominem ad.xl.oua peperisse. Fabula indicat, quæ taceri uolumus, nulli mulieri esse dicenda.

De Sacerdote, qui turdos puero suo assandos dederat. XXX.

Sacerdos gulæ deditus decem Turdos pingues ueru infixos Puero suo assandos dederat, dicẽs oport ere ab illo oẽs ad unum edi, si in cinerẽ deiceret. Quõ paulopost rediisset (fuerat.n.ad q̃dã negocia expediẽda ꝓfectus) repperit Puerum heiulãtem. Qui interrogatus cur fleret, rñdit, qa non potuisset nisi nouẽ comesse. quũ in cinerẽ decidessent, rogaretq;, ne aliũ tũc eẽ cogeret, qm̃ satis supq; satis uenter sibi turgidus eẽt. Sacerdos irritatus quũ Pueri amẽtia, tũ qa se cœna priuatũ cõspiciebat, educto extra limẽ domus Puero oñdit ei tres uias dicens, elige quã uis, hic pnoctaturus non es. Fabula indicat, amentes seruos domi non habẽdos.

De Ficedula Turdũ in fertiliorẽ locũ ducẽte. XXXI.

Ficedula per locũ quẽdã desertũ iter faciens repperit Turdũ labruscæ uuis & siluestriũ arboꝝ baccis uictitãtẽ, apud quẽ hospitata, hortata est eũ, ut relicto tam sterili, & deserto loco, secũ pergeret. Se.n. ducturã eum in regionẽ suauissimis uuis, ficis, & oĩ pomoꝝ amœnitate refertã. Quõ autẽ Turdus illius Consiliis obsecutus, in locũ a ficedula prædictũ peruenisset repperit cibos adhuc suauiores quam illa ꝓmiserat. Sed quom uideret non nullas aues uisco ĩplicitas, alias laqueis captas, cõplures retibus irretitas, & mille ĩsidias, ac dolos auibus tensos, uale Ficedulæ dicẽs antiquã in patriã rediit, ubi usq; ad decrepitã ætatẽ abſq; ullo ĩsidiãtiũ metu uitã tranqlle ꝓtraxit. Fabula indicat, lõge melius eẽ tenui, & agresti uictu qete uiuere, quã lautis, & opiparis epulis ĩter uitæ discrimina.

De Viro auaro moriẽte. XXXII.

Vir auarus moriẽs, quom tunc demum intelligeret, nihil secum laturum, uertit se ad amicos & ꝓpinquos, quos præ-

sentes cernebat dicẽs. Discite a me, qui omne uitæ tempus struendis opibus incubui, ne nimium studeatis congregare diuitias. Ex tot enim terræ iugeribus, & tam ꝑtiosis uestibus, quas tanto sudore paraui, quinq; pedum fossam, & linteamen unum, quo mortuus tegar possidebo. Fabula indicat, stultum, & miserum esse tãtam coaceruandis opibus operã impẽdere, q̃ uelimus nolimus breui sũt relinq̃ndæ.

De Grammatico docente Asinum. XXXIII.

Grammaticus q̃dam gloriabatur adeo in arte sua se excellẽtẽ esse, ut si digna daretur merces, non modo pueros, uerum etiam asinos docere profiteretur. Princeps audiens hominis temeritatem interrogat eum, an si quinquaginta ei daret aureos, intra decennium docere Asinũ confideret. Rñdit uir impudens non recusare se ab eo interrimi, si hoc spatio temporis Asinus ille legere, & scribere nesciret. Amici hoc audientes admirabant̃, increpabantq; hominem, qui non mõ rem arduam atq; difficilem, uerũ etiã impossibilẽ facere ꝓmisisset, timebantq;, ne exacto hoc tpe a Principe occideret̃, q̃bus ille respõdebat. Anteq̃ hoc tp̃s elabat̃, aut Asinus morietur, aut Princeps, aut ego. Fabula indicat, in periculo constitutis moram sæpe auxilio esse solere.

De Lupo, qui se religioni addixerat. XXXIIII.

Lupus in seniũ deductus, cum nõ amplius uenari posset, sese religioni addixit, sumptoq; monachi habitu, cibũ hostiatim mendicabat. Reprehensus ab alio Lupo, q̃d uis inq̃t faciam? dentes deciderunt, currere non ualeo. Quare aliter uiuere posse diffido. Fabula declarat, multos hoĩes religioni sese addicere, quia aliter uitam degere nequeunt.

De Morione crucifixũ ꝓ turibulo afferēte. XXXV.

Sacerdotes cõplures in quoddā tēplũ ad solénia celebranda cõuenerant, ubi turibulũ nõ erat. Miserunt ergo morionē quēdā ad aliud tēplũ ꝓpinquũ, ut inde turibulũ afferret, q ꝓfectus, quũ quid esset turibulum nesciret, crucifixum ligneũ quē ibi forte offendit. humeris tollēs attulit Sacerdotib⁹, q ridētes, quũ nõ crucifixũ, sed turibulũ uelle dicerēt, At ego inqt Fatuus, nihil ibi hoc magis tribulatũ inueni. Fabula indicat, res pagēdas fatuis nõ cõmittendas.

De Serpente saxo oppresso. XXXVI.

Serpens ingenti oppressus saxo, rogauit Virũ illac iter habētem, ut a se onus amoliret̃, pollicitus ingentē se illi Thesaurũ, si hoc faceret, daturũ. Quod quũ Vir mitis fecisset, non mõ ꝓmissa nõ soluebat, sed hoiem morte dignũ esse dicebat. Dũ ita cõtēderent, accidit, ut Simius illac trãsiret, q iudex, & arbiter electus, non possum inqt, inter uos tãtas cõponere lites, nisi uidero prius quo pacto Serpens sub saxo stabat. Quom ergo Vir Serpenti saxũ imposuisset, inqt Simius ingratũ aĩal sub saxo relinquēdũ censeo. Fabula indicat, ingratos hoíes nullo dignos esse beneficio.

De Viro lapidato, qui resurrexit. XXXVII.

Vir qdam lapidibus occisus a populo, resurrexit, q interrogatus a quodã, qd sibi in ea lapidatiõe molestius fuisset, nihil inqt lapide, quē qdã iecit, quē mihi amicũ eē credebã, q̃uis nõ fuerim illo ꝑcussus. Fabula indicat, mala q̃ ab amicis inferunt̃ grauiora uideri, q̃ q̃ nobis inferunt inimici.

De Vulpe capta, & a Gallo prodita. XXXVIII.

Vulpes Rustici laqueis, cuius plurimas gallinas occiderat,

capta

capta rogauit Gallũ, a quo solo uisa fuerat, ut aut cultellũ, quo laqueũ scinderet, sibi afferret, aut Hero nihil diceret, quoad dentibus laqũm abrupisset. Gallus utrũq; pollicit° dñm ꝓpere adiens, narrat Vulpem casse detineri, quem claua armatum ad se perdendam uenientem Vulpes conspicata. Infelix ĩquit, & stulta ego, quæ credidi Gallum mihi fidum fore, cuius tot uxores occideram. Fabula indicat, iis quos insigniter læsimus nunquam fidendum.

De Vulpe gallinas metu canis ĩuadere ñ audẽte. XXXIX.

Vulpes cohortẽ gallinaꝶ nocte ĩuadere nõ audebat metu canis, quẽ apud eas ꝑnoctare cognouerat. Sed quom eas alio migrasse, ut cũ nõ nullis aliis gallinis degerẽt, intellexisset, ubi canis nõ erat, uoti cõpotem se fore rata, illuc se cõferẽs ad unã oẽs occidit. Fabula indicat, melius eẽ bonũ, & strenuũ uicinũ, quã ignauos cõsanguineos hẽre ꝓpinquos.

De Gallinæ pullo matri non obsequente, unde a Miluo raptus est. XL.

Gallina pullos cõplures hñs uehemẽter extimescebat, ne sibi a Miluo surriperent᷑. Vñ sæpe eos sub ala uiso Miluo congregans, ab inimica alite tutabat᷑. Sed q̃dã die Miluũ ad se accedẽtẽ cõspicata, filios cõuocauit, q oẽs ꝓpere ad uocem Matris currẽtes salui facti sunt, uno dũtaxat excepto, qui Matris uoce cõtẽpta, dũ granũ tritici eẽ cupit, per aera curuis unguibus a sæua aue raptus est. Fabula indicat, q parentum impio nõ obsequũt᷑, in maximas calamitates ĩcidere.

De Lupo in fossam lapso, & Vulpe irridẽte. XLI.

Lupũ in fossam lupariã delapsum Vulpes cõspicata irridebat, & circũ oras, & fossæ marginẽ lætabũda saltitabat, sto-

lidũ aĩal illũ appellãs, qui hoĩum fraudes nõ aĩaduertisset. Dũ sic ergo lasciua gestiret subsidẽs terra eã traxit in pceps quã delabẽtẽ Lupus cõspicatus, maximũ inqt nũc mortis meæ solatiũ ad manes feram uidens Vulpẽ, q̃ me irridebat. mecũ pereũtẽ. Fabula indicat, illoꝝ calamitatibꝰ nũq̃ insultandum, quom in easdẽ nos quoq; incidere possimus.

De Lupo oues inuadere uolente sed ĩpedito. XLII.

Lupus, & leo cõtracta ĩter se amicitia uictũ q̃ritabãt, quũ Lupus audito ouiũ balatu cõfide inqt amice. Cibus iam aderit. Secutus ergo ouiũ uocẽ quom ad ouile puenisset, repperit illud optime munitũ, & canes ꝑpe dormiẽtes. Reuersus igit̃ ad Leonẽ, Non placet inqt mihi, qđ in p̃sentia edamus oues. Macilentæ admodũ. n. sũt. Sinamus eas pinguescere, redituri, quõ fuerint pingues effectæ. Fabula eos arguit, qui impediti neqd faciant se noluisse argumentant̃.

De Vulture a canibꝰ capto ob p̃dã nõ dimissã. XLIII.

Vultures duo cadauer depascẽtes duo ingentia carnis frusta absciderãt, q̃ unguibus ꝑ aera ferre decreuerãt, quõ subito canibus aduẽtãtibus, alter eoꝝ demissa sua parte cadaueris heiulãs statim e canũ cõspectu ꝓcul abiit, Alter p̃dæ ĩtẽtꝰ, dũ ptẽ suã dimittere cũctat̃, a canibus captus ẽ, q dũ se iã iã moriturum uideret, heu inquit me miserum, & infelicem qui paruæ uoluptatis causa, tot uitæ uoluptates amittam. Fabula indicat, nimiam acquirendi cupiditatem sæpenumero auaris attulisse perniciem.

De Olitore, qui talpam occidere uolebat. XLIIII.

Olitor Talpã capiens, eam interimere uolebat. Cui illa, ne occidas inqt mi Here me famulam tuam, tã pulchra pelle

cōtectā,& hortulos tuos gratis fodiētē. Non me rn̄dit Olitor his blādulis delinies uerbis,quō me ĩuito hortulos meos,ut dicis fodiens herbas omnes,ut te ipsam pascaris radicitus eruas,& me ad inopiā redigas. Fabula indicat, in cunctis rebus uoluntatem hominum esse spectandam.

De Viro diuite,& Viro literato. XLV.

Vir qdā diues sed illiterat⁹, Virꝝ doctū, sed inopē deridebat, ꝙ ipse sua industria multas diuitias congregasset, quom ille qui tanta doctrina pollebat, maxima inopia premeret. Cui ille nil mirum,quom tu opibus coaceruandis,ego uero doctrinæ comparandæ,quæ longe diuitiis præstat, incubuerim. Hinc inter diuitem,& literatū orta cōtentio, utrū doctrina an gaza præstantior esset, componi non poterat, quō uterqꝫ multos fautores haberet,sed plures diues. Tandem hoc pacto compertum est doctrinam gaza præstātiorem esse. Discordiis ciuilibus ambo solū mutare compulsi, quom nihil secum e suis fortunæ bonis ferre potuissent,in aliam urbem se cōtulerunt,ubi Vir literatus magna ad docendum mercede conductus in magno pretio, & honore habebatur. Qui uero diues fuerat,panem hostiatim petere coactus inopia confessus est,se sua opinione deceptum. Fabula indicat,fortunæ bona, qm̄ huc & illuc transeunt, ab animi bonis quæ propria & perpetua sunt lōge supari.

De Vulpe capta a Cane dū se mortuā simulat. XLVI.

Vulpes simulās se defunctam, ut aues ad se tanq̄ ad cadauer accedētes ĩterciperet,luto oblita in quodam agro resupina iacebat expectans cornices,coruos,& hmōi rapaces uolucres,quas deuoraret,quū superueniens Canis eam mordi-

cus captam cœpit dentibus lacerare. Quod illa aĩaduertẽs, digna inqt patior. Nã dũ fraudib⁹ aues cape studeo, ab alio ipsa capta sum. Fabula indicat, q̃ aliis insidias moliunt̃, moleste ferre nõ debere, quõ ipsi quoq; ab aliis capiunt̃.

De Vrso, qui uxori oculum eruit. XLVII.

Vrsus dũ forte cũ uxore rixaret̃, oculũ illi eruit. Sed postea pœnitens tanto dolore affectus est, ut ungues sibi mordic⁹ p̃ciderer. Deinde quom inter loquẽdũ diceret, præ suo in Vrsam amore, se ꝓpriis armis exuisset. Quid inquit Vxor istud luscæ mihi nunc ꝓdest? Anteq̃ oculum mihi erueres istud faciendũ fuit. Fabula indicat, post illatas iniurias serã esse pœnitentiam, quom facta infecta fieri non possint.

De Leõe irato cõtra Ceruũ lætũ morte Leaenaæ. XLVIII.

Leo oẽs q̃drupedes ad defunctæ uxoris exeqas honestãdas inuitarat. Cũctis igit̃ aliis mortẽ reginæ ĩeffabili dolore ꝓseqũntibus, solus Ceruus, cui illa filios eripuerat, exps doloris nullas lachrymas emittebat. Quod Leo pcipiẽs accersitum ad se Ceruũ, ut illũ perimeret, interrogat, Cur nõ cũ aliis reginæ mortẽ fleat. Cui ille fecissem inqt, nisi me hoc facere ꝓhibuisset. Aduenienti.n. mihi felix ei⁹ aĩa ad elisias sedes ꝓficiscẽs apparuit dicẽs, eius discessum nõ lugẽdum, quom ad amœna uireta Fortunatoꝝ nemoꝝ, sedesq; beatas ꝓficisceret̃. Hæc leo audiẽs lætatus est, Ceruoq; ueniã dedit. Fabula indicat, uiri prudentis offĩm esse interdũ fingere, & sese a potẽtium furore honesta excusatiõe tutari.

De Patrefamilias succẽsente cani ob gallinas raptas. XLIX.

Paterfamilias oblit⁹ harã, in q̃ Gallinæ pnoctabãt, claudere. quõ mane surrexisset, repperit oẽs a Vulpe occisas, & abla

tas eẽ. Indignatus igit͛ in Canẽ, tanq̃ malũ rerꝝ suarꝝ custo/
dẽ, multis illum afficiebat plagis. Cui ille si tu inqt, cui gal
linæ oua, & pullos pariebãt in occludẽdo hostio neglig͠es
fuisti, qd mirꝝ, si ego alto sopore oppressus Vulpẽ uenĩẽtẽ
nõ sensi, q nulla ex illis emolum͠ta pcipiebã. Fabula ĩdicat,
haud unq̃ sperãdũ diligẽtẽ fore familiã, cuiꝰ pater familias
negligẽs fuerit. De Delectore militum. L.

Delector qdã missus a Duce suo ad milites deligẽdos, q re/
bus bellicis magis idonei uiderent͛, inter cæteros quẽdam
eligere uolebat, pcera statura, & q aspectu ipso præ se fere/
bat strenuũ bellatorẽ. Tũ ille falleris inqt o Delector. Nõ
sum enim is q uideor. Fabula indicat, ex ipso corporis ha/
bitu homines non esse iudicandos.

De Vulpe Gallinã incubantem occidere uolẽte. LI.

Vulpes rustici cuiusdã domũ ingressa, repperit in nido Gal
linã ouis incubãtẽ, q̃ eam rogabat dicẽs. Ne me obsecro in
p̃sentia occidas macilentã. Expecta paululũ dũ pulli mihi
nascãt͛, quos ut tenellos absq; dẽtiũ dolore eẽ poteris. Tũc
Vulpes nõ essem inqt inter Vulpes numeranda, si nũc esu
riens spe pullorꝝ, q nõdũ nati sunt paratũ omitterẽ cibum.
Dẽtes ualidos gero q quãlibet durissimã carnẽ molere cõ/
sueuerũt. Hæc dicẽs, gallinã deuorauit. Fabula indicat, eũ
amentem esse, qui incerta spe maiorꝝ rerꝝ p̃sentes omittit.

De Cane, q societatẽ cũ Asino aduersus Lupũ iniuit. LII.

Canis molossus cognoscẽs se Lupo cũ quo magnas exerce/
bat inimicitias imparẽ, statuit aliquẽ sibi sociũ asciscere, ut
mutuo auxilio Lupũ superet. Videns aũt Asinũ Lupo uo
caliorẽ, maiorẽ, clitellisq; uelut thorace armatũ, magnasq;

pilas podice cũ magno tonitru emittẽtem, ratus est eũ stre nuum eẽ bellatorẽ. Quare contracta societate Lupũ ad pugnam ꝓuocauit. Sed ubi ad primum lupi cõspectũ Asinũ fugiẽtem uidit, nilq; aliud quã incõditos clamores, & magnos uẽtris crepitus edentẽ, ipse quoq; fugiẽs sociũ in ipsa pugna deseruit pabulũ Lupo, uulturibusq; futuꝝ. Fabula indicat, stultos esse, q hoĩum uirtutem ex uerborum, ampullositate, & corporis proceritate diiudicant.

De Lupo gregem aggresso, quom ibi duo Canes eẽnt inter se pugnantes. LIII.

Lup⁹ ex alta specula cõtẽplatus Canes geminos gregis ouiũ custodes inter se pugnantes & sese mutuis morsibus dilacerantes, spẽ concepit posse tuto oues inuadere. Magno igit̃ impetu in oues delatus, quũ unã oppido pinguẽ rapuisset concite fugiebat, Canes id cõspicati omissa domestica pugna Lupum fugiẽtẽ assecuti tantis illũ affecere uulnerib⁹, ut uix posset euadere. Cum aũt mox ab alio Lupo interrogaret̃ cur solus gregẽ eẽt adort⁹, ubi tã ualidi erãt ꝓpugnatores, domestica inqt pugna decept⁹ sum. Fabula ĩdicat, qđ inimicitiæ externoꝝ, discordes ꝓpinquoꝝ aĩos recõciliare solẽt.

De Asino, q obiẽs uinũ effudit. LIIII.

Vir qdã paup, cui ꝓter uini doliũ, & asinũ nihil erat, filiã unicam cuidã spopõderat adolescẽti, paulũ nescio qd pollicit⁹ dotis, quã ex uini & asini pretio (cõstituerat. n. hæc uenũda re) cõtrahere posse arbitrabat̃. Sed seqnti, q̃ spõsalia facta sunt nocte Asinus obiit, & ĩter moriẽdũ fracto calcibus dolio uinũ effudit. Fabula ĩdicat, nullã ĩ reb⁹ caducis spẽ hñdã.

De Arundine nidulum ab auicula petente. LV.

Arundo ægre ferebat, quō cæteræ nō solum arbores, uerū ēt herbæ interdū nidos auiū sustinerēt, se eo honore priuari. Rogauit ergo auiculam quādā, ut in ipsa nidificaret. cui illa facerē inqt, nisi instabilitati tuæ diffiderē. Nolo. n. filiorū meoꝝ domū in fundamēto tam instabili collocare. Fabula īdicat, res nostras uiris instabilibus minime cōmittēdas.

De Pica Cuculum pro accipitre fugiēte. LVI.

Pica inter arboꝝ frondes delitescētē Cuculū cōspicata, Accipitrē esse suspicata est. Quare cōcite fugiebat. Quod nonnullæ aliæ aues, q̄ ꝓpe aderant, intuitæ, Picā irridebant qd̓ pro accipitre Cuculum fugeret, qb⁹ illa malo inqt, a uobis irrideri, quam ab amicis fleri. Fabula indicat, melius eē inimicis ridendi, q̄ amicis flendi præbere materiam.

De Seruo qui Asinum heri e rupe deiecit. LVII.

Seruus cuiusdā agricolæ Asinū dn̄i sui ex alta rupe p̄cipitem dedit. ne quotidie huc: & illuc agere cogeret̄, mētitusq; est dn̄o illū sponte sua se deiecisse. Ob hoc Dn̄s Seruum compellebat omnia humeris suis ferre, q̄ an̄ Asinus portabat. Quod Seruus neq̄ aīaduertens, male inquit mihi cōsului quom innocentem cōseruū meū peremi, q me tāto labore leuabat. iuste nūc plector. Fabula indicat, insipientes dum mala a se amoliri uolūt, sæpe incidere in grauiora.

De Porco post mortē gratiā dn̄o referente. LVIII.

Porcus criminatus ab ouibus, qd̓ dn̄o a quo tanta pascebat̄ diligētia, nullam referret gratiā, quō ipsæ lac lanā agnosq; illi præberent mortuus inqt referam. Non ab re me nutrit. Fabula indicat, quod nemo absq; spe premii laborē subit.

De Merula Miluum extimescente. LIX.

Merula suspiciēs Miluū magno ambitu aera circinātē, ingē/
tesq; heiulatus edētē, uehemēter exterrita est, Cui Turdus
ne trepida soror inqt Tātos pugnæ apparatus, totq; minas
in exiguū murē, aut in pullū gallinaceū tandē effundet. Ca
uendum nobis est ab accipitre, cuius prius ungues quā uo
cem sentire solemus. Fabula indicat, magis quietos, & taci/
tos homines, quam minaces, & uerbosos extimescendos.

De Gallis inter se pugnantibus. LX.

Galli duo ut eo℞ mos est, inter se de ducatu Gallina℞ acerri
me certabant. Qui supior in pugna fuerat, ala℞ plausu, uo
cisq; cātu se uictorē fuisse significans, uenere, & ocio emar/
cuit. Victus aūt a cōspectu gallina℞ ꝓfugiēs cū cornicibus
& pauonibus sese quotidie pugnando exercebat, inferēdi
uitādiq; ictus artē ediscebat, q ubi se satis instructū uidit, re
diens aduersariū ad pugnā ꝓuocatū nullo negocio supera
uit. Fabula indicat, nihil æque milites eneruare, quā nimiū
ueneris usum desuetudinemq; pugnandi.

De Viro benefico, qui in latrones inciderat. LXI.

Vir beneficus, & in cūctos liberalis peregre ꝓfectus īcidit in
latrones, q circūstantes quū eū interimere uellent, exclama
uit unus ex eis. Ne interficiatis hūc, uirū bonū, & de me be
nemeritū. Quippe q me nō solū olim benigne suscepit ho/
spitio, ue℞ ēt ægrotū fouit, medicoq; curandum tradidit.
Quibus uerbis moti socii, illum illæsum abire pmiserunt.
Fabula īdicat, quoad possumus bn̄ficia in cūctos cōferēda.

De Cane qui occidit filium domini. LXII.

Vir qdam diues uenandi studio mirifice deditus cōplures ca
nes alebat, quo℞ unus filiū dn̄i morsu īterfecit. Dn̄s ira pci

citus nõ solũ homicidam,ue℞ ẽt omnes alios iussit occidi. Tunc ait unus ex eis. Vnus peccauit,& cuncti plectimur. Fabula indicat,unius malignitatem sæpe multis obesse.

De Agricola icto ab ape. LXIII.

Agricola ictus ab ape admirabat̃ ut ex eodẽ ore succus tam suauis,& stimulus tanti doloris exiret. Rñdit Apes. Quo beneficentior sum,eo maiori odio ꝓsequor mihi inferentes iniuriam. Fabula indicat. Quo magis homines benefici sunt,eo minus iniurias tolerare.

De Capra prohibita a Cane hortũ intrare. LXIIII.

Capra esuriẽs hortũ quẽdã,ubi uirẽtia uiderat olera,intrare cupiebat. Sed Canis molossus,quẽ Olitor custodẽ apposuerat non ꝑmittebat,minitans ei mortẽ,si pedẽ introferre tentaret. Cui Capra. Quid inqt me eẽ ꝓhibes, q̃ tibi nulli sũt usui? Nulla rñdit Canis rõne hoc facio. sed qa ita mihi insitũ ẽ a natura. Fabula exprimit naturã auaro℞, q multis reb⁹ abũdãt,qb⁹ neq; ipsi fruunt̃ neq; alios frui patiunt̃.

De Hydro Ranam deuorare uolente. LXV.

Hydrus in quadã palude Ranã ꝑseq̃bat̃,quẽ quõ illa euadere nõ posset,cõuersa dicebat. Ne me deuora Hydre,q̃ nulli unq̃ nocui. Cui Hydrus,clamor tuus inqt,minæq;, qb⁹ die noctuq; obstrepis,te maleficũ aĩal eẽ testant̃. Quod aũt nõ noceas, impotẽtia cã est,dẽtes.n.nõ habes. Fabula indicat,multis non animum nocendi,sed uires deesse.

De Iuuene ducturo Vxorem rogãte amicos ut pro se orarent. LXVI.

Iuuenis qdã despõsurus uxorẽ quõ interrogaret̃,an eã uellet,cõuertit se ad amicos,& ꝓpinquos,q ibi aderãt,dicens.

Quid ut muti siletis? Cur nō Deū, ut me hodie adiuuet, oratis? Si enim sternutātibus Deum adesse precamur, ubi nullum est periculum, quanto nunc magis ꝓ me orare debetis, cui tantum uidetis imminere discrimen. Fabula indicat, ducentes uxorem maxima adire pericula.

De Viro decrepito arbores inserente. LXVII.

Vir decrepitæ senectutis irridebat a Iuuene quodā, ut delyrus, quod arbores insereret, quaꝝ non esset poma uisurus. Cui Senex. Nec tu inqt ex iis, quas nūc inserere paras, fructus fortasse decerpes. Nec mora. Iuuenis ex arbore, quā surculos decerpturus ascenderat, ruens collum fregit. Fabula indicat, mortem omni ætati esse communem.

De Claudo primum accubitū occupante. LXVIII.

Claudus quidam ad nuptias īuitatus in primo discubuit loco. Sed magister cōuiuii eū inde detrahēs in ultimo collocauit dicēs. Sedes nulla dat̃ præter quā sexta trocheo, alludēs ad hūc pedē, cui duæ syllabæ dispares sunt ut illi pedes erāt, & qui in ultima metri heroici locatur sede, ut ille ima conuiuii parte dignus erat. Fabula indicat, primos accubitus non occupandos, ne irrideamur inde detracti.

De Viro q thesaurū cōpatre cōscio abdiderat. LXIX.

Vir qdā admodū diues thesauꝝ in silua infoderat, nemine ꝑter cōpatrē cui plimū fidebat, cōscio. Sed quō paucis post diebus ad eū uisendū accessisset, repperit effossum, atq; ablatū. Suspicatus igit̃ id, qd̃ erat a cōpatre sublatū, eū cōueniēs uolo īqt cōpater mi mille aureos ubi thesauꝝ abdidi, adhuc infodere. Cōpater cupiēs plura lucrari retulit, reposuitq; thesauꝝ. quem quom uerus dominus paulopost ac

cedés repperiſſet,ſecũ domũ tulit,cõueniẽſq; cõpatrẽ inqt fidifrage ne ſumas inanẽ laborem,ut ad theſaurũ accedas, Amplius enim non inuenies. Fabula indicat,q facile ſit uirum auarum ſpe pecuniæ decipere.

De Leone a Vulpe edocto,ut poſſet e uinculis exire. LXX.

Leo cõpheſus laqo totis uiribus uincula dirũpere conabat. Quo aũt maiori conatu laqueũ trahebat,eo arctius detinebat. Vulpes illac iter hñs,quõ hoc eẽt intuita, Nõ uiribus inqt mi Rex iſtinc euades,ſed ĩgẽio. Relaxãdus.n. laqus, & diſſoluẽdus,nõ trahẽdus eſt. Quod quom Leo feciſſet, ſtatim ſoluto laqueo quo erat aſtrictus liber euaſit. Fabula indicat,ingenium uiribus longe eſſe præſtantius.

De Pſitaco ob artem exprimendi uerba humana honorato. LXXI.

Pſitacus in aula regis degẽs interrogabat a cæteris auibus,qd ita in magno haberetur honore? Quibus ille, Quia inquit exprimendi humanas uoces artẽ edoctus ſum. Fabula nos admonet,ut bonas & liberales ediſcamus artes,ſi uolumus ubiq; clari honorabileſq; haberi.

De Philoſopho cynico,qui percuſſori ſuo argẽteum dedit. LXXII.

Philoſophus cynicæ ſectæ ĩ iurgio colapho pcuſſus nõ ſolũ cõmot⁹ nõ ẽ,ue℞ ẽt pcuſſorẽ argẽteo numo donauit. Qđ quom oẽs q aderãt admirarent, dicerentq; eũ dignũ iterũ cædi,neſcitis nunc inquit,quid egerim. Scietis aũt poſtea. Haud lõgo poſt tempore percuſſor ille uolens quendam alium cædere(ſperabat enim aliquid fortaſſe lucrari)lethale uulnus accepit. Mortẽ igit ſibi ĩminere ſentiẽs,Quan-

to melius inqt mihi fuisset colapho a cynico repeuti, quã numo et aureo donari. Fabula indicat, delinqntibus impunitatẽ peccãdi potius quã pœnã interdũ nocuisse.

De Boue cornua a Deo petente. LXXIII.

Bos ægre ferebat uires inermes sibi a natura datas qm̃ armis carebat, q̃ uiribus potiora putabat. Rogauit ergo Iouẽ, ut sibi cornua cõcedere dignaret. Quod quũ impetrasset. statim uoti sui eũ cœpit pœnitere. Nã quũ iermis liber esset, a neminecq; capi posset, natis cornib⁹ laqueo cõprehensus ad arãdũ ducebat. & ĩmẽsos labores subire cogebat. Fabula ĩdicat, nihil a deo petẽdũ, nisi qđ ille nobis ꝓfutuꝝ ĩtelligit.

De Sene a filio eiect⁹ a domo, q duo lĩtea petiuit. LXXIIII.

Vir qdam decrepitæ senectutis domo eiectus a Filio in xenodochio degebat. Cõspicatus aũt Filiũ illac iter habentẽ. eũ rogauit, ut saltem duo lintea ex rebus suis, quas tãto sudore parauerat, sibi mitteret, q tandẽ paternis ꝑcib⁹ motus imperat filio suo puerulo, ut expetita ad auum lintea ferret. Puer sagax. & tali dignus patre unũ tãtũ tulit. Increpitus aũt a parẽte, quod nõ duo, ut iussus erat attulisset. seruo inquit alterum tibi, ut quum decrepitus in xenodochio deges illud tibi mittam. Fabula indicat, qua mente in parẽtes sumus, eadẽ liberos nostros in nos futuros.

De Puero discere nolente. LXXV.

Puer osor literaꝝ ĩ ludũ literariũ a patre deductus, nullis magistri blandiciis induci poterat, ut primã Alphabeti ꝓferret literam. Tũ Præceptor aperi os inqt. Quod huius literæ, exigit enuntiatio. Ille uero hiabat, sed absq; uoce. Præceptor uidens laborem suũ irritum (neq; enim puerulum

ac nouitiũ uerberãdũ censebat) iubet eũ inter condiscipu/
los sedere, eos monẽs ut illi ꝑsuadeãt hãc uel saltem literã
efferre. Tũ cõdiscipuli ꝓ uirili qsq; eũ hortari dicentes. Est
ne tantus labor .a. dicere? At puer uersutus. Nõ est inqt ar/
duũ dicere .a. sed si .a. dicerẽ, uellet ut .b. discerẽ, & c, Nõ erit
ea uis præceptori patriq; ut discam. Fabula indicat, nolen/
tes discere a nemine posse compelli.

De Oue capta a Cane uociferante quod a Lupo capta non faciebat. LXXVI.

Ouis cõprehẽsa a Cane gregis custode maximos edebat he
iulatus, capta aũt a Lupo nullã emittebat uocẽ. Interroga
ta a Pastore cur ita faceret, molestius inqt mihi est a Cane,
qui mihi custos & amicus eẽ debet lædi, quã a Lupo, quẽ
natura perpetuũ mihi genuit inimicũ. Fabula indicat, gra/
uiores nobis domesticorum, quam externoꝝ esse iniurias.

De Pauone a milite pennis spoliato. LXXVII.

Pauo apud Militẽ, q galeã multis Struthionis pẽnis ornaue
rat, gloriabat̃ se multo pulchriores pẽnas hẽre, utq; id ueꝝ
esse approbaret, caudã ĩ giꝝ explicuit, Miles illaꝝ pulchri
tudine illectus auẽ capiẽs eã tanto priuauit ornatu, conũq;
galeæ insigniuit. Tũc secũ Pauo me miseꝝ & stultũ inqt, q
tam ꝑtiosas res raptori oñdi, quas occultare debebã. Fabu/
la id cat, ꝑtiosaꝝ reꝝ ostẽtatõe multos ad rapinas cõcitare.

De Turdo per uiscum capto. LXXVIII.

Turdus uisco capt⁹ ab Aucupe se ipm afflictabat dicẽs. Non
tm̃ mortis dolore excrutior, q̃tũ qđ meæ res me perimũt.
Aiunt .n. uiscũ ex turdoꝝ stercore ꝓcreari. Fabula indicat,
hoĩes tũc uehemẽter cõmoueri, quũ rebus suis intereũt.

De Auaro poma marcescẽtia comedẽte. LXXIX.

Vir auarus plurima pulcherrimaq; poma collegerat, q̃lia in hortis Alcinoi, & hesperidũ fuisse poetæ fabulãt, q̃ ita pce bat, ut nisi corrũpi ĩcipent, eẽ nõ auderet. Hui⁹ filius oppi do liberalis sodales suos ad pomaria sæpe ducebat dicens. Accipite ex his q̃ uultis oĩa, pter marcescẽtia. Illa.n.pater meus ĩ secũda mensa semp sibi iubet afferri. Huic pcepto il li libenter obtẽperabant. Fabula indicat, hoĩe auaro nihil eẽ miserius, q aliis custodit, quæ ei deus fruenda cõcessit.

De Auaro nimis agros custodiente. LXXX.

Vir qdam extremæ auaritiæ emit pdia admodũ feracia, & oĩ fructiferaꝝ arboꝝ gñe referta, q̃ priori dño ãplissimos fru ctus reddebãt, q̃uis ĩmunita eẽnt, & cunctis uiatorib⁹ puia. Rat⁹ igit nouus Dñs si meli⁹ coleret, & diligẽti⁹ custodiret uberiores fruct⁹ se inde captuꝝ, optĩe colere cœpit, & dẽsis ueprib⁹, ac parietib⁹ clausit, custodesq; diligẽtes apposuit. ueꝝ post hãc tã diligẽtẽ custodiã agri paꝝ fruct⁹ illi redde bãt. Cõsult⁹ aũt Deus uñ hoc accidisset, ita rñdit. Ipe mali tãti cã es, q sæpib⁹ agros, Parietibusq; arctis obstructos un diq; suas. Multa dedi quõdã. qa m̃lti multa petebãt, Vni fuit ager tibi nũc. cur tãta reqris? Fabula indicat, liberali ui ro deũ m̃lta largiri, quo multoꝝ ĩdigẽtiæ ualeat subuẽire.

De Malo arbore ingentia poma pcreante. LXXXI.

Malus arbor Oleam irridebat, qđ exiguas pcreasset baccas, quũ ipsa ingẽtia, & q̃ uix sui rami ferrent, mala pduxisset. sed uehem̃ti exorto uento, quũ pomoꝝ onere, tũ ui turbi nis, & poma fere cuncta ceciderunt, & rami cõfracti sunt, Olea aũt illæsa pmãsit. Tũc secũ Malus quãto inqt melius

mihi fuiſſet minores fœtus edidiſſe. Fabula indicat, nos de bere modicis rebus eſſe contentos. quũ amplæ opes, & ni/ miæ diuitiæ, ſine ingenti periculo nequeant poſſideri.

De Muliere a Viro uerberata, quæ ſe mortuam ſimu/ labat. LXXXII.

Mulier q̃dã a uiro multis uerberib⁹ affecta, ſe mortuã ſimu/ labat, quo marito timorẽ ĩcuteret. Retẽto. n. anhelitu ĩmo bilis reſupina iacebat. Vir ſagax, & mulieris fraudũ ñ igna rus, beſtia inqt mortua pelle nudanda ẽ, arreptoq; cultro a pedib⁹ pellẽ diripere cœpit. Vxor ſentiẽs quorſum ſua ten deret ſimulatio pedem retrahens ilico reſurrexit. Fabula ĩ/ dicat, quod uiro prudẽti fruſtra muliebres tendũt inſidiæ.

De Miluo, & Accipitre apud Aquilam de præſtantia contendentibus. LXXXIII.

Miluus cũ Accipitre apud Aquilã de pſtãtia certabat, dicẽs ob corpis magnitudinẽ ſeſe illi pferendũ. Cõtra Accipiter nõ ſtaturã, ſed uires ſpectari oportere dicebat. Tunc Aqla ite ait uenatũ, & uter ueſtrũ digniorẽ mihi attulerit pdã eũ pſtãtiorẽ iudicabo. Quũ ãt Miluus exiguũ murẽ. Accipi ter uero colũbã apportaſſet. inqt Aqla q̃to colũba maior ẽ mure, tãto Accipitrẽ Miluo pſtãtiorẽ eẽ pnũtio. Fabula ĩ/ dicat, ex operũ, nõ corpoꝝ magnitudine hoĩes metiẽdos.

De Inſano ſapientiam uendente. LXXXIIII.

Inſanus qdã urbes pagrãs alta uoce clamabat ſapientiã ſe ha bere uenalẽ. Cuidã aũt oblato argẽteo eam petẽti colaphũ incuſſit, lõgũq; filũ dedit, dicẽs eris ſapiens, ſi quouſq; hoc filũ ptendit ab inſanis & furioſis abfueris. Fabula indicat, nullum cum inſanis habendum eſſe cõmercium.

De Porcello, & testamento patris. LXXXV.

Porcellus mortẽ parentiũ igẽti clamore deflebat. Sed quũ lectis testamẽti tabulis, magnũ glãdis aceruũ, multosq; farinæ modios sibi relictos cognouisset, obticuit. Rogat⁹ cur nõ ampli⁹ fleret, farina inqt, & glãdes os mihi occluserũt. Fab. idi. ãplas hæreditates hæredũ dolori facile finẽ ĩpõere.

De ouib⁹ ĩmoderate segetẽ depascentib⁹. LXXXVI.

Agricola conqrente, qđ oues uniuersã segetẽ depopularẽt, Iuppiter eis p̃cepit, ut modeste depascerent. Quæ quũ p̃ceptis nõ obtẽperarent, lupo iniũctũ ẽ ut oues moderate puniret. Sed pastore conqrẽte totũ ouiũ gregẽ a lupo occisũ Iuppiter iratus uenatori ĩpauit, ut lupũ pimeret. Qđ ille ĩpigre ẽ execut⁹. Fabula ĩdi. nullũ ĩmoderatũ eẽ diuturnũ.

De leone ptem prædæ a lupo petente. LXXXVII.

Lupus & Vulpes inita ĩter se societate uenatũ p̃fecti sunt, q quũ Ceruũ, quem cepant diuidere uellent, supueniẽs Leo tertiã p̃dæ ptẽ sibi, ut q̃drupedũ regi deberi dicebat. Lup⁹ uero negabat. Tunc excandescens Leo iniectis ĩ Lupũ unguib⁹, totũ eius caput pelle nudatũ rubicũdũ reddidit. Vñ Lup⁹ uix uiuus euasit. Conuersus hinc in Vulpem leo, tu uero qd dicis? Ego inqt mi Dñe rex nõ tertiã mõ ptem, sed totũ Ceruum tuũ esse non inficior. Et quis inqt leo, te ita sapienter docuit respondere. Galerus ait Vulpes Ille ruber, quem socio meo lupo imposuisti. Fabula indicat, melius esse partem interdum concedere, quã totũ amittere.

De Viro uxorẽ ñ cognoscẽte ut felix euaderet. LXXXVIII

Vir fatuus uxorẽ ducturus, audiuit a uicino suo illũ futurũ in pecorib⁹ fortunatũ, q uxorẽ post nuptias primis tribus

diebus nõ tãgeret. Vt igitᵉ hãc felicitatẽ cõseqretᵉ (erat.n.pa ſtor ouiũ) nocte prima Vxorẽ nõ attigit, nihiloq; magis, q̃ eã cõſecuta ẽ. Virgo libidĩe ĩcẽſa, quũ ſe huc, & illuc ĩ lecto uolutaret, neq; ullis blãditiis Virũ ad opus maritale poſſet impellere, tertia nocte Maritum nil tale ſuſpicãtem, & propterea alto oppreſſum ſomno ſecuri aggreſſa duobus ictibus percuſſit. Quũ aũt interrogaretᵉ, quid eam ad tantũ facinus impuliſſet, infelicitas mea inqt, exiſtimans magnam mulieꝝ eẽ infelicitatẽ, uiros ſtertere, quũ fodere debeãt. Fabula indicat, uxores non ſinendas uirgines pmanere.

De Viro ſepem deſtruente ut inutilem. LXXXIX.

Vir qdã ſepi, q̃ eius uinea cõcluſa erat, ut ſterili conuitiabatᵉ, eãq; ut nullius emolumẽti excĩſam exuſſerat. Tũc uinea apta, & pecoribus, & hoĩbus facta puia a cunctis depopulata eſt. Dominus uineæ hoc cõſpicatus ſe ipm ſtultitiæ accuſabat, qdᵉ ſepem uuæ ſuæ cuſtodẽ tã imprudenter amouiſſet. Fabula indicat, qui res ſeruant non minus facere, quamuis ocioſi uideantᵉ, quam qui eas ſuo labore congregarũt.

De Dæmõe morte diuitũ lætãte, paupeꝝ uero mœſto. XC.

Dæmon terraꝝ orbẽ pagrãs ut eius ẽ mos aĩaduertit iuuenẽ quẽdã parẽtũ morte lætãtẽ. Vñ totus exhilaratᵘ ẽ. Sed ulteriᵘ ꝓgreſſus fleuit, quũ aliũ filiũ ĩ funere patris mœſtũ ĩtueretᵉ. Interrogatᵘ tã diuerſoꝝ affectuũ cãs. Riſus inqt filii ex obitu parẽtũ ſignificat illos diuites eẽ defunctos, quoꝝ admodũ rari noſtras effugiũt manus. Fletus uero paternæ ẽ ſignũ ĩopiæ. Paupeꝝ aũt regnũ cæloꝝ, ut plurimũ eẽ cõſueuit. Fabula ĩdicat, nimias diuitias hoĩes ad ĩferna deducere

De Lupo eluriẽte, q in cadauer bouis inciderat. XCI.

Lup⁹ senio cõfect⁹, quõ ampli⁹ uenari ñ posset magna cruciabat fame, nec aliquẽ cognatũ aut amicũ, q eũ cibo iuuaret poterat íuenire. Dũ ergo mœstus ígẽtẽ pagraret siluã, í bouis cadauer ícidit, qđ uix cœpat laniare, quũ nõ solũ cæteri lupi, ue℞ ẽt uultures, corui, & cornices illuc se cõtulerãt, lupũ orãtes ut se í amicitiã, & in ptẽ p̃dæ admitterẽt, Tũc secũ Lup⁹. Quẽ paulo añ fratres, & filii negligebãt, ecce aliẽigenæ aíantes nũc honore ꝑsequũt̃, & amicũ expetũt. Nõ mihi, sed Boui hũc exhibẽt honorẽ. Fabula indicat, pauperẽ cũctis odiosum eẽ, diuitib⁹ uero ab oíb⁹ honorẽ exhiberi.

De Vulpe capta, & rusticũ ut se dimitteret orãte. XCII

Vulpes capta a Rustico, cui⁹ q̃pl̃imas gallinas occiderat, blãdis eũ uerbis orabat, ut se dimitteret psancte iurãs nullũ ulteri⁹ dãnũ se illi illaturã. Cui Rustic⁹ ignoscerẽ inqt tibi plibẽter, & te incolumẽ dimitterẽ, nisi te subdolũ, & fidifragũ aíal eẽ cognoscerẽ. A mortua nullũ mihi detrimẽtũ inferri posse certo scio, a uiua uero subdubito. Fabula indicat, pfidis, & fallacibus uiris nullam adhibendam fidem.

De Porco læto morte inimici. XCIII.

Porci duo erãt cuidã Subulco tã ímortale íter se odiũ, & ppetuas inimicitias hñtes ut quotidie sese dẽtib⁹ lacerarẽt. Quũ aũt dñs unũ ex eis occideret, alter incredibili afficiebat̃ lætitia, uidẽs inimico suo iã iã eẽ moriẽdũ. Paucis aũt post diebus, quũ ipse quoq; ad necẽ traheret̃, sese afflictabat dicẽs. heu me ífelicẽ, cur inimici mei cæde lætat⁹ sum, quẽ tam cito eram eodẽ exitu secutur⁹. Fabula ídicat, neminẽ debere ne inimici qdẽ morte lætari, quũ exploratũ sit cũctis eẽ moriendũ.

De Dæmone Vxorem recusante. XCIIII.

Dæmō defūcta uxore, quā admodū morosam, & difficilē habuerat. in ppetuo cælibatu pmanere decreuerat. Ingressus aūt quēdā hoīem ut īde exiret, nullis adiuratōib⁹, ac minis poterat adduci. Tādē exorcista quū oīa prius frustra tētasset sciēs nullū uxore maius eē tormētū minat⁹ ē, nisi egrederet, se uxorē illi datuꝝ. Tū Dæmō alta uoce clamauit egredior egredior. noli me iugalib⁹ uīculis irretire, statimq; exiuit. Fabula īdi. difficili, & morosa uxore nihil eē miserius.

De Murib⁹ tintinabulū feli suspēdere uolētib⁹. XCV.

Mures ī unū cōueniētes cōsultabāt, quo īgēio, q̄ ue arte felis īsidias possent euitare. Tūc q cæteros, & ætate, & reꝝ usu anteibat, repperi inqt uiā, q̄ nos a tātis pculis īcolumes cōseruabit si mihi parere uolueritis. Suspēdam⁹ collo ei⁹ tintinabulū, cui⁹ sonitu uenietē aduersus nos felē sentire possum⁹. Tūc oēs uoce consona sniam illius ut saluberrimā laudauerūt, atq; faciēdū eē dixerūt. Surgēs aūt qdā senior impato silētio. Ego quoq; inqt istā sniam approbo, Sed qs erit q collo Felis tintinabulū suspēdere audeat? Quū aūt oēs hanc ꝓuinciā subterfugerēt, irrita snia fuit. Fabula īdicat, mltos q̄ facienda sunt laudare, sed q ea facere uelint, paucos repiri.

De Milite timente includi in oppido obsidendo ob auxilia a longe uentura. XCVI.

Miles qdā prudens īuitat⁹ a cōmilitonib⁹ suis, ut cuidā Italiæ oppido, qđ ad Regē Galloꝝ defecerat una cū eis uellet eē p̄sidio, si pprius inqt loci dn̄s oppidum obsidebit, qs nobis suppeditabit auxilium? Tunc illi Rex inqunt Gallorum. Miles tumulū quēdā cōscēdēs, o Rex Galloꝝ ter alta uoce clamauit. Quō aūt nullū sibi redderet̄ rn̄sū, cōuersus ad īui

tãtes. Nolo ĩqt illuc accedere, ubi q̃ mihi ſuppetias datur⁹ē auxiliũ ĩplorãtẽ ñ audiat. Cæteri, q illuc acceſſerũt, a ꝓprio oppidi dño obſeſſi, expugnato oppido capti, & iugulati ſũt. Fabula ĩdi. ſtultos & amẽtes eẽ, q ſeſe ꝑiculis ĩprudẽter obiiciũt.

De Bobus ſperantibus paſcere q ad aran/dum ducti ſunt. XCVII.

Bubulcus ſtabulũ ĩgreſſus Boues lætitia exultãtes aſpexit, interrogauit igit᷑ eos q̃ nã eẽt cã lætitiæ? Cui illi ſperam⁹ inqt, hũc diẽ abſq; labore ĩ lætiſſimis paſcuis nos eſſe ducturos. Quid uos inqt Bubulcus ut ita credatis ĩduxit? Ita inqunt fore ſomniauim⁹. Nolite ait Bubulcus hmõi ſomnio fidẽ adhibere, qđ falſũ eẽ deꝓhẽdetis. Ego. n. ſomniaui uos hodie araturos. hoĩum. n. ſomnia, quã brutoꝶ ueriora eẽ con ſueuerũt. Fabula indicat, nihil mortaliũ, ſpe eſſe fallacius.

De Viro, qui ſe felicitatis ſuæ cauſam, infelicitatis uero fortunam eſſe dicebat. XCVIII.

Vir qdã auaritiæ deditus, quũ audiret, nihil mercatura eẽ lucroſius, diuẽditis paternis bonis nauigare cœpit, ꝓſperaq; uſus fortũa, breui maxĩas diuitias cõgregauit. ĩterrogat⁹ ãt ab amico, qũo tã ꝑuo tpis curriculo tot opes coaceruaſſet, mea ĩnqt ĩduſtria. Sed quõ nõ cõtẽt⁹ tot ac tãtis q̃s paraue/rat diuitiis ditior nauigatõe fieri uellet, bis terq; naufragio facto amiſſis opib⁹ ad ſũmã inopiã redactus eſt. Qui deide ĩterrogat⁹, qd eũ paulo añ tãtis reꝶ oĩum copiis affluẽtẽ ad tãtã pauꝑtatẽ redegiſſet. Fortuna rñdit. Qđ fortuna audiẽs uehemẽter ĩdoluit, ĩgratũ eũ appellãs, q bonoꝶ ſe cãm, maloꝶ uero uolebat eẽ fortunã. Fabu. ĩdi. ĩprobe eos facere, q felicitatis cãm ſuæ ĩduſtriæ, aduerſitatis ãt Fortũæ aſcribũt.

De Fœmĩa maritũ ob pullos male ſuatos uerberãte. XCIX.

Fœmina q̃dã uirilis aĩ Maritũ meticuloſum, & ĩſulſum multis affecerat plagis, qa unũ ex pullis gallinaceis, quos abiẽs ei ſuãdos reliq̃rat Milu⁹ abſtulerat. Quare uxore ite℞ absente ne quẽ pullo℞, qb⁹ datus hærebat cuſtos, auis inimica poſſet eripe uniuerſos eodẽ filo ligatos dilıgẽtius cuſtodiebat. Sed quũ ex ĩprouiſo Miluus adueniẽs unũ unguibus rapiens, uellet auferre oẽs pariter p inane portauit. Infelix Maritus memor ob unũ pullũ amiſſum ſe ab uxore male mulctatũ multo grauiora cœpit formidare. Sati⁹ ergo mori eſſe duxit, quã ite℞ uxoris irã expiri. Ficus q̃ſdã melle & aromatibus optĩe cõditas uaſculo fictili Mulier prudẽs cõdiderat, marito ĩſulſo, cui⁹ gulã timebat, monito, ne qd ĩde eẽt quũ p̃ſentaneũ uenenũ lateret ĩ uaſculo. Marit⁹ mori cũ piẽs ficus comedit uniuerſas rat⁹ eã optimã moriẽdi, et uxoris irã euadẽdi uiã eẽ. Rediẽs Mulier, quõ pullos oẽs a miluo ereptos eẽ cognoſceret, ſũpto ĩgẽti baculo, maritũ malũ pullo℞ cuſtodẽ uerberare decreuerat. Cui ĩſipiẽs Maritus noli ĩqt Vxor me iã iã moritu℞ uerberare. Oẽ. n. uaſculi uenenũ comedi, ut errati pœnas luã. Tũc mulier ira ĩ riſũ uerſa marito ignouit q, p pullis male ſuatis alio pacto ei ſatiſfecit. Fab. ĩdi. aduerſus ĩſipiẽtes nullũ idoneũ eſſe remedium.

Laurentii Abſtemii apologus de Gallo, & Vulpe. C.

Gallus Leonem cum uideret omnium
Regem quadrupedum quamcitiſſima fuga
Vitare conſpectum ſuum, & uocis ſonum
Seſe timori credidit Vulpeculæ
Magis futurum, cæteriſq; animantibus.

Nullumq; sibi periculum deinceps fore.
Sed huc & illuc dum pigro incedit gradu
Elatus & superbus hac uictoria
Humumq; scalpit unguibus quærens dapes
Rostroq; corneo fodit, Vulpeculæ
Fruticibus abditæ dolo captus miser
Tremente fudit ore moriens talia.
Nemo secundis fretus instabilis deæ
Volubilem tenere se putet rotam,

NICOLAI Abstemii Laurentii. F. Apologus de Piro Vrbana & Siluestri.

Roscida poma gerens fœcundo creuerat horto
Agricolæ duri uariis pirus insita ramis.
Vmbrabatq; suos alieno tegmine truncos,
Hanc iuxta agrestis tales non edere fœtus
Sueta, nec hesternis opibus fœcunda uirebat,
Poma per incultos spargens siluestria rhamnos.
Quam uicina soror dictis carpebat amaris.
Quod non grata homini ferret, nec cõmoda brutis
Poma. sed austeros cunctis præbentia succos.
Cui pirus agrestis turbato hæc reddidit ore,
Si mihi adoptasset generosa ex arbore ramos
Agricolæ quoq; cura mei, quibus insita quondam
Tu paris ambrosiæ succo certantia poma,
Siluestrem posuissem animum, nec dona tulissem
Inferiora tuis, nec mensæ ingrata secũdæ.
Artibus ingenuis teneros ni inseueris annos
Non erit unde rudi manent de pectore fructus.

FINIS.

LAVRENTII Abstemii Libellus de cõpluribus uerbis communibus, quæ nunc male appellant deponẽtia ad Sigismundum secretarium Apostolicum.

Vom in pœmio uitæ Epaminundæ, quã supioribus annis edidi, psecutus sum in passiua significatiõe po/suissem, qdã paꝶ in optimoꝶ authoꝶ lectõe uersat⁹, ausus est ut accepi, me carpe, quasi nesciũ pseq actiuã tantũ habere significãtiã. Nõ aĩaduertit uir ille qsqs est, me q tot annos in docẽda grãmatica uersatus sum ĩ hmõi errorẽ in/scitia cadere nõ potuisse. Cõsulto ita locut⁹ sum. Nõ.n.qa ignorẽ qd grãmatistæ doceant hmõi cõstructõe sum usus, sed ut seqrer, & imitarer spectatissimos lĩguæ latinæ authores, quos oĩbus, q̃ uerba deponẽtia trãsitiua isti appellitãt, & multis ẽt aliis in or desinẽtibus, q̃ similiter deponẽtia uocitãt duplicẽ significationẽ & cõstructionẽ agẽtis uidelicet & patiẽtis dedisse cõperio. cũ qbus malo errare quã cũ istis bñ sentire. Nã si ullã cũ doctis uiris familiaritatẽ haberent, mecũ una sentirẽt. Nõ igit̃ ut eos redarguam, quos cõuin/cere nullus est labor, nec ut doctrinam meã quã minimam ẽẽ nõ inficior, a maledicoꝶ sermone defendã, sed ut cõi cõ/sulam utilitati, & p̃cipue meoꝶ discipuloꝶ hæc efflagitantiũ breui libello oñdere decreui, hæc uerba apud latini eloquii principes cõia reperiri. Vtar aũt nõ tãtũ exẽplis illoꝶ, quos Agellius, Priscianusq; citant, sed multorum aliorũ, nec poetarum modo ne id poetica dicant factitatum esse licentia, nec antiquissimorum tantum, ne hunc loquendi morem obsoletum esse causentur, sed aliorum etiam, qui

uariis seculis usq; ad Prisciani ætatẽ eleganter, & latine lo/cuti sunt, post quem Italia atroci barbaroꝝ seruitute op/pressa, ꝓpriã liguã una cũ terraꝝ amisit ipio. Qui igit̃ hos grãmaticæ canões ediderũt barbari fuerũt, & licet post Dã tis Petrarcæ & Bocatii ætatem, q eam istaurare conati sũt, multi doctissimi uiri fuerint, hodieq; sint, nondũ tñ oĩs est explosa barbaries. Multi.n.q̃ uera sint nõ ignorant, sed ue riti uulgus offendere qd̃ ipressam sibi a teneris ãnis opinio nẽ ptinaciter tuet̃, & enixe defendit, malũt errare, quã con tra populi iudiciũ uera ꝓferre. Quidã uir doctus a me iter/rogatus qd de Laurentio Valla sentiret, rñdit illũ fuisse ho minem extremæ dementiæ, q licet uera sentiret, ausus tñ eẽt tanq̃ public⁹ cẽsor oĩum errata corrigere. Aldus Manuci⁹ cui utraq; lingua plimũ debet, & Cantalicius egregius grã maticus fatent̃ pter illa decem, q̃ trib⁹ uersiculis cõtinẽtur, plura alia esse uerba cõia. Sed hic illa nõ noĩat. Aldus uero nõ nulla enumerat, sed apud antiquos dicit illa fuisse cõia. Vterq; ueꝝ uidit, sed carptoꝝ morsus uerit⁹ fateri apte nõ est ausus. Ego aũt nullius maledicẽtiã formidans clare ostẽ dam suato alphabeti ordine, q̃diu lingua latina icorrupta fuit, a pstantissimis doctrina uiris ut dico obseruatũ fuisse. Tibi aũt hũc libellũ inscripsi Sigismunde uir doctissime ac eloq̃ntissime, ne me putes oblitũ illius tpis, quo i Galliam proficiscens cũ IVLIANO tũc, nũc IVLIO tũc car dinale, nũc PONT. MAX. carmen tuũ i laudem Alo/uisii Tuscãi, & prĩcipiũ historiaꝝ tuaꝝ mihi tũc bibliothe cario FEDERICI clarissimi Ducis Vrbini recitare di gnatus es. Præterea quũ doctissim⁹ sis, & lõgo tpe i optioꝝ

authorꝝ lectione uersatus, qđ historiæ tuæ a te summa elo/ quētia, & arte cōscriptæ declarāt, mihi psuasi, nisi mea mēs me fallit, te a mea opiniōe non abhorrere. proq; Abstemio tuo iam pridē tibi dedito, quū opus erit clypeū tuæ autho ritatis opponere. Vale uir doctissime & facundissime.

A

A bhominor. Verrius sæuitiaq; eoꝝ abominaret̄ ab oībus.

A butor. Hortēsius. Abusis iam omnibus locis. Varro. Vnde utamur potius quam ab rege abutamur.

A dipiscor. C. Fanius. hæc adipiscāt̄ passiue. Fabius maxim⁹. Admitti magis quā adipisci. Cic. de senectute. Quā ut adi piscant̄ oēs exoptāt, eandē accusant adeptam. Ouidi. de tri stibus. Ne cadat, & multas palmas inhonestet adeptas.

A dmiror. Canūtius Turpe est ꝓpter uenustatē uestimētorū admirari, ut ꝓpter uitam turpissime actam contemnere.

A dminiculor. Varro tribunitio auxilio adminiculati.

A dulor. Casius. Adulatiq; erant ab inimicis, & adhortati. Ci cero. p. officioꝝ. Nec adulari nos sinamus.

A ggredior passiue dictū est a Cicerōe in epistola ad nepotē. Hoc etiam restiterat, ut fictis a te aggrederer donis.

A ntestari. Liuius Impubes libripēs eē nō pōt neq; antestari.

A rbitror. A gellius lib. prīo noctiū atticarum. A nceps q̄stio, & in utranq; partem a prudentibus uiris arbitrata est. Cœ lius. Ex scriptis eorum, qui ueri arbitrantur.

Architector. Cornelius nepos. Aedes martis, quæ in circo fla minio, architectata est, ab Hermodoro flaminio.

A spernor. Cice. ad nepotē. Qui hēt ultro appetit̄. Qui ē pau per aspnat̄, Hirci⁹ li. v. cōmētarioꝝ. C. iterim Verg. postq̄

terra mariq; clausus se nihil ꝓficere itellexit, suos aũt iterfe ctos. M. Catonem Vticæ sibi manus intulisse, regem uagũ a suis desertum, ab omnibusq; aspernari.

A ffectari. Ennius. Affectari se oẽs cupiunt. M. Alpheus phi lologus. Themistocles quũ a formoso affectaretur.

A ucupor. Lactantius. v. diuinaꝝ istitutionũ. Multa q̃ ad uir tuté diuulgata, ac ꝑ rumorem uicissim aucupata discunt.

A ugurant. L. Cæsar. Quæ res augurentur passiue. Cicero in Bruto. Et auguratum ab eodem.

B

B landior. Verrius. Blanditusq; labor molli curabit arte.

C

C alumnior. Stauerius de ꝓportione. non eẽ positiones regu/ læ, a qbus interdum analogia calumniatur.

C arnificor. Sisenna. Vitam cum dolore & isigni cruciatu car nificatus amisit.

C ausor. Ouidius. causabor quare fit lapidosus ager.

C omitor. Vergi. primo æneι. uno gradit comitatus Achate. Ouidi. de tristibus. Ingenio tñ ipe meo comitorq; fruorq; Plinius. viii. n. hi. Ingrege prioris anni sorore libentius ẽt quam æqua matre comitatur.

C õsolor. Q. Metellus in epła, quã cũ i exilio eẽt ad Cn. & L. Domitios dedit. At quũ aĩum inqt uestrũ erga me uideo, uehemẽter cõsolor, & fides uirtusq; uestra añ oculos uersat Asini⁹ pollio. Sed quũ ob ea, q̃ ſpauerã dolebã, consolabar ob ea, q̃ timui. Boet. li. iii. de philosophica cõsolatiõe. Hoc mõ cõsolari qdẽ diuitiis indigẽtia põt, sed auferri non põt.

C õspicor. Var. pauꝑtas. n. cũ nõ ita nutricata, ut nõ cõspicat

Consector. Laberius. Vxorem tuam, & meam nouercã a populo lapidibus uideo consectari.

Consequor. Orbilius Quæ uix ab hoibus cõsequi possunt. Varro. Vestales incæsti compertas ansa petunt incognita consecuta negligunt. Consecuta pro impetrata passiue.

Contestor. P. Aufidius. Si qs alio uocitat noĩe tum cum his contestatur atq; olim uocitabat, contestatur passiue.

D

Demolior. Cicero. Pater nusquam demolitur, nusquam exoneratur pecunia, passiue dixit.

Depeculor. L. Cæcil. Vbi senat⁹ ĩtellexit populũ depeculari.

Depopulor. Cæsar lib. vii. belli gallici. Depopulata Gallia Cymbri, magnaq; illata calamitate finibus qdẽ nostris aliquando excesserũt atq; alias terras petiuerũt. Lactãtius de ira dei. Quasi cõi latrocinio terra oĩs depopulabit. Cõmẽtator Papinii Lactantius siue (ut alii uolunt) Lutatius exponens illud in. iiii. thebaidos. longusq; a fontibus amnis. Diripit, inqt Diripitur id est depopulat. Item ĩterpretans primum uersum qnti libri eiusdem opis. Pulsa sitis fluuio populataq; gurgitis aluum Agmina linquebant ripas. inquit populata hic agẽtis ẽ nõ patiẽtis, neqs crederet ibi populata passiue accipi, ut apud Virgilium sexto æneidos. Deiphobumq; uidet lacerũ crudeliter ora, Ora manusq; ambas, populataq; tempora raptis Auribus. Sciebat enim populari communis esse significationis.

Despicor. Q. Pompeius, me miserum quem ille fœminæ despicari ausæ sunt. Priscianus hunc locum adducens ait despicor cõmune accipiebant.

Deteſtor. Horatius. i. carminum bellaq; matribus deteſtata.
Dignor. Virgili. iii. æneis. Coniugio Anchiſa Veneris digna te ſupbo exponit Seruius dignate ideſt digne habite ĩ paſſiua ſignificatõe. In primo aliter. haud tali me dignor honore. Cicero in Oeconomico. Homo ex eo nũero hoĩum, q apud nos hoc noĩe dignant̃. Macrobi⁹ primo Saturnaliũ. Nec exiſtimes Alcmena apud Thebas Boeotias natũ ſolũ uel primũ Herculẽ nũcupatum. Imo poſt multos atq; poſtremos ille hac appellatione dignatus atq; honoratus eſt.
Dimetior. Cicero de ſenectute. Lyſandrum dixiſſe ferũt mirari ſe nõ mõ diligẽtiã, ſed ẽt ſolertiam eius, a quo eẽnt illa dimenſa & deſcripta, & ei Cyrũ rñdiſſe. Atq ego iſta ſum dimẽſus mei ſunt ordĩes. mea deſcriptio, ubi licet aĩaduertere in una clauſula dimetiri a Cicerone in utraq; ſignificatiõe eẽ collocatũ. C. Cæſar li. ii. belli gallici. Interim legiones ſex, q̃ primæ uenerant, ope dimẽſo caſtra munire cœperũt. Vergi. ii. georgicon. Oĩa ſint paribus numeris dimẽſa uiaꝝ. Sili. li. xii. Hic ut ſigna ferox, dimẽſaq; caſtra locauit
Dominor. Nigidius. Omne pecus indomitum hẽt quiddam in ſe ferum. Sed tñ ea natura eſt, ut curari, & dominari poſſit. Cicero de officiis, o antiqua domus quã diſpari domino dominaris. Lactantius lib. vii. de inſti. Nunc qa dei populus ex omnibus linguis congregatus apud omnes gentes commoratur, & ab his dominatur, & premitur.

E

Execror. Ca. iiii. ori. duo cõſules lege publi. execrari paſſiue
Emetior. Virg. i. geor. Ille ẽt emẽſo cũ iã decedet olympo.
Ementior. C. Memius. Quare ſtulte cõficta, quam apte emẽ/

tita sunt. Cicero in Antonium. Quem ipse ementitis auspi ciis uitiosum fecerat. ementitis passiue dixit.

E xordior. Visellius. Bonæ res p illos a raro initio exorsæ i te ad summum puenerunt. exorsæ. i. initæ. passiue dictum est.

F

F rustror. Fenestella. Frustratus igit a spe deuictus i castrum se recepit. Frustratus passiue ptulit. Itidem Frustramur irri demur. Papinius. vi. thebaidos. At tibi ait phlegia casu fru strate sinistro. Idem in eodem. Frustrate breuitate manus. Idem i. viii. Nec frustrata manus, mortéq; iuenerat hasta.

F atur. Suetonius in secundo ptorv. Fastidies sunt, in qbus ius fatur id est dicit. ut nefasti, in qbus non dicitur.

I

I ncomitatus. Vergi. iiii. ænei. lōgā icomitata uidet Ire uia. Stati. v. theba. uaga littora furto Incomitata sequor. Oui. de morte Drusi. Cur sine me cur sic incomitatus abis? Boe tius de cōsolatiōe philosophica. Atq philosophiæ fas non erat incomitatum relinquere iter innocentis.

I nterptor quoq; qdā cōe esse negant. Sed Cicero primo de diuinatione credit dum ait. Ex quo illud somniū ita esse i terpretatum. Idem in eodem male cōiecta, maleq; interpta ta falsa sunt, non rev uitio, sed interptum inscitia.

I nultus. Cicero primo de diuinatiōe mortē suā ne iultā esse pateret Luc. qd multis peccat iultū ē. Idē i prio. umbraq; erraret Crassus inulta.

I nsectat9 passiue. Hirci9 li. v. belli ciuilis. Grauis. n. armaturæ miles simul atq; ab his isectat9 cōstiterat, i eosq; ipetū fece rat, illi ueloci cursu facile cursum uitabant.

M

Machinor. Sallustius secundo historiarum At Lucullum re
gis cura machinata fames breui fatigabat.

Medicor. Ouidius. At tanq̄ minimo penitus medicata rube
bas. Columella. li. i. Ne rursus suffumatiōe medicata sint.

Meditor. Terentius in phormione: meditata sunt omnia mea
mihi incōmoda. Silius li. vii. Verꝶ age nunc quia res arctæ.
nūc percipe porro Quæ meditata mihi.

Mercor. Propti⁹ li. i. Naturæq; dec⁹ mercato ꝑdere cultu. Idē
lib. iiii. Si tibi forte comas uexauerit utilis ira Post modo
mercata parce premendus erit.

Metior. G. Cæsar li. i. de bello gallico. omnino biduum sup/
erat, quum exercitui frumentum metiri oporteret.

Metor. Hor. ii. carmi. Nulla decēpedis metata priuatis opacā
Porticus excipiebat arcton. Hirci⁹ li. viii. de bello gallico.
Quorum pertinacia cognita Cæsar. xx. cohortibus instru
ctis, castrisq; metatis muniri iubet castra.

O

Oblitus. Vergil. in bucolicis. Nunc oblita mihi tot carmina.
Horatius oblitusq; meis. obliuiscēdus & illis.

Operor. Lactantius lib. vii. diuinaꝶ institutionū. Vniuersos
igit̃ oportet operā dare, ut uel se quā primū ad rectā uiam
dirigāt, uel susceptis opatisq; uirtutibus. huius uitæ labori
bus patienter exactis cōsolatorē deū hēre mereant̃.

Ordior Columella lib. i. Quom ex depressiore loco fuerint
orsa fundamenta nō solum superficiem suam facile sustine
bunt, sed etiam profultura & sustentatione fungent̃.

P

Profiteor. Ouidius. Non peccat q̄cūq; potest peccasse nega/

re, Solaq; peccatũ culpa professa facit.

P olliceor. Metellus numidicus ĩ oratiõe, q̃ apud populũ. C. Manlio tribuno plebis rñdit. Nam ut aliis plerũq; ueniẽti magistratu statuæ polliceãt̃. Hircius li. ii. de bellis ciuilib⁹ pecunias, q̃ erãt Varoni a ciuib⁹ romãis pollicitæ, remittit.

S

S tipulor tam actiua significatione quam passiua ablatiuo cõiungit̃, ut stipulor a te pro ĩterrogo te, & stipulor a te ꝓ interrogor a te q̃uis sit actiuũ. Iuue. ĩ. vii. q̃tũ uis stipulare, & ꝓtinus accipe qd̃ do subaudit̃ a me. Ecce hic ẽ actiuæ Plautus in pseudulo. Minæ. xx. sanæ & saluæ sunt tibi hodie, q̃s abs te est instipulatus pseudulus, & hic actiue. Sed idẽ ĩ rudente passiue. Nisi dolo malo instipulatus sis. Sine ẽt dum siem. xxv. annos natus. Idem in cistellaria me rñdere postulas Iniuriũ est. Stipulari semper me a uiris ultro oportet.

T

T estor. Ouidius de põto. Nota tua est ꝓbitas testataq; tp̃s in oẽ. Quintilianus. ii. de institutione oratoria cũ alioꝝ monimẽtis, tũ Catonis oratione testatũ est. Cicero primo de diuinatiõe. Quis aũt est, quẽ nõ moueat clarissimis monimẽtis testata cõsignataq; antiq̃tas. Ouid. de ponto. Vincitur Aegipsos. testataq; tp̃s ĩ oẽ Sũt tua uestalis carmĩe fcã meo

T estificor. Oui. iiii. fasto. Mira sed ĩ scena testificata loquor.

V

V ador uadaris uerbũ est cõe ſm Donatum ubi loquitur de figura amphibologia. Dicit enim Amphibologiam posse fieri per uerbum cõmune. ut criminatur Cato, uadat̃ Tulli⁹ nec addat quẽ uel a quo. Hoc idẽ affirmat Acron expo/

nens illud Horatii prĩo sermonũ,& casu nunc rñdere uadato.debebat ubi dicit pticipiũ est ab eo q̃ est uador uadaris,& ẽ uerbũ cõe id est uoco te & uocor a te ad iudiciũ. Liui. lib.vi.ab urbe cõdita actiue dixit tot uadibus accusator uadatus est reum hic primus uades publicos dedit.

V elificor. Iuuenalis. Creditur olim uelificatus Athos.

V ereor. Afranius in cõsobrinis. Hem iste parẽtũ est uitabilis liberis,ubi malunt metui quam uereri se a suis.

V tor. Nonius supellex multa,q̃ nõ utit̃ emit̃ tñ id est, q̃ usui non est.hinc nascit̃ utendus pticipiũ,quo utit̃ Ouidius in libello de morte Drusi. Vita data est utenda,data ẽ sine fœnore nobis Mutua,nec certa psoluenda die. Idem de arte amandi. Multa rogant utenda dari data reddere nolũt.

His exẽplis ex Agellio Priscianoq; excerptis mlta ego quoq; addidi,q̃ breui tpis spatio legendo cõperi,additurus multo plura,si inqrere uoluissem. Sed hæc satis esse putaui, cũ ne aliis scrutandi laborem uiderer demere uoluisse,tũ qa ingenti meo de totius orbis ciuitatibus opi ultimã sum ĩpositurus manũ,cui nũc totus incũbo. Videãt igit̃ bonarũ literarũ amatores an tantos uiros imitãdos putent,q uariis ætatibus floruere. p̃sertim quũ ipse Priscianus maxius author artis grãmaticæ pbet apud græcos quoq; hæc uerba duplicis eẽ significãtiæ. hẽantq; more cõium q̃tuor pticipia. Est p̃terea amplianda & dilatanda lingua latina nõ ita in arctũ stringenda,ut loq nõ ualeam⁹. Si qs aũt mihi fidem nõ putet adhibẽdã,qa ĩ nõnullis pticipiorũ p̃teriti tpis exẽplis sũ usus,legat Agelliũ Seruiũ Priscia. q uolentes pbare aliqd̃ ex his uerbis esse cõmune pticipiorum præteriti exempla

posuerunt. Agellius.n.ut ostendat ueneror uerbũ esse cõe adduxit illud uergilianũ cursusq; dabit uenerata sacerdos. Sic ut dignor sit significatiõis reciprocæ, dicit ab eodẽ poeta dictũ. Cõiugio Anchisa ueneris dignate supbo.

Sed dicet q̃spiã psuasisti qdẽ mihi supradicta uerba eẽ significatõis reciprocæ, sed de ꝓsequor uñ lis erat exorta nullã fecisti mentionẽ. Si satis, ut arbitror, ꝓbaui cõsequor, & cõsector, & assector in utrãq; ptẽ dici, cur nõ ꝓsequor ĩ eodẽ ordine ponẽdũ censere debemus, p̃sertĩ quõ Ioãnes Boccati⁹ uir ætatis suæ doctissim⁹ sequor eius simplex ĩ patiẽdi significatiõe posuerit ĩ libello Aristotelis de admirãdis auditionib⁹, quẽ e græco in latinũ cõuertit. Sic.n.dicit. Vrsaꝝ gen⁹ in Mysia ẽ ut dicũt colore albũ, q̃ dũ sequũť a canib⁹, illos afflãt anhelitu, & eo carnes eoꝝ corrũpũt. Si Agellius largior uerbũ cõe esse censuit, qa Sallustius dixerat, dilargitis ꝓscriptorũ bonis, cur nõ ꝓsequor uerbũ cõmune erit, quũ eius simplex sequor, & cõsequor & cõsector & assector ab eodem fonte nata cõmunia esse ꝓbatum sit.

Hæc sunt mi Sigismũde uir doctissime atq; eloq̃ntissime, qb ꝓsequor & sĩlibus in passiua uti soleo significatiõe. Quare te oro, ut utrũ laude an flagris dignus sim, mihi rescribere nõ graueris. Sed nõ huc uñ breui discessurus sum, sed urbi nũ, quo accitu. Illustrissimi ducis mei ꝓfecturus sum. Tãti enim iudiciũ & cẽsurã tuã facio, ut q̃ tu recta iudicaueris, illa seq̃nda mihi psuaserim. Vale, & quũ dať occasio, me Excel. principi meo Vrbini Duci, & Odaxio eius secretario utriusq; linguæ doctissimo etiam atq; etiã cõmenda Ex urbe Fan[illegible]i. pridie Calen. Maii. M.D.V.

ANTONI Nicoſantis clariſſimi Iuris conſulti.

Seria mordaces curas fora regia lites
Qui fugis & uitæ gaudia pauca cupis:
Romano luſus mixtos ſale ſcōma iocoſq;
Hoc habet hoc ſummas candide lector opus.

LVDOVICI Pallioti Fanenſis.

Fabula diuerſis centum uariata figuris
Cernitur hic uiuo lemmate grata nimis
Quom ſale ſit multo tum confertiſſima, tumq;
Moribus & docto non minus eloquio.

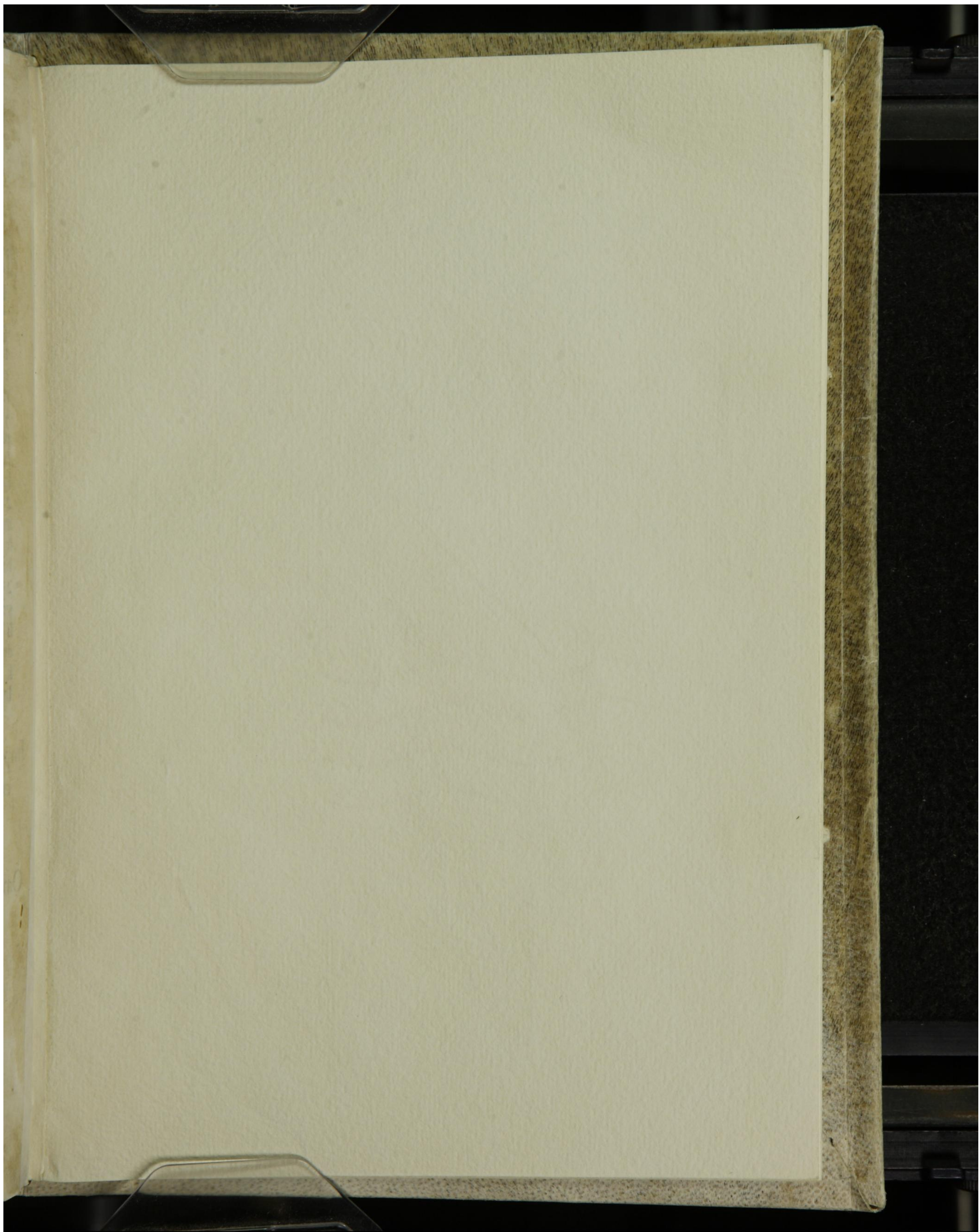
IACOBVS Conſtantius fanenſis Lectori.
Abſtemi nec digna obelo monimenta nec aſtro:
Libraq; quod faciat nil tua Lector habet.
Omnia cognouit perpendit ſingula, non eſt
Vel quota, quæ carpi littera iure queat.
Mecum igitur ſuperos, linguæ latialis honorem.
Hunc hominem ut ſeruent, qui legis uſq; roga.

ANTONIVS Nicoſantes faneſtris
Qui rudis es, carpiſq; bonos hunc ſume libellum
Quo laurens mores grammaticamq; docet.
LVDouici pallioli Faneſtris diſtichon.
Abſtemi collecta uides monimenta diſerti.
Præclarum quis non iudicet ingenium?

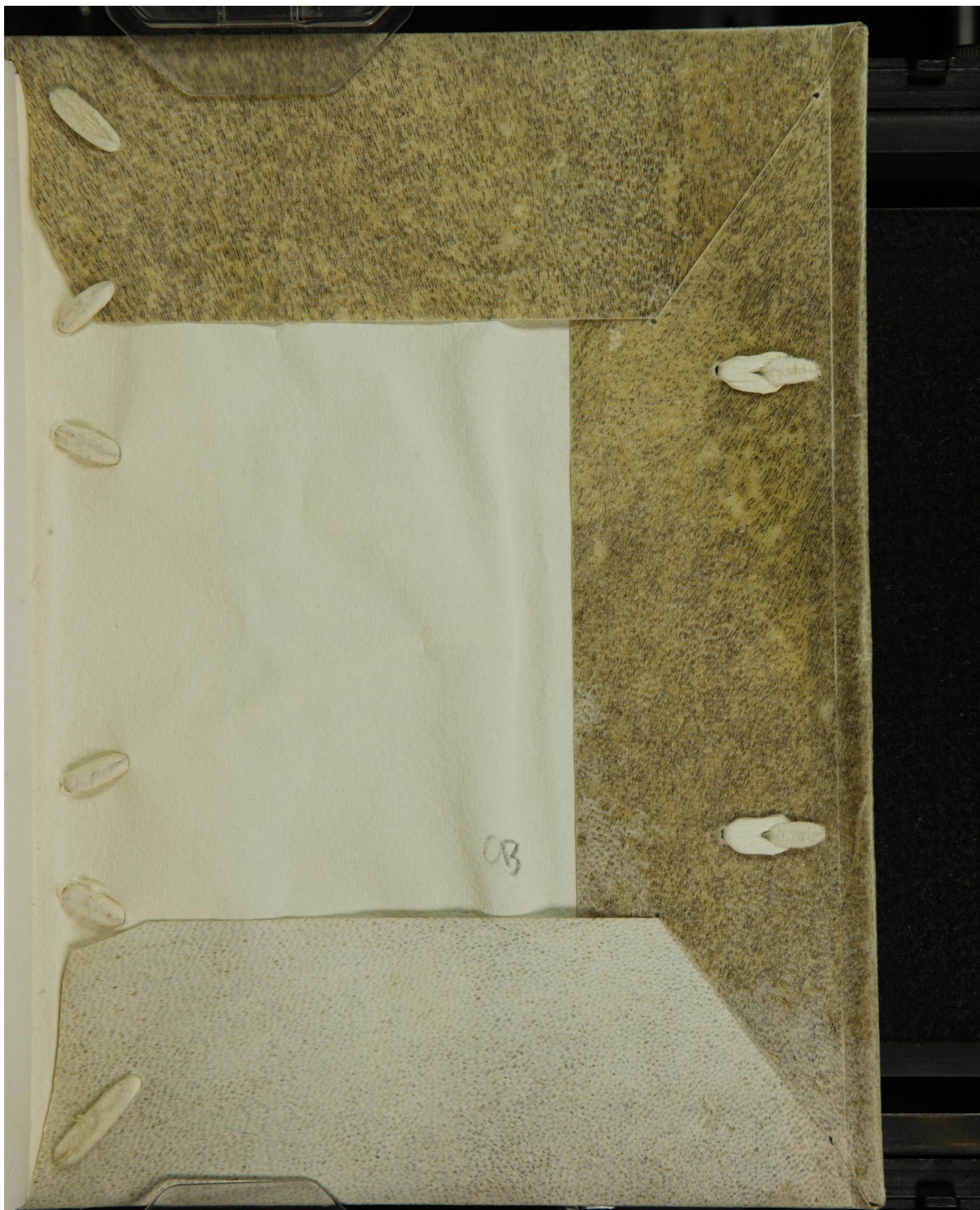
Fieri nõ potuit Lector Candidiss. ut impressores quãdoq; a pscripto ipso non aberrarint. Quæ igit̃ ex illis momẽti cuiuspiã uisa sunt ita em[illegible]dauimus.
In tab. ip si? Aesopi lr̃a. D. lege debitor & creditor .4. Itẽ lege Vrsus & Leo. 153
In tabula Hecatomythii primi Laur. Abst. lr̃a. A. ubi legit̃ Agricola militiã &c. adde numerũ. 55. In tabula Hecatomyth. secũdi eiusdẽ Laur. lr̃a. [illegible] lege Miles obsidionẽ oppidi timens. 96. in epist. Frãcisci Mass. linea prima. lege Turriane absq; diphthongo. Itẽ in eadẽ semipagina. 2. li. 8 lege Phryge sine diphthõgo & semipagina. 3. li. 4. lege deuastasset. Fab. prima li. 15. lege ille absq; diphthõgo. & lin. ulti. lege leui absq; diphthongo. fab. 6. lin. 3. lege ualerẽt. cũ pũcto. fa. 12. lin. 2. lege colendi cũ unico. l. fab. 32. li. 7. lege cõsueuerim alios. &' lin. ulti. lege alios afficere. fab. 36. lin. 1. lege rogauit quoq; Fullonẽ: absq; pũctis. fab. 39. lin. 2. & 6. lege passerculũ p geminũ. s. fab. 41. lin. 1. lege qdã. fab. 43. lin. 3. lege cũ uero Anseri absq; puncto. fa. 47. lin. 2. lege illũ alterũ: & li. 3. lege cõspexerũt. fab. 50. lin. 3. lege precatus absq; diphthongo. fa. 51. li. ulti. lege obtinere. fa. 53. lin. 6. lege q̃ tu: & lin. ulti. lege quasi is sua. fab. 58. lin. 1. lege Filius. fab. 62. li. prima lege uenefica. fa. 63. lege ærarii p simplex. r. fa. 75. li. 1. lege cõtẽdebant. fa. 78. li. 1. lege simile. & lin. 7. lege frater cũ coma. & li. 8. lege relinquat. fa. 81. lin. 1. lege ui uenti. & li. 3. lege ille cũ diphthõgo. fa. 85. li. 2. lege trãsire. fa. 86. li. 2. lege alter. fa. 110. lege una aduerbialr̃ fa. 111. li. 6. lege trãsferri. fa. 112. li. 4. lege mihi. fa. 124. li. 4. lege Asino. absq; coma. fa. 136. linea. 2. lege miluũ. fa. 148. li. 3. lege obsecrabat. fa. 149. li. 13. lege pulli inuolucres. fa. 168. li. 1. lege testudo orabat. fa. 177. li. 3. lege sustulerit. In fa. Laurẽtii ua. fa. 12. li. 10. lege indignata. fa. 25. li. 3. scribe nũtiũ p. t. In Hecatomythio primo Laur. Abst. in pœmio li. 4. lege uident̃. fa. 8. lin. 2. expũgat̃ fu. fa. 15. li. 4. lege inqt. fa. 38. li. 1. lege percitus. & li 8 lege sustinere. fa. 39. lege effuderat. & li. 3. lege auolãtibus. fa. 45. li. 1. lege indigne absq; diphthõgo. fa. 48. li. 1. lege Equũ. fa. 49 li. 1. lege Venatorẽ. fa. 58. li. 4. lege piculis. fa. 68. li. 1. lege inoffenso. fa. 89. li. ult. lege difficilesq; fores eẽ.
In Hecatomythio secũdo fa. 15. li. 3. lege inqt. fa. 23. li. 6. lege stupã. cũ unico. p.

Impressum Venetiis per Ioannem de Tridino alias Tacuinũ. Anno dñi. M. V. XIII. Die. XX. Octobris.

A B C D E F G H I K L M
Omnes sunt quaterni pter A qest ternus, & M qnternus.

0052 65 160

CB